

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 6 korona 40 fillér. Egyre szám helyben és elől 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési Osztály
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 708.

A halálos ítélet.

Budapest, február 10.

Máramaroszigeten ma nagy törvényes apparátussal, bíró, ügyész, csendőr assisztálása mellett megölték egy embert. És ezzel egyszerre ezer meg ezer ember lelkében ujjul ki a régen élő kétség: joga van-e a társadalomnak arra, hogy életet oltson ki? E jog körül hosszú idő óta harcot vívnak a pro és kontra argumentumok s hogy a harcz nincs végérvényesen eldöntve, azt az bizonyítja, hogy valahányszor egy halálos ítélet végrehajtására kerül sor, a gondolkozó emberek lelkében mindig kiujulnak a kétségek.

A társadalom — vagy hogy a legujabb iskola langageában beszéljünk — a szervezkedett hatalmon lévő osztály büntetéseket szab azokra, kik a megállapított rendet megbontani merik. E büntetések erőssége és nagysága mindig olyan, hogy alkalma legyen az elrettentésre. Mindig csak azt tartják szem előtt, vajjon ezek a büntetések visszariasztják-e a nyugtalan véreket. A középkorban nem azért törték kerékbe egy szimpla tyuklopásért, mert abban az időben durvák, barbárok voltak az emberek. Hanem azért, mert a tulajdon szentségét más képen nem lehetett megoltalmazni.

A népek még nem nyugodtak le teljesen; háboruk, keresztes hadjáratok, lázongások a biztonságot igen megintgatták s ezenfelül a preventív intézkedések alig-alig, hogy gyermekcipőben jártak. Ezért kellett a legszigorubban

elnyomni minden velleitást, mely a tulajdonjog ellen irányult. Ma a tulajdonjogot épp oly szentnek és sérthetetlennek tartják, mint a középkorban; a lelkek nem humánusabbak, mint akkor; az erkölcsök sem csiszoltabbak: még se huzzák le senkinek a bőrét tyuklopásért, annál az egyszerű oknál fogva, mert az fölösleges, A biztonság szervei — a bíróság, közigazgatás, csendőrség, rendőrség, hadsereg — annyira felejtettek, annyira szétágazók, oly mélyek, hogy nagyjában már eleve elnyomhatnak minden a fennálló rend ellen irányuló bűnkísérletet. És ha valaki mégis megsérti ezt a rendet, majdnem föltétlenül bizonyos, hogy nem menekülhet meg; oly precizien működik ez a gépezet. Nincs szükség hát spanyol csizmára, fölnégyelésre és ezért nincs is.

Hát a főbenjáró bűnökért az akasztásra szükség van? Péternek meg Pálnak lehet eltérő a véleménye erről a kérdéssel; de annyi bizonyos, hogy az államban kifejezést nyert társadalom szükségesnek gondolja és éppen azért fönn is tartja.

A társadalom álláspontjával azonban egy már is tekintélyes áramlat áll szemben, amelyik azt vitatja, hogy a társadalomnak nincsen igaza. Az élet nagy érték, de amidőn a fennálló rend azt, aki embertársát megölte, a lehető leg súlyosabb büntetéssel kívánja sújtani, nem eshetik abba a következtetésbe, hogy ő maga gyilkoljon. A büntetés elrettentő hatásának csak nagyon elenyésző

csekély szerepe van a büntettek számának apasztásában. A bűnözési hajlam a társadalom viszonyaihoz igazodik s e hajlam mérséklésében csak igen kevés szerep jut a büntetéstől való több-kevesebb félelemnek, aminek bizonyosága az, hogy akkor, amikor a középkor még vad, drákói szigorral torolt meg minden a közrenden esett sérelmet, nem kisebb számban vállalkoztak bűnre az emberek, mint ma s hogy azokban az országokban, amelyek már ma eltörölték a halálbüntetést, a kriminál-statisztika nem mutatott semminemű rosszabbodást.

De függetlenül a halálbüntetés jogossága körül folyó régi pertől, van egy szempont, ami minden érző szívhez közel férkőzik. Ha koncedáljuk is a társadalomnak azt a jogát, hogy a halálért halált mérjen s a rá nézve ártalmas individuumokat kiirtsa, meg lehet követelni tőle, hogy az ítélet végrehajtásában a lehetőségig irgalmas legyen. Irtsa ki a halálra ítéltet, de ne feszítse annak a lelkét feleslegesen kinpadra. Husz Ábrahám a kivégzés összes borzalmait elszenvedte. Már ma egy esztendeje, amikor a halálos ítéletet kihirdették előtte s azóta elszenvedte mindennap százszor, amikor remegve leste, a czellája ajtója felé közeledő lépés nem-e a bakóé? Mire való ez a hosszas bürokrata időnyújtás. Mire való az a torturával tele huszonnégy óra az ítélet kihirdetése és végrehajtása között? És ott a bitóval szemben mire való az a

Kornélia emlékezete.

— Az első „Nagymama“ följegyzései. —

Irta: Váradi Antal.

Petőfi menyasszonyáról szól az ének, aki tizenöt esztendő korától kezdve élt a festett világban s a festett világnak, anélkül, hogy illuziót elvesztette, örök ifjuságát hervadni látta volna. Mivel sirja ma is jeletlen, s talán még sokáig az lesz, most, a Csiky „Nagymamája“ megzenésített premiéréje alkalmából hadd gyűjtsek egy mécsét az emlékezete előtt, hiszen kevesen ismerték régebben az élők közül, mint én, s kevesen fájlalták jobban eltűntét azokról a forró deszkákról, amelyek őt nem hervasztották, csak új meg új virágzásra serkentették.

Kornélia 1826-ban született, június elsején. Apja francia bevándorló, s a nagy forradalom viharai elől menekült Magyarországra, szíjjártó mester volt, s a lovas Magyarországon annyival inkább telepedhetett le, mert az általa üzött finom munka valóságos ritkaságszámba ment. Máramarosziget s környéke urai a legszebb nyergekkel pompáztak a felső vidéken. De még messze vásárookra is elvitték a hírt, s nem egyszer toppant be a messze vidékről, a délibábos Alföldről egy-egy rajthuzis kurtanemes, aki ennél vagy annál „francia“ nyeret látott, s olyanon kívánt száguldani ott lent a síkságon.

Kornélia anyja erdélyi magyar asszony volt, Székely Eleonora. Állítólag rokonságban volt Ungárné Székely Annával, a kiváló színésznővel. Ezt Szigeti Józseftől hallottam, de

bebizonyítva nem tudom. Kornéliának a keresztségben Antonia nevet adták, de már gyermekkorában Nellinek hitták. Lilla és Emmi testvérei mindig Nellinek udták. Csak a keresztelő-levél bizonyította az Antonia nevet. Lilla később Rónainé lett, Emmi pedig Láng Bódiné. Mind a kettő jeles színész s a vidék hírességei közül valók. Fitestvére, Péter, rendkívül szép férfi volt, ugyancsak színész lett, kedvelt tagja volt vidéki társulatoknak, szorgalmas és kiváló ember a maga szakmájában, öregségére a Nemzeti Színházhoz került segédszínésznek, s olyan hamar megöszült, hogy mindenki a Nelli bátyjának tartotta.

Kornélia első szerepe — fiu-szerep volt. A negyvenes években hírhedt „Két gályarab“ című rémdrámában egy fiúcskát játszott Tóth István társulatánál Szatmárt. Ekkor 14—15 esztendő lehetett. Ez 1841-ben volt, június 10-ikén. Máramaroszigeten ritkán jártak „igazi“ színészek, nagyobbára műkedvelők, helybeli emberek játszottak. Egyszer járt Szigeten érdemes, nagy társulat, a kassai színjátszó társaság, a „hét vezér“ kormányzása alatt, mint azt akkor-tájt nevezték. Kassa városa tudniillik a társulathoz hét tagot bizott meg a vezérrel, köztük Szentpéterit, Megyerit, Szilágyi Pált, akik a társulat belső ügyeit vezették. Intendánsuk Abaui-megye megbízásából báró Berzeviczy Vince volt, aki a saját vagyona rovására támogatta ezt a társulatot, s vagy hétezer forintot fizetett rá az intendatúrára. Ilyen intendáns se volt azóta. De mikor ez a társulat Máramaroszigeten járt, akkor Nelli még csak négy esztendő volt, tehát alig látta őket, Dérint, Bartát, Szentpé-

terit, Megyerit, Fáncsyt s a többieket, későbbi kollégáit. Színészet iránti szeretete a báró Jósika Miklós „Adorjánok és Jenők“ című darabjának olvasása közben ébredt fel benne. Ezt tanulta szorgalmasan és nagy hévvel deklamálta. A tragédia volt az ő ábrándja is. De kié nem? A legfinomabb szalonszínész, a színpadi csipkémunka ihletett mesterasszonya — a Jászai báberaira vágyott.

Egész életének színészi krónikáját megtalálhatni rövid, lapidáris jegyzeteiben. Két kis kötet van, amelyekbe nemzeti színházi föllepteit jegyezte. Az első följegyzés 1844. december 17-ikéről szól. Ekkor lépett először a Nemzeti Színház közönsége elé, mint Liza, a Szigligeti „Zsidó“ című, azóta elpendült népszínművében. Ekkor már három éve színészkedett a vidéken. Tóth János, akinél az első, mint megírtam: fiu-szerepet játszott, alig egy-két hónapra aztán megbukott, a társulat elszéledt, s Nelli Kilenyi társaságához került, aki Dérint testvérét bírta nőül, s akinél akkor Dérint is szerződéssel volt. Ez hamar megkedvelte az életre, való, egyes leánykát s lelkesen tanította. Dérint szenvedélyes színész-oktató volt. És nem sikertelenül tanított. Habár Nellinél nem nagy fáradságába került is a tanítás, de hatása föltre nem ismerhető. Időt nyert általa, mert ahelyett, hogy ezer csalódáson át magának kellett a helyes utat megtalálni, a szimpatikus kis Dérint egy-két zseniális utmutatással a helyes irányba terelte. Sokat és könnyen tanult. Kilenyiek többnyire Erdélyben jártak, akiknek társulata Erdély legjobbjai közé tartozott. Kántorné Engelhardt Anna volt a drámai hősnője, akiről leg-

sok hivatalos formalitás, az ítélet fölolvastása és a többi sok felesleges külsőség?

Ha a társadalom védelmi eszköznek tekinti a halálos büntetést, akkor távoztasson el abból minden szinpad komédiát s felesleges bürokratizmust, hanem végezze gyászos hivatását lehetőleg gyorsan és irgalmasan.

A delegáció.

Budapest, február 10.

A magyar delegáció plenuma ma délután tartott ülésen a külügyi költségvetést általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadta s azt részleteiben is jórészt megszavazta.

Esterházy Pál, az elhangzott beszédekre reflektálva, azt bizonyította, hogy a konzuli akadémián a magyar nyelv térfoglalása kelően biztosítva van s érdekes nyilatkozatokat tett a Balkán-állapotokról, a marokkói kérdéssel s a külügyi politika egyéb aktualitásairól.

A részletes tárgyalás során a birodalmi levéltár kérdésében fejlődött ki vita, melyben Wekerlénék és Esterházynek volt alkalma érdekes nyilatkozatokat tenni.

Tudósítsunk a következő:

A külügyi költségvetés.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hétén délután 3 órakor Barabás Béla elnöklésével folytatta a külügyi költségvetés tárgyalását. A közös kormány részéről jelen vannak: Aehrenthal, Schönaich és báró Burián közös miniszterek, gróf Montecuccoli tengereszeti parancsnok és gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök. A magyar kormány részéről jelen van dr. Wekerle Sándor miniszterelnök.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elsőnek felszólt **Holló Lajos**. Nem akar kitérni a külügyi politika összes kérdéseire, csak azon beszédekre reflektálni, amelyek a vita folyamán elhangzottak. Ezután a külügyminiszter politikai működésére kíván kitérni. A két állam örökös gyűlölködésének okát Ausztria kényelszeretetében látja. Ausztria meg akarja tartani gazdasági pozícióját Magyarországon és egyúttal meg akarja akadályozni Magyarországot gazdasági fejlődésében. Ha mi jövőnkét biztosítani akarjuk, nem nélkülözhetjük azokat a gazdasági erőforrásokat, amelyek további állami létünket biztosít-

ják. Mi nélkülözünk az udvar kezét és támogatását és arra vagyunk itélve, hogy csakis a nemzeti érdekszónőzön bennünket gazdasági továbbfejlődésünk munkálataiban. Reméli, hogy Magyarországon ez is elég arra, hogy az ország gazdaságilag megerősödjék. Kéri a külügyminisztert, hogy az Ausztriában lábrakapott gyűlölködést szorítsa szűkebb korlátok közé. A költségvetést elfogadja.

Thaly László félremagyarázott szavai helyreigazítása czimén kér szót.

Ezután **Tuskán Gergely** beszél horvátul.

Hosszasan fejtegeti, hogy olyan politikát kellene követni, amelynek programja az volna, hogy a balkán népeket felszabadítsuk és Macedóniának autonómiát adjunk.

Tuskán beszéde közben meglehetősen nyugtalan-ság volt a teremben, úgy, hogy a szónok félbeszakította beszédét és azon kéréssel fordult az elnökhöz, hogy állítsa helyre a rendet.

Nagy Ferenc kijelentette, hogy a szónok horvátul beszélt és ezt ő nem érti.

Ezután **Tuskán Gergely** kiabáló hangon azt mondja: Amíg itten jogainkat tisztelni nem fogják, addig obstruálni fogunk.

Elnök ezután kérde, kíván-e még valaki a külügyi költségvetéshez általánosságban szólni? Mint-hogy szólásra senki sem jelentkezett, elnök a vitát berekesztette.

A külügyminiszter nevében gróf **Esterházy Pál** osztályfőnök szólt fel.

A konzuli akadémia.

Az általános vita magas színvonalon zajlott le. Megelégedéssel konstatalhatom, hogy a vita sokféle oldalról világitotta meg a külügyi kérdéseket és még sem tárt fel olynemű ellentéteket, amelyek képesek volnának a külügyi kormányzat és az országos bizottság között megkövetelt harmóniát megzavarni. Sajnálom, hogy ez a külügyi általános vita nem mindig igazi külügyi kérdésekkel foglalkozott, hanem foglalkozott más államok belügyi viszonyaival is, szerintem nagyon tévesen. Ez — amint már érintve is lett a t. bizottsági tag urak által — nem szokása a magyar politikai testületeknek, bizonyos okoknál fogva talán éppen magyar politikai testületek kellene erre jobban ügyelni, mint másnak. (Helyeslés.) Magától értetődik, hogy ezeket a vita tárgyát nem fogadjuk el és így köteleességszerűleg az ez irányban tett kérdésekre a választ megtagadjuk.

Áttérve a vita részleteire, először is a konzuli akadémiára nézve szükséges, hogy minden aggályt eloszlassak.

Megemlíthetem, hogy a tanulók között a magyarok feltűnően kis számarányban vannak képviselve. Ez tagadhatatlanul így van, de téves volna ezt bármintem rosszakaratnak — erről nem is akarok beszélni — de akárcsak hanyagságnak is terhére írni. A hirdetésekben egyenlően járnak el itt is és Magyarországon is. De a magyarok — fájdalom — kevesebb számmal jelentkeznek. Azt is fel lehetne hozni, hogy talán bizonyos tapasztalatok miatt, amelyeket másoktól szereznek, őrizkednek talán a magyar ifjak ezen intézetekbe belépni. Ez sem áll. Ennek van egy oka és ez az, hogy a felvételi vizsgálatnál a magyarok részéről bármilyen készült-

séggel jönnek is, egy kis fogyatékoság észlelhető. A felvételi vizsgánál ugyanis megkívánatik az érettségi bizonyítvány és azonkívül a német és francia nyelv tudása. A német nyelvre nézve nincs nehézség, a francia nyelvre nézve azonban van, úgy, hogy az a magyar honosságú növendék, aki ebben a tekintetben készülség nélkül jelenik meg, elmarad.

Különb, a mi a magyar nyelv oktatását illeti, szolgálhatok néhány adattal. (Halljuk! Halljuk!)

Először is eltekintve attól, hogy a magyar honosságú növendékeknek természetesen a magyar nyelvben való készülséget kell kimutatniuk, a magyar nyelv folytatolagos ápolásban is részesül. Külön tanfolyamokban vesznek ezek részt, amelyekben a pályájukba vágó, ámbár a tanfolyamba szorosán föl nem vett tantárgyakban nyerne kiképzést.

Az osztrák honosokra nézve a magyar nyelv kötelező tantárgy. Az első és második évfolyamban ezen osztrák növendékeket hetenként 2 órát tanítják a magyar nyelvre, ezenkívül hetenként van még 1 gyakorló óra is, amely a magyar nyelv oktatásának van szentelve. Az első és második tanévben tehát heti három órát foglalkoznak a magyar nyelvel. A harmadik évfolyamban a növendékek már akkora haladást mutatnak, hogy a magyar történelemből a heti két órai előadást magyar nyelven hallgathatják; e tárgyól az osztrák honosok természetesen magyar nyelven teszik le a vizsgát. A negyedik tanévben a magyar nyelvű oktatás heti négy órát tesz ki; kettő a magyar történelemre, a harmadik a magyar törvényszéki irálytanra, a negyedik gyakorlati tanfolyamokra fordítatik. Végül az ötödik évfolyamban a magyar oktatás hetenként két órában történik, ebből egy a magyar történelemre a másik óra pedig az első félévben a magyar házassági és anyakönyvi törvényeknek magyar nyelven való előadására, a második félévben a konzuli hivatalos ügykörben való társalgásra, gyakran előforduló szólások begyakorlására és a nehezebb újságcikkek olvasásában való gyakorlásra szolgál. Azonkívül gondoskodva van arról, hogy egy magyar tanerő külön tanfolyamot tartson aktuális tárgyakról: munkásvédelemről, vámkérdésekről stb.

Az osztrák honosokra nézve a magyar nyelv elsajátításának előmozdítását várja a külügyminiszterium egy új intézkedésétől, amely abban áll, hogy évenként a szünidő alatt körülbelül hat hetet Magyarországon töltenek, magyar családoknál vannak elhelyezve, és így egyebet nem hallván, mint magyar szót, csakhamar elsajátítják a magyar nyelvet. Ez az időn lépett életbe, kitűnő sikerrel. (Helyeslés.) Valóságos lelkesedést keltett ezen eszme az osztrák fiatal emberek között, akik nagy haladással jöttek vissza, feszitelenül beszélnék magyarul és ha hibákat követnek is el, ami természetesen elkerülhetetlen, de könnyűséggel tanulják a magyarul előadott tárgyakat. (Élénk helyeslés.)

Ugy vagyok értesülve, hogy az országos bizottság néhány t. tagja a konzuli akadémiának látogatását vette tervbe. (Felkiáltások: Igen! Holnap!) Ennek nagyon fogunk örülni. Az országos bizottság igen t. tagjai ez alkalommal közelebbi tájékozást szerezhetnek az intézet viszonyairól.

fiabb Szász Károly kedves kis dramoletje szól. Ez karolta fel a lángeszű, virgoncz kis Nellit, igazi barátnője lett, amit Kornélia nem is felejtett el soha. Kántornénak, a félreismeret, csalódott, pályája delelőjén megtört nagy színésznőnek ő állított sírkövet, különben annak a sírján is ingatná a vándor szelelő „a feledésnek tüskébokrait...“ Hol van még egy Kántorné, aki meg nek i emellen síremléket, ha a Nemzeti Színház megfeledkezik róla? ...

Nagyenyeden jártak Kilényiek, mikor Szigligeti betoppant hozzájuk s megnézi előadásukat, s nyomban hívta magával Pestre a Nemzeti Színházhoz. El is ment, s így lépett fel 1844-ben a mondott napon, Szigligeti népszínművében. Sokáig első ízben nem maradt a Nemzetinél, mert az öregek akkor nem engedtek teret a fiataloknak, s féltékenyen üttek egy-egy szerepükön, amig csak a fogai birták. Rendesen nem veszi észre a színész, hogy ő öregszik, s csak akkor jön annak szomorú tudatára, mikor a közönség láthatatlan s hallhatatlan módon figyelmezteti rá, s akkor már átkozottul későn van. Aki idejében, dicsőséggel hagyhatna ott egy szerepkört, az, görcsös kapaszkodással a szerephez, kivénül belőle és szájalom között hervad ki a szerepköréből, amikor már ujnyira áll a festék meghervadt ábrázatán.

Elment tehát a vidékre s a forradalom éveit is ott töltötte. Itt van előttem az a kis zöld selyem-pruszlik, amelyet azon a nevezetes estén viselt, mikor Petőfi Debreczenben meglátta s megkérte. Ekkor lett a Petőfi menyasszonya, aki, bár nem kelhetett vele rögtönösen össze, amint kívánta, de felhatalmazta, hogy a nevé addig is viselhesse s a szinlapon mint Petőfi né

Prielle Kornélia szerepeljen. Nagyvárad, Kecskemét, Kolozsvár. Debreczen voltak a vidéki vándorlás stációi, melyek egyikén megismerkedett aztán Szerdahelyi Kálmánnal, aki akkor még nagyon kezdő színész volt, s nőül ment hozzá. Ez 1847-ben történt, de a kötés nem volt tartós, mert már a forradalom esztendejében elváltak. Szerdahelyi felesapott katonának s ment a csatákra, Kornélia pedig újra férjhez ment Hidassy Elek huszárkapitányhoz, aki aztán falusi birtokára vonult vissza. Egy időre bucsut mondott tehát a szinpadnak, de nem sokáig birta ki a távollétet a Muzsától. Visszatért hozzá, sőt odavitte a férjét is, aki felesapott szingazgatónak. Ennek is válás lett a vége. Kornélia újra maga maradt s minden öröme a szinpad, a játék, a művészet.

1857-ben került másodszer a Nemzeti Színházhoz. Eleinte vendégszerepeit s első fellépte „Gauthier Margit”, amely diadalmas szerepe maradt évtizedekig. Két év múlva lép a Nemzeti Színház kötelékébe mint szerződött tag s 1861-ig marad ott, amikor is viszálykodás s a már akkor is mérges intrika távozni kényszerítette. De csak pár hónapra. Ez idő alatt Reszler pécsi színtársulatához szegődött, ahol én is láttam legszebb alakításai néhányát. Fiatal, sugár, kedves, behizelgő hangú színész volt, csupa finomság, csupa báj s öltözése már akkor mintaszerű volt, a legszerényebb eszközökkel annyit tudott mutatni, mintha ezeket költött volna a toletteljére.

A két kis könyv, mely színészi pályafutásának historikumát foglalja magában, 1903-al záródik. A jegyzet csak ennyit mond: 1903. márczius 17. „A Föld”, „Vékeyné”. Ez a zárköve egy diadalmas művészpályának.

Híressége volt minden modern francia drámának. Az ő játéka megadta a kellő diapazont mindennek, ami finom, szellemes, francia, előkelő.

Ez volt az ő létköre. Magyar darabokban sokat játszott, az én „Tör” című vigiátékomban is, melynél szerencsétlenebb vállalkozás nem volt a nap alatt. Akkorában tudniillik elég volt a nevetem ráírni valamelyik darabra, hogy nekimenjenek s lehusángolják. Emlékezem egy bírálatra, mely egy későbbi darabom, „Rafael” után íratott s mely a legnagyobb ábrázattal konstatalta a darab bukását s „fogadott szponzorok” szemérmetlen munkáját, valamint azt, hogy a darabot aligha fogják másodszer adni. Két hónap alatt aztán tizenhétszer adták, mindenkor ugynevezett „táblás házak” mellett a Nemzeti Színházban. De hát a kritikus emette. S ilyen kritikus volt egynéhány. Most már, hogy elkerüljem ezt a kalamitást, a „Tör” című vigiátékomban jelég levélét úgy adtam be az Akadémiának, hogy még egy boríték volt a jelég levélben. Mikor az előadó, Csiky Gergely, felolvasta jelentését a pályázatról s kijelentette, hogy a bírálók egyhangulag a „Tör”-nek adják a száz aranyat, — ez annyival nagyobb feltűnést keltett, mert akkor volt az ugynevezett „szégyenparagrafusok” fénykora, amely abból állt, hogy a bírálók kiadni javasolták ugyan a díjat ennek vagy annak a pályaműnek, de csak azért, mert muszáj volt, az lévén az alapító rendelkezése, hogy a pályadíj a viszonylag legjobbnak minden esetben kiadandó. Annál nagyobb feltűnést keltett, hogy ez alkalommal a bírálók a díjat a paragrafus alkalmazása nélkül, egyhangulag javasolták kiadni s a jelentés fogalmazója nem kisebb ember volt,

A külföldi sajtó informálása.

Áttérek ezek után Szivák Imre képviselő urnak indokolt határozati javaslatára, amely így hangzik: A külügyminiszter ur felhívatik, hogy a külföldi sajtó képviselőinek a magyar viszonyok tekintetében való informálása céljából a külügyminisztérium sajtó osztályában megfelelő magyar szakértőt alkalmazzon.

Ez a magyar szakértő a külügyminisztérium sajtóirodájában tényleg alkalmazva van; kivülé még néhány magas műveltségű magyar hivatalnok van a szakosztályban. E kívánságnak tehát a határozati javaslat értelmében megfeleltünk. Abban azonban egyetérték a t. bizottsági tag urral, hogy itten nagy szükség mutatkozik annak, hogy a külföldi sajtó ismert kirohanásai ellen valami történjék. (Felkiáltások: Ugy van! Ezt akarjuk!) És erre nézve talán szabad hivatkoznom a miniszterelnök urra, akivel néhány hét előtt már volt szerencsém beszélhetni és aki közreműködését már kitalálásba helyezte valamely intézkedés megtételére iránt. Figyelmeztetem azonban a t. országos bizottságot, hogy egy ilyen tudósító-hely működése nagyon problematikus. Tetszik emlékezni esetekre. Nem akarok újságokat megnevezni, nem is akarom az országokat megjelölni, ahol ilyen cikkek a piacra szolgáltatják, helyreigazításról pedig alig lehet szó, a helyreigazítást nem is fogadták el, sőt még a cikkekkel ráduplázták. Ezek az urak nem tartanak arra, hogy jó portékát, hamisítatlan portékát vegyenek, hanem a színre mennek. (Felkiáltások: Szenzációkra utaznak!)

Tehát megnyugtathatom a t. bizottsági tag urat arra nézve, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozunk. Az az alap, amelyet ő proponált, meg volna már. De hát ezen túl akarunk menni némileg. Hogy azonban milyen irányban, azt még nem határoztuk el. Mindenesetre szükségünk van arra, hogy közreműködést létesítsünk a budapesti és az idevaló hivatott tényezők között.

Szóba hozott a Romániában divó, kissé fantasztikus tanszerek ügye. Erre nézve Okolicsányi t. bizottsági tag ur néhány érdekes okmányt szolgáltatott be és volt szives azokat rendelkezésünkre bocsátani. Hát ezek részben megfelelnek a már általunk is észlelt dolgoknak. Ezt most megfigyelés tárgyává tettük, konkluzióra azonban még nem jutottunk e tárgyban és fentartjuk magunknak, hogy folytassuk kutatásainkat, esetleg a román kormánynak a figyelmét barátságos módon ezekre fel is hívjuk. Reméljük, hogy ez is épügy orvoslást fog találni, mint a hogy orvosoltattat az a mire belgrádi követünk sajtó közdeményezéséből tette figyelmessé a szerb miniszterelnök urat, hogy t. i. Szerbiában is ilyenféle tanszerek vannak használatban.

Mellesleg említve, éppen úgy érdeklő ez Oroszországot és Ausztriát, mint bennünket, mert e három irányban is üzükök a geográfiai „beható” tanulmányt.

A marokkói kérdés.

Áttérek ezután Thaly László t. bizottsági tag urnak a külügyminiszter urhoz intézett interpellációjára, amely a marokkói kérdésre vonatkozik. Erre nézve vagyok bátor azt felelni, hogy Udjda megszállása, amelyről a francia kormány hivatalosan értesít

mint a színpad akkori nagymestere, Csiky Gergely.

Lázasan várták tehát a jelgés levél felbontását. A jelgés levélben azonban még egy boríték volt, ezzel a felirással:

„A szerző kéri a mélyen tisztelt Akadémiát, hogy jelgés levelét csak a Nemzeti Színházban történt harmadik előadás után bontsa fel.”

Efőlött nagy vita indult meg, melyben Szász Károly, Arany János, Gyulai Pál, Tóth Lőrinc s többen vettek részt. Némelyek respektálni akarták a szerző óhaját, mások azt hangoztatták, hogy a szerző nem szabhat föltételeket. Ha jól emlékszem a referádákra, — mert magam nem voltam ott. — Gyulai Pál utalt a pályázati szabályzatra, mely szerint „a jelgés levél az ülésen felbontandó.” Meg is történt s az én névtelenségem elől árulva. Ezzel aztán vége is volt a nagy kíváncsiságnak s kezdődött a harcz.

Ez a harcz aztán magát Kornéliát is annyira idegessé tette, hogy mikor a „Tör” címét hallotta, már megiját a feje s migrainje miatt az első előadás estéjén vitette lusa magát az öltözőből, mikor a közönség már zsufozásig megtöltötte a színházat s a zenekar is el volt adva.

Ez a premiére-elhalasztás nyolcször ismétlődött, ugyanarra, hogy mikor aztán igazán adták a darabot, a közönség nevette a dolgot s az ördög sem jött a színházba, mondván, — hiszen ugy sem adják a darabot, csak bolonditanak bennünket!

A „Nagymamát” 1891 márczius 6-án adták először. Ernőt Zilahi, Örkényit, mint azóta is mindig, Gyenes, Karolint Lendvayné, Mártát Csillag Teréz, Tódorkát Vizvári, Szerafint Rákosi Szidi, Kosztát, azóta is mindig, Gabányi, Galam-

tett bennünket, azért következett be, mert Franciaország betörések miatt és francia alattvalók meggyilkoltatása miatt került azon helyzetbe, hogy ott magának tetteles elégtételt szerezzen. A közvetlen okot ottan egy francia orvosnak ismeretes meggyilkoltatása szolgáltatta. A szövetséges államok, amelyek velünk egyidejűleg kapták meg azon hivatalos kijelentést, hogy ez a megszállás ideiglenes lesz, nem láttak ebben nyugtalanságra okot és nem léptek erre nézve érintkezésbe. Ami Franciaország fegyveres közbelépését illeti Kazablankában, ez természetesen kifolyása volt az algezirászi egyezménynek, amely reá és Spanyolországra bízta az ottani rendőrség szervezését. A két intervenáló hatalom többször biztosított bennünket arról, hogy éppen nincs szándékában ezen megbízást tullelni, úgy, hogy ebbe az összes hatalmak belenyugodtak.

Egyébiránt azon megjegyzésére nézve a t. bizottsági tag urnak, hogy a mi képviselőitünk ott nem méltó körülmények között székel, tökéletesen megnyugtathatom a tekintetben, hogy jelenlegi követünk kényelmes nyaralóban, Tanger városának a legegészségesebb részében lakik.

Macedónia.

A külügyi expozé előterjesztése óta változás a külföldön a politika terén nem állott be és így újabb nyilatkozatnak az eseményekkel szemben helye nincsen. Megemlíthetek azonban egy körülményt, amelyet mi örömmel üdvözlünk, mert a Macedóniában érvényesítendő törekvésünkre nézve buzdítólag hat és ez az, hogy az új bolgár kormány egy igen helyes nyilatkozatot tett. Az új bolgár külügyminiszter ugyanis ottani képviselőnk első fogadtatása alkalmával azt mondta és pedig nagy határozottsággal jelentette ki, hogy a legőszintűbben fogja támogatni azon nagyhatalmak akcióit Macedóniában, amelyeknek a kezébe van letéve a reform műve. Ezt úgy fogja elérni, hogy nemcsak a legszigorúbban tartózkodik a bolgár bandák támogatásától, hanem a legnagyobb erélyvel azon lesz, hogy ezeknek a határon való átkelését megakadályozza.

Mint hogy elérkeztem fejtegetéseimben a Balkánhoz, nem tartom feleslegesnek egy kissé megvilágítani Oroszországhoz való viszonyunkat a macedóniai kérdésben. Ennek a közeledésnek, egyetértésnek és egymással való megértésnek az a nyugvópont az alapja, amely felfogásunk szerint közöttünk nem változhatik és amely ugy jelenleg, mint a multban, 1907-ben helyes volt és a jövőben is kell, hogy helyes maradjon és amely abból áll, hogy nem kívánunk sem mi, sem Oroszország terjeszkedni a Balkánon, hogy Törökország integritását fenn akarjuk tartani és hogy a Balkán államok szabadságát és fennhatóságát tisztelni kívánjuk. (Helyeslés.)

Már most az a körülmény, hogy Oroszország felhagyott-e a messze Kelet-felé ható imperializmussal, vagy sem, az ezeket a neutrális pontokat nem érintheti. (Helyeslés.)

Nagy meglepődéssel vette a külügyi kormányzat, hogy a bizottság egyhangulag rokonszenven fogadta a külügyminiszter urnak a Balkánon kifejtett gazdasági politikáját. Erre nézve mellesleg megemlíthetem, hogy a Sandzsák-vasut előmunkálataira

bosnét Vizváriné Szigeti Jolán játszotta. Márcziusban még hétszer játszották, azonkívül a Várszínházban egyszer, jótékony célra. Utóljára 1903-ban játszotta Prielle Kornélia a Nagymamát, egy delutáni előadáson, éppen hatvankilencévesen. Ebben a szerepben ünnepelte ötven éves művészi jubileumát is, 1891-ben, november 4-én. Szép, költői gondolat volt, hogy ez alkalommal a Nemzeti Színház régi és új generációjára virágajánlékaival vonult el előtte a színpadon, míg a matróna karosszékeben ülve fogadta a magyar színészet jelenkorának szeretetteljes hódolatát.

1892 márczius 17-éről ez a följegyzés van a nevezetes kis könyvecskében: „E napon ünnepelte a budavári közönség ötven éves pályámat, szép emlékekkel tisztelve meg. És ezen előadással lett budapesti működésem összszáma kétezer! Istennek hála érte!”

Ugy van . . . Hála érte a magyarok Istenének, aki ilyen művésznővel áldotta meg színpadunkat! Ennek a csendes imádságnak adott kifejezést lelkes hangon a fővárosi közönség, mikor 1902-ben, június elsején, a születése napján a „Nagymama” előadása alkalmával leplezték le mélszobrát. Teles Ede műve a szobor, melynek eredetije mikor a „Nagymama” első felvonásában megjelent a színpadon s Rákosi Szidi, mint Langó Szerafin, ezekkel a szavakkal üdvözli: „Mindig ünnepe az, mikor a kegyelmes grófnő ebben a házban megjelenik!” — a közönség felál-lott s orkászertü tapssal üdvözölte Kornéliát. Megújult a viharos taps-üdvözet, mikor Örkényi báró, Gyenes, ezeket a szavakat mondja: „Ön napról-napra fiatalodik!”

Ábrányi Emil költői üdvözlöte fejezte ki legméltóbban a közönség szíve érzését e sorokban:

nézve a szultán kívánalmainknak eleget tett. (Helyeslés.)

Ismétlem, örömmel veszszük, hogy a t. országos bizottság támogató álláspontja folytán igénybe vehetjük a külpolitika további kezelésére nemcsak az államnak a jövedelmi forrásait, hanem a külpolitika elengedhetetlen forgalmi tökéjét: a bizalmat. (Élénk helyeslés.)

A külügyi költségvetést elfogadják.

Gróf Thorotzka Miklós előadó: A külügyminiszter urnak az albizottság előtt tett jelentése alapján meggyőződhetett a bizottság arról, hogy kívánalmi közül eleget tett kettőnek, t. i. hogy a magyar levelezés és a magyar közjogi vetések fel a diplomatavizsgálat tantárgyai közé. Ennek folytán a külügyi albizottság nem tartotta szükségesnek a mult évben hozott eme határozatok további fenntartását. Miután azonban a czimerkérdésben még kielégítő választ a külügyminiszter ur nem adott, ennek folytán a bizottság a külügyi bizottság mult évi határozati javaslatának a czimer használatára vonatkozó részét fenntartandónak véli és a külügyi albizottság nevében a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra: (Olvasza.)

Határozati javaslat. A magyar országos bizottság a közös külügyminiszter urnak válaszáat a megelőző országos bizottság határozatának 2., 3. és 4. pontjára vonatkozólag megnyugvással veszi tudomásul és elismerését nyilvánítja a magyar közjognak kötelező vizsga-tárgyává tételét, valamint a magyar hatóságokkal és felekkel való magyar nyelvű érintkezés és levelezés tekintetében tett intézkedései felett, minek folytán eme határozatok megújítása szükségesnek nem mutatkozván, arra kéri fel a közös külügyminiszter urat, hogy a magyar országos bizottság elé terjesszen évenkénti kimutatást a külügyi szolgálatban alkalmazott magyar állampolgárok létszámáról, hogy megállapítható legyen: mennyiben felel meg a magyarul tudó magyar alkalmazottak száma a Magyarországot paritás alapján megillető aránynak. Az előbbi határozatnak a czimerre vonatkozó részét azonban, amelynek értelmében: felhívatik a közös külügyminiszter ur, hogy intézkedjék aziránt, hogy az 1867-iki kiegyezési törvényekben lefektetett paritás és egyenlőség követelményének megfelelően minden követségi és konzulatusi épületen, hivatalos helyiségen és pecséten az osztrák czimer mellett, ezzel egyenlő nagyságban, a magyar czimer is elhelyeztessék. — fentartja és megújítja — és elvárja a közös külügyminiszter urtól, hogy a magyar részéről minden lehetőleg megtesz arra, hogy a czimerkérdés a lehető legrövidebb idő alatt megfelelő megoldást nyerjen. (Helyeslés.)

Tisztelt országos bizottság! Ezen a bizottság által elfogadásra ajánlott határozati javaslaton kívül az országos bizottság előtt fekszik még Szivák Imre delegátusnak egy határozati javaslata is, amelyre vonatkozólag gróf Eszterházy Pál osztályfőnök ur az előbb nyilatkozott. Az előadó azt hiszi, hogy azokból, amiket gróf Eszterházy Pál elmondott, látható, hogy mindaz, amit Szivák határozati javaslatával elérni kívánt, részben már megvan és hogy továbbá az a cél, amely elérendő volna, ugy a külügyminisz-

„... Ó a kedvesség
Mindig nyíló rózsafája,
A világnak legbájosabb,
Legtöbbször nagymamája!...”

Szerepét a „Nagymamában” Rákosi Szidónia asszony vette át s játszotta azóta a maga művészetével, amelyre új áldást a Kornélia levele hirtett, melyet az első szerepváltozással folyó előadás napján intézett hozzá. Ebben a levélben mondja Kornélia: „Stetek neked küldeni nagymamái áldásomat! . . . Küldök, kedvesem, egy kulcsot . . . Ez az íróasztalom középső fiókjának a kulcsa. Ott tartom a többi kulcsaimat. Liszka majd megmutatja, hogy melyik csomóban vannak a ruhaszekrényem kulcsai. Ha kinyitod a középen álló szekrényt: abban van a Nagymama első toiletteje, a gallérral együtt. Erre te is azt mondatd egyszer: Milyen előkelő! de milyen! Ha akarod, lelke és nem derogál. — öltsd magadra . . .”

A nagymama lezárta szeméit és jeltelenül pihen a szabadszállási hantok alatt. Nem szabad jeltelenül pihennie! A Nemzeti Színháznak, a magyar színészet egész egyetemességének föl kell kelnie, hogy megjelölje, megkoszorúzza a jeltelen sirt! Adják elő a „Nagymamát” e siremlék javára egyszer a Nemzeti Színházban s rendezzenek előadásokat az ő sirjának megjelölésére az összes fővárosi színházak, mert ő ugyan a Nemzeti Színház kötelékébe tartozott, de az egész magyar színészet büszkesége volt s szerencsés az a színészet, legyen az bármely nemzeté, mely egy Prielle Kornéliát vallhatott a magáénak!

ter törekvései, mint ezekkel kapcsolatosan a magyar kormányval folytatott tárgyalásai folyamán meg fog valósítani és Magyarországra vonatkozó téves hírlapi közlemények lehetőleg azonnal helyre fognak állítani. Miután látjuk azt a törekvést, hogy a külügyminisztérium erre vonatkozólag a magyar érdekeknek meg akar felelni, kéri az előadó Szivákot, hogy vonja vissza határozati javaslatát.

Szivák Imre: Mivel határozati javaslatommal azon célokat, hogy a külügyminiszter figyelmét erre a fontos dologra irányítsam, elértem, nem kívánom határozati javaslatomat szavazás alá bocsájtani és visszavonom azt. (Helyeslés.)

Gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök néhány szóval kíván még a kérdéshez szólani. Örömmel látja, hogy megértették egymást. Amit az alkalmazott szakemberek nézve mondott Szivák delegátus, arra nézve csak azt jegyzi meg, hogy a mostani állapot szerint a külügyminiszteri sajtóirodának a kívánt informatív jellege belügyekben egyáltalán nincs meg. Belügyekben a sajtóiroda felvilágosítással nem szolgál és tudósításokat nem ad a lapoknak. Hogy ez létezőt, éppen ehhez szükséges a magyar kormány befolyása és hozzájárulása. Csak így, egyesített közegyekkel, lesznek képesek ennek a hivatásnak megfelelni.

Szivák Imre szerint éppen az bir nagy vonzóerővel, hogy belügyekben szolgáljon a sajtóiroda információival.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést: elfogadják-e a bizottság a külügyminisztérium 1908. évi költség-előirányzatát?

A bizottság a külügyminisztérium 1908. évi költség-előirányzatát általánosságban a részletes tárgyalás alapján elfogadja.

Ezután elfogadja az országos bizottság gróf **Thorotzkai Miklós**nak az imént felolvasott határozati javaslatát.

Elnök az ülést öt percre felüggeszti.

A részletes tárgyalás.

Szünet után a külügyi költségvetés részletes tárgyalását kezdik meg.

Az első tételnél **Bakonyi Samu** szól fel, aki a levéltár kérdéséről beszél és kifogásolja, hogy az alkalmazottaknak csak nagyon kis százaléka magyar. Továbbá azon óhajának ad kifejezést, hogy a levéltárban lévő, a magyar államot illető darabok a magyar levéltárban helyeztessenek el.

Ugron Gábor szerint addig is, amíg az udvari levéltárban lévő, Magyarországot illető okmányok vissza nem kerülnek Magyarországra, meg kell kívánni, hogy a levéltárban a magyar állami okmányok elválasztva kezeltesse, hogy ezáltal ezen levéltárban is kifejezésre jusson a két állami jelleg.

Ezután elfogadják az első tételt.

A második tételnél **Bakonyi Samu** szól fel, aki megelégedéssel konstatálja, hogy a tíz nagykövet közül hat magyar. Másrészt azonban élénken kifogásolja, hogy van egy nagykövetségünk, aki azoknak a követelményeknek, amelyeket a magyar állam nagykövetséghez fűzhet, teljes mértékben meg nem felel. Ezt az észrevételt megtette az albizottságban is, mint-hogy azonban erre vonatkozólag kielégítő választ nem kapott, kötelességének tartja ezt újra szóba hozni.

Az országos bizottság a második tételt ezután elfogadta.

A diplomáciai költségek címén **Ugron Gábor** kéri a külügyminisztert, hogy a követségi paloták a külföldön kinek a nevének vannak telekkönyveztve?

Gróf Esterházy Pál kijelenti, hogy a követségi paloták „osztrák-magyar monarchia” névre vannak telekkönyveztve. Minthogy a külföld irányában ezen név alatt vagyunk ismeretesek, nagyon természetes, hogy más nevet nem használhatunk.

Ugron Gábor kijelenti, hogy a választ tudomásul veszi, mert ő felségének rendelete által ezen című lévén megállapította, a tulajdonjog közösségét ezen című kitéjezi.

Gróf Thorotzkai Miklós előadó elfogadásra ajánlja az ezután következő tételeket, amelyeket az országos bizottság elfogad.

Gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök megjegyzi, hogy a levéltár kérdésében nem adhat más választ, mint amelyet a külügyminiszter elődei adtak. Az udvari levéltár történeti jelentőségű intézmény Mária Terézia idejéből. Legnagyobb része az uralkodóház ügyeire vonatkozó iratokból áll és a többi is jóformán ezzel összefüggésben lévő családi okmányokat tartalmaz. A tudomány iránti érzék és a történelem iránt való kegyelet tiltják, hogy az ember az ilyen gyűjteményt szétválassza és széttepje. Ami magyar okmány van benne, az aránylag csekély, minthogy a 60-as években a magyar vonatkozású okmányok nagyrésztet ugyanis kivették a levéltárból. Kéri ezen nyilatkozat tudomásul vételét.

Ugron Gábor csodálkozik a külügyi osztályfőnök válaszában, mert már két ízben, **Tisza Kálmán** és **Szell Kálmán** akkori miniszterelnökök kijelentették, hogy semmi nehézség sem áll fenn aziránt, hogy a Magyarországot illető és érdeklő okiratok a magyar állami levéltárban adassanak át.

Bakonyi Samu sajnálattal konstatálja, hogy a

külügyi osztályfőnök nyilatkozata merőben eltér az előző magyar miniszterelnökök nyilatkozataitól.

Ezután **Wekerle Sándor** miniszterelnök nyilatkozik.

Őszintén megvallom — ugymond — hogy e kérdéssel még nem foglalkoztam. Az előzményeket nem ismerem eléggé, emélfogva ebben most állást nem foglalhatok. Nagyon természetes, hogy a történelmünkhez fűződő kegyeletet minden kormányának szem előtt kell tartania. (Élénk helyeslés.) Méltóztassék azonban figyelembe venni, hogy a levéltárak megosztása tekintetében, ettől a levéltártól eltekintve, a kincstári és kancelláriai levéltárak elkülönítése iránt már évek óta tárgyalások, sőt munkálatok is vannak folyamatban, amelyek közel is jutottak befejezésükhöz.

Ami az udvari levéltárat illeti, ez ma úgy szerepel, mint a királyi ház magántulajdona. Méltóztassanak megengedni, de e kérdéseket itten így incidenciailiter még sem dönthetjük el. Ezek alapos megfontolást és előkészítést igényelnek. Nem tudom, hogy elődeim e tekintetben minő kötelezettségeket vállaltak, de én ismétlem, e kérdésben ma állást nem foglalhatok. Annak, amit **Ugron Gábor** mond, hogy bizonyos iratoknak már tudományos szempontból is nálunk is meg kell lenniük másolatban, természetesen akadályja nem lehet.

Kérem méltóztassék e felvilágosítással beérni és egyelőre e kérdéssel tovább nem foglalkozni.

Elnök: Tekintettel az idő előrehaladottságára, a tanácskozást félbeszakítja és a következő ülést holnap délelőtt tíz órára tűzi ki. A holnapi ülés napirendjére kitűzik a hadügyi albizottság jelentésének és ezzel kapcsolatban a hadügyi költségvetésnek a tárgyalását.

A magyar delegáció és a tiszti fizetések.

Azok a magyar delegátusok, kik a plenáris ülések tartama alatt beállott rövid szünetet arra használták, hogy Budapestre utaztak, ma visszatértek Bécsbe. Itt tartózkodásuk alatt alaposan megvitatták a többi párttagokkal a delegáció munkaprogramjának aktuális kérdéseit. Természetesen elsősorban a tiszti fizetések felemelése került szóba. A delegátusoknak és a függetlenségi pártnak az a véleménye, hogy a delegátusok a plénumban ugyanazon álláspontot foglalják el, melyet a magyar delegátusok már a hadügyi albizottságban megkérve tettek.

Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke, budapesti tartózkodását arra használta fel, hogy érintkezésbe lépett pártja elnökével, **Kossuth Ferenczel**, **Wekerle** miniszterelnök is tanácskozott tegnap **Kossuth** Ferenczel szintén a tiszti fizetésemelések kérdéséről.

A külügyminiszter ebéde.

Báró Aehrenthal Lexa Ajaos külügyminiszter és neje a delegátusok tiszteletére ma este nyolc órákor ebédet adtak, amelyen a magyar delegáció tagjai közül résztvettek: **Dr. Wekerle Sándor** miniszterelnök, **Barabás Béla**, a delegáció elnöke, **Hoitsy Pál**, **Szell Kálmán**, gróf **Czirák Antal**, **Bogdanovich Lucezán**, gróf **Majláth József**, gróf **Semsey László**, **Issekutz Győző**, **Nagy Ferencz**, **Okolicsányi László**, **Sághy Gyula**, **Szivák Imre** és gróf **Thorotzkay Miklós**.

A külügyminiszter ugyancsak folyó hó 13-án, este nyolc órákor ebédet ad, amelyre hivatalosak **Barabás Béla**, a delegáció elnöke, gróf **Batthyány Lajos**, **Bochus Károly**, **Chorin Ferencz**, **Esterházy Miklós** herceg, gróf **Wenckheim István**, **Lovász Márton**, gróf **Zichy Miklós**, **Medakovich Bogdán**, **Molnár János**, **Nagy Emil**, **Rakovszky Béla**, **Szentiványi Árpád**, gróf **Teleki Arvéd**, **Holló Lajos**, **Ugron Gábor** és gróf **Majláth József**.

Ebédet ad továbbá a külügyminiszter folyó hó 15-én, este kilenc órákor, amelyre hivatalosak **Bakonyi Samu**, **Bernáth Béla**, **Buzáth Ferencz**, gróf **Edelsheim-Gyulay Lipót**, báró **Harkányi István**, **Hosszu Vazul**, **Kmetz Károly**, **Miklós Ödön**, gróf **Pallavicini Ede**, **Szabó István**, **Szemere Miklós**, **Tomcses György**, **Zboray Miklós**, gróf **Zichy Ágost** és gróf **Zichy Miklós**.

A holnapi nap.

A delegáció holnap délelőtt 10 órákor ülést tart, amelyen tárgyalás alá veszik a hadügyi költségvetést, a hadügyi albizottság jelentését.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság tagjai holnap délután három órákor báró **Tallian Dénes** miniszteri és udvari tanácsos vezetésével megtekintik a konzuli akadémiát, hogy kü-

lönösen a növendékeknek a magyar nyelvben való jártasságáról szerezenek maguknak közvetlen tapasztalatot.

A házszabályrevízió.

Budapest, február 10.

Annak az újabb pártközi konferenciának idejét, amelyen a kormány és a disszidensek között létrejött megállapodás szerint a házszabályrevízió ügyében kell határozni, még nem állapították meg. Hír szerint az értekezletet, amelyen minden párt csak egy-két tagja által lesz képviselve, kevéssel a delegáció ülésának vége előtt fogják összehívni. Hogy a kezdeményezők gróf **Andrássy Gyula** belügyminiszter, vagy a pártok elnökei lesznek, még bizonytalan, de **Justh Gyula** házelnök semmi esetre sem lesz az összehívó. Az értekezlet tanácskozásainak alapja a Nagy Emil-féle indítvány lesz.

Medakovich Bogdán, a horvát-szerb koalíció elnöke, egy újságíró előtt kijelentette, hogy a koalíció formálisan még nem határozott afelől, hogy milyen magatartást fog a képviselőházban a házszabályrevízió kérdésében követni. Nézete szerint a házszabály módosítása első sorban veszedelmet rejt magában Magyarország jövőjére nézve, de fenyegeti Horvátország érdekeit is. Éppen ezért az esetre, ha a disszidensek vagy a nemzetiségiek a házszabálymódosítás ellen bejelentett akciójukról lemondának, a horvátok kénytelenek lesznek a revízió ellen a legkiméletlenebb módon harcolni.

A horvátok ellen elhangzott gyanúsításokról **Medakovich** elnök a következőleg nyilatkozott:

A Magyarország és Horvátország között a vasutas pragmatika miatt kitört konfliktus óta minduntalan megújulnak azok a gyanúsítások, melyek a horvát-szerb koalíció tagjait valami összeköttetésbe hozzák Szerbiával és Olaszországgal. Ha tényleg léteznek ilyen konspirációk, akkor napvilágra kell azokat hozni. Mindenekelőtt a külügyminiszternek kellene tudomással bírnia ezekről. Ha vannak, elővelük. De nincsenek és azért teljesen felesleges, hogy védjem önmagunkat ilyen gyanúsítások ellen! Szimptomatikus jelenség, hogy rögtön a fumei és zárai rezolúció után felbukkantak ellenünk a gyanúsítások és denunciaciók mindenféle konspirációk miatt s ugyanebben az időben a magyar koalíció vezetői hasonló gyanúsításoknak voltak kitéve.

Budapest, február 10.

Wekerle Bécsbe utazott. **Dr. Wekerle Sándor** miniszterelnök ma reggel nyolc órákor titkára, **Dr. Bárczy István** kíséretében Bécsbe utazott a delegáció tárgyalásaira. A miniszterelnököt csak a hét végére várják vissza Budapestre.

Új orosz főkonzul Budapestben. **Muravjev** Apostol **Korobijn** berlini orosz nagykövetségi titkár budapesti főkonzullá nevezik ki.

A nemzetiségi párt szervezése. A román nemzeti pártnak aradi központi irodája, mint a „Tribuna” jelenti, már megkezdte működését. Az iroda most írja össze az egyes vármegyék román vezérembereit, akikre az illető megyében a románság szervezését bízni akarja. Az iroda ezenkívül össze fogja írni az ország összes román választóit és fel fogja őket szólítani, hogy vegyenek részt a „román nép boldogulására irányuló munkában”.

A dési mandátum. A központi választmány a dési választókerületben végbemenő választást február 17-ére tűzte ki. **Gal István** 9-én délelőtt tíz órákor tartotta meg programbeszédét Désen. Támogatására a központból **Dr. Vertán Endre**, **Bene István** és **Irsay József** képviselők érkeztek oda, kik a választógyűlésen szintén szónokoltak. Ugyancsak 9-én délután két órákor mondotta el programbeszédét **Bárcsai Tamás** alkormánybírti jelölt is. **Kossuth** Ferencz kereskedelmiügyi miniszter Désről ma a következő üdvözlő táviratot kapta:

Dés. 1200, tulnyomóan választókból álló pártgyűlés hálás köszönetet mond Nagyméltóságodnak hoz-

zánk intézett felhívásáért és küldött képviselő urak támogatásáért. Igaz hazafisággal ragaszkodunk Nagyméltóságodhoz és személyében megtestesült elveivel, erős akarattal, fáradhatatlan kitartással munkálkodunk jelöltünk, Gaál István biztos sikeréért. Hazafias tisztelettel Gogoman Antal pártelnök, Tüköri Vilmos pártjegyző.

A bán utazása. Báró Rauch Pál bán szerdán Budapestre érkezik, honnan valószínűleg Bécsbe utazik tovább.

Bosnyák küldöttség Bécsben. A Reichsrathban ma délelőtt, mint bécsi tudósítónk jelenti, nagy boszniai és hercegovinai küldöttség jelent meg, hogy a delegáció tagjainak kívánságait előadja. A küldöttség, amely nemzeti viseletben jött Bécsbe, az utczán nagy fölűnést keltett.

Szerajevóból jelenti tudósítónk, hogy Essad effendi, Kulovics főpolgármester lemondott a városi tanácsnak ismeretes határozata miatt, amely megfosztja aktív választói jogosultságától a hivatalnokokat és a Szerajevóban lakó osztrákokat és magyarokat.

A Danzers Armeezeltung és a hadsereg. A Danzers Armeezeltung legutolsó száma erősen provokatív és Magyarország ellen izgató cikket közöl. Ez az újabb támadás arra indította a hadügyminisztert, hogy azon már régebben érvényben lévő rendeletét, mely szerint a hadsereg tisztikarának politikai akcióiban résztvenni, hírlapi polémiába ereszkedni a fegyelmi szabályzatba ütközik, egy újabb rendelet által egészítse ki, amely a hadsereg tisztikarát a Danzers Armeezeltunggal való minden érintkezéstől szigorúan eltiltsa.

A makói függetlenségi párt nagygyűlése. A makói függetlenségi és 48-as párt vasárnap népes nagygyűlést tartott. A gyűlésen megalakították a százas végrehajtó-bizottságot, majd Nagy Károly elnök indítványára elhatározták, hogy márczius 15-ének hatvanadik évfordulóját országos ünnep keretében fogják megünnepelni, amelyen való részvételre felkérlik Justh Gyulát, a képviselőház elnökét és számos orsz. képviselőt. Kimondották, hogy minden városi közgyűlés előtt értekezletet tartanak, amelyen megbeszélnek a helyi dolgokat és hogy a pártélet felélesztésére felolvasó estéket rendeznek. Kossuth Ferenczet a nagygyűlésről táviratilag üdvözlötték.

A trencsénmegyei alkotmánypárt. A trencsénvármegyei alkotmánypárt vezetőségéből a megyei választások miatt az elnök, az ügyvivő alelnök és több választmányi tag lemondott állásáról. Baross Jusztin alispán és az alkotmánypárt társelnöke a vezetőség kiegészítése végett február 17-ére rendkívüli közgyűlést hívta egybe az alkotmánypárt tagjait Trencsénbe.

A geryeszegi választás. A geryeszegi választókerület függetlenségi pártja tegnap Görgény-Szent-Imrén népes jelölt értekezletet tartott Albert István plébános elnöklésével. Több felszólalás után az értekezlet egyhangú lelkesedéssel Farkas Albert nyug. főispánt jelölte. Kossuth Ferenczet, Déry Zoltánt és Ugron Gábor főispánt, valamint a jelöltet táviratilag üdvözlötték. Hódos községben szintén jelölt értekezlet volt Molnár Miklós elnöklésével, amely szintén Farkas Albert nyug. főispánt jelölte. Ma Farkas 100 tagú küldöttség kereste fel lakásán, arra kérvén őt, hogy a jelöltséget fogadja el. Farkas köszönetet mondott a bizalomért és kijelentette, hogy a jelöltséget készséggel elfogadja.

A tiszaháti mandátum. Az Uray Imre halálával meüresedett tiszaháti kerületben a választópolgárság Bárczay János földbirtokost fogja jelölni függetlenségi és 48-as programmal.

A nagyszerb izgatás Boszniában. Két napig tartó heves vita után a szerajevói községi tanács tizenhat szavazattal tizenhárom ellenében elhatározta, hogy az itt élő és adófizető osztrák és magyar állampolgároknak nincs szavazati joguk, mert idegen államok polgárai. A feltűnő határozat a nagyszerb agitáció eredménye, amely az utóbbi időben a szultán fenhatóságát tünteti ki Boszniában s monarchiánkat teljesen mellőzi.

A mitrovicai vasut. A török szultán beleegyezését adta ahhoz, hogy magyar, osztrák és török mér-

nőkök bizottsága a boszniai határtól Mitroviczáig terjedő vasutat traszirozza. Ezt a munkát valószínűleg már márcziusban meg fogják kezdeni.

Politikai hangulatok.

J. Nemzeti génusz.

Hogy minálunk a politika és az irodalom egymásba kapcsolódik, arról hosszú idő történelmében találunk tanúságot. És ahogy ma olvassuk Beöthy Zsoltnak a Kisfaludy-társaság nagygyűlésén tartott előadását, mely a nemzeti génuszról szólott, mi a politikai vonatkozásokat el nem kerülhetjük. Beöthy Zsolt a nemzeti szellemnek az irodalmi művekben való megnyilatkozásáról beszélt. Hogy enélkül dráma, regény, vers nem eredeti, hanem csak meg nem irt idegennek a fordítása. Vagyis jó vagy kevésbé jó magyarsággal megirt idegen munka.

Álljunk meg e kérdésnél és konstatáljunk egy pár igazságot. A mai nap Budapestje nem fejezi ki az ország politikai gondolkodását. Eképpen nem fejezi ki irodalmi izlését sem, se vágyát, se kívánságait. A politikában Budapest elv nélküli, önérdéknek a képviselője. Ha úgy hozza a sor abszolútisztikus, haladóparti, demokrata, szociálalista, dühös ellenzéki, ha a csalárdságok üldözése kerül napirendre, de oh, a hazáért lelkesedik valamennyi stréberje, hogyha ezzel előmozdíthatja érdekeit. Gunyt üzni a nemzeti érzésekből egy idegen városban sem mernek annyira, mint Budapesten és a hazafias lelkesedést affektálni, ha erre van szükség, sehol sem képesek oly szemérmetlenül, mint Budapesten.

S ami a politikára rányomja a bélyegét, ugyanaz válik cselekvő tényezővé az irodalomban, nevezetesen abban, amelyik új iránynak nevezi önmagát. Ez azonban sem nem magyar irodalom, sem nem idegen, amint Beöthy Zsolt mondja. Hanem speczialiter budapesti. Idegebb a magyar lélektől, mint akár a francia, akár a spanyol. Egy sajtóságos növény, amelyik itt nőtt fel Budapest rohamosan fejlődő világában, ama szalónokban, ahol se magyarul nem tudnak, de németül is rosszul beszélnek. Parvenük izléstelensége, kétes ekszisztenciák könnyelműsége és keserves humora az övék, amelyik táplálékát ama világból szerzi, ahol a zsebmeteszők és korán megromlott bukott leányok története a romantika, kétségbeesettek víziója a poézis. Rendszertelen társadalmi élet és a tömegek erkölcsitelensége. Pöffeszkedés és végtelen nyomor. A pénz mindenhatósága, lelketlensége és ezzel szemben mindazon javak áruba bocsátása, a melyeknek a tulajdonos nem veszi hasznát, de a melyből egy-egy ügyes szédelő „pénzt tud csinálni”. Ez Budapest levegője, az a levegő, amelyből egy irodalmi irány akar előtörni, de aképpen, hogy keletkezését külföldi hatásokkal, a kozmopolitizmus és cinizmus befolyásával akarja indokolni. Akik „pénzt akarnak csinálni” szédélgéssel, éppen beleillenek ama rubrikába, ahol „hírnevet akarnak csinálni” komoly munka nélkül és képesség nélkül, tisztán csak azzal, hogy feltűnést hajszolnak s ezzel becsapják a hiszékeny publikumot, sőt azokat is, akik az irodalommal komolyan foglalkoznak.

Ime, Beöthy Zsolt is lát iránnyt, amelyikkel szembehelyezi ama tételt, hogy az egyéniségben nemzeti léleknek kell lennie. Beöthy Zsolt mint irodalmi történetíró szemléli az állapotokat, vizsgálja, elemzi és szomorkodik, panaszkodik miattuk. Hát hiszen volna oka rá, hogyha az lenne az igazság, amit ő véli.

Az igazság egészen más. Az az igazság, hogy rohanvást amerikaiasan haladunk Buda-

pesten egynemely téren. Például a reklám terén. A reklám eszközeit ügyes emberek fel tudják használni és mert komoly vezető egyéniségek hiányoznak, azé a siker, aki alkalmazkodni tud és a selejtesek előtt megalázkodni kész. Ahogy a politikában üres emberek kerülhettek felszínre és ragadhattak magukhoz rendkívüli befolyásokat, aként az irodalomban is előnyomultak, intező sorba kerülve, kritika és képzettség nélküli alakok, akik uralkodnak.

Hisz abban téved leginkább Beöthy Zsolt, hogy nemzeti és idegen irányu irodalomról beszél. Tulajdonképpen minálunk nem irányok vannak, hanem írók nincsenek. Irányokkal még megvolnánk valahogy, de írók nélkül irányok bajosan keletkeznek. Az újabb idők nem termeltek írókat, hanem csak ügyes érvényesülőket. Irhatná valamely vidéki ember például a drámairodalom remekét, nem juthatna odáig, hogy elolvassák. Hanem ha kellő összeköttetést talál, a legtehetségtelenebb budapesti kritikus előtt is megnyílnak a színházak. Szó szerint illik ez a meghatározás minden más irodalmi munkára is. A fogyasztás megnőtt, de ezzel arányban nem keletkeztek tehetségek. Az „új irány” ellenben abban exczellál, hogy az amerikai eszközökkel a tisztességes munka értékét leszállítsa s a munkásokat elhallgattassa, kedvetlenné tegye. A „budapesti” irány megfelel a budapesti tömeg-izlésnek és pont. Az országról azonban nem lehet szó. Sem pedig irodalmi klasszisoról.

Beöthy Zsolt azonban egészen biztos lehet benne, hogy fejtegetései nyomán nagyszerű titulusokat fog kapni. Ahány „modern” van Budapesten, az két kézre fogja a tollat és hallatszik a jelszó:

— Beprüttykölünk Beöthynek, a szakállasnak, a czugoscipőjűnek.

Mert Beöthy nem tudja, hogy a budapesti irány hangadóit nem azt nézik, hogy ki mit dolgozik, hanem hogy szakállá van-e, vagy leborotváltatja a bajuszát; czugos cipőt visel-e, avagy gombosot.

* * *

II. Bécsben és itthon.

Wekerle Bécsbe ment és valószínűleg egész héten át ott marad. A közös ügyek nagyhete következik, a delegátusok igyekeznek, hogy a hátralévő munkát minél gyorsabban elintézzék. Minél gyorsabban. Mert már tapasztalták bőven, hogy lépten-nyomon ellenségek leselkednek és károkat akarnak okozni s a terveket megakadályozni törekednek. Különösen azokat, amelyek a magyar nemzeti álláspont érvényesítésére irányulnak, közjogunk és gazdasági érdekeinknek megfelelőek. Tehát át akarnak esni a dolgokon minél hamarabb, hogy részint kevesebb idő maradjon az ellenséges támadásokra, részint a belső ellenségek ne juthassanak hozzá, hogy gáncsvetésekkel a kormány helyzetét megnehezítsék s a megbotránkozást felidézzék.

Itthon azalatt sok bajjal küzdünk. Mindenütt csendes forrongás észlelhető. Most az adóreform ellen szervezkednek az érdekeltek csoportjai. Mások a feltűnőbb napi szenzációkból akarnak politikai fegyvert kovácsolni a többség ellen és ennek vezetői ellen. Maholnap megint összeül a házszabály-revizíós bizottság és napirendre kerül a szólásszabadság kérdése. A szociálisták a választási reform miatt izgatják önmagukat, míg a nemzeti álláspont védői rémképeket látnak, a képviselők pedig leginkább a maguk személyi pozícióját akarják megővni. Viszont olyan elmélet-hez is volt szerencsénk, amelyik azt tartalmazta, hogy minden kérdésnél fontosabb az, hogy ezután ne azok legyenek képviselők, akik jelenleg azok és ne azok foglalják el a hivatalokat, akik

most. Hanem mások. Egyik önérdék helyett és haszonlesés helyett másik önérdék és másik haszonlesés. Ez már nem is politika, ez már — undor.

KÜLFÖLD.

György herceg apanageja. A Pasics-kormány a trónörökösnek az által a levele által, amelyben kijelentette, hogy az apanázsról lemond, kellemetlen helyzetbe jutott, mert Pasics a szkupstinában nagy nyomatékkal szállt síkra az apanázs megszavazásáért. Szombat este minisztertanácsot tartottak és a következő félhivatalos kommunikét adták ki: abból az alkalomból, hogy György trónörökös a szkupstina elnökéhez levelet intézett, ami az alkotmányos szokással ellenkezik, kormányválságról szóló hírek terjedtek el. Megczáfolják azt, hogy a kormány lemondását adta volna be.

Mértékadó helyen kijelentik, hogy a trónörökös Jovanovicshoz, a szkupstina elnökéhez intézett levelet mint nem opportunust visszavonta és egyúttal fentartotta magának, hogy az apanázst a szkupstina által való megszavazás után elfogadja vagy visszautasítja-e. Ezzel a miniszterválság indoka megszűnt.

A szkupstinában az ijjuradikálisok azt hibáztatták, hogy a trónörökösnek az apanagera vonatkozó két levelét nem olvasták fel. Jovanovics elnök kijelenti, hogy levelet vett a trónörököstől azzal a kérelemmel, hogy azt olvassa fel. Később azonban azt hallotta, hogy a levelet visszavonták. Szónok különben a levél vétele után írásban arról értesítette a trónörököst, hogy a szkupstina nincs abban a helyzetben, hogy levelét ott nyilvánosságra hozza. Egyben figyelmeztette a trónörököst arra, hogy téves uton jár. A trónörökös erre megkérte, hogy első levelét ne olvassa fel. Stojanovics ijjuradikális interpellációjára Pasics miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány a trónörökös levele után gondoskodott arról, hogy az parlamenti elbánásban részesüljön. Igaz, hogy a trónörökös az ő részére rendelt apanageról a folyó évre lemondott, amint ezt a múlt évben tette. Velykovics nacionalista kiemeli, hogy a kormányt jellemzi az, hogy apanaget vett föl a költségvetésbe anélkül, hogy a trónörököst megkérdezte volna, elfogadja-e azt. A kormány ezzel a pénzvadászok sorába akarta a trónörököst helyezni. A kormány korrupt politikájával a trónig merészkedett. (Helyeslés a baloldalon. Tiltakozás a jobboldalon.) A miniszterelnök tiltakozik azon feltevés ellen, mintha bárkit is pénzzel akarja megnyerni. A kormány csakis az állam érdekében működik. Az, amit Velykovics mondott, a reakció jelszava. (Taps a jobboldalon.) Velykovics válaszában azt mondja, hogy Pasics igazságtalansága azt bizonyítja, hogy az ő szavai találtak. A miniszterelnöknek a reakcióra vonatkozó szavai nevésegesek. (Taps a baloldalon.) Stojanovics Lyuba kérdésére a miniszterelnök kifejti, hogy a kereskedelmi szerződések jelenlegi állapota után ítélve, a szerződés létrejön. Agafanovics nacionalista azt kérde, tett-e a kormány oly intézkedést, mely a báró Aehrenthal expozíciójában felhozott szerajevó—szaloniki—mitroviczai vasút kiépítését gátolná, a miniszterelnök kijelenti, hogy a monarchia tett ugyan lépéseket Törökországban, ott azonban egyelőre csak a kérdés tanulmányozására adtak engedélyt.

Az új bolgár minisztérium és a porta. A porta az új bolgár minisztériummal szemben még tartózkodóan viselkedik és bevárja, hogy az új minisztérium hivatalosan nyilatkozzék követendő magatartásáról és programjáról.

Az egész ellenzéki sajtó követeli, hogy a Malinov-kormány helyezze vád alá a stambulovista Gudew-minisztérium tagjait, akik miniszterkedésükből jogosulatlanul hasznot húztak és megszedték magukat. A Cankovisták lapja, továbbá a Balkanska Tribuna, Rjevs és Radoslavov pártjának orgánuma, a Narodni Prava, kiadja a jelszót: le kell számolni a tolvajokkal! Pusztuljanak a gazemberek!

A Malinov-kormány határozta el, hogy a szónai egyetem elmozdított tanárai foglalják el ismét tanzékeiket, csak Tirow tanárra nem terjed ki ez a rendelet. A bulgár egyetemi hallgatók, akik időközben

Zágrábba mentek tanulni, már visszatértek s újból beiratkoztak.

Az osztrák vasutak államosítása. Az osztrák vasuti államosítás terén ma jelentékeny lépés történt. A hosszabb idő óta függőben lévő tárgyalások a kormány, illetve az államvasuti igazgatás és a csehországi Nordbahn megbízottai között elvi megállapodásra vezettek. A végleges megegyezés még néhány ponton fordul meg, de az ügy mai állásából következtetve, az államosítás a Nordbahn vonalainak hamaros átvetelével fog végződni. A mai elvi megállapodás szerint a részvényesek minden egyes részvényért megváltási ár fejében 4%-os 435 korona névértékű államvasuti kötvényt kapnak. Az 1907. évi üzleteredményben még részesedni fognak a részvényesek.

Angol képviselők az agkori biztosításért. Az alsóházban néhány gazdag liberális tagja, élükön sir Ten Clen-Coates képviselővel, beadványt nyújtott be a kinstári államtitkárhoz, amelyben készségüket fejezik ki arra, hogy megszavazzanak egy magas progressziójú fövedelmi adótörvényt, ha a lómóduak illetve megterhelése útján kikerülő összegből a kormány az agkori biztosításra szolgáló alapot teremti.

Török-perzsa viszály. A szultán a perzsa követel pönteki kihallgatása folyamán rendkívül szívélyesen beszélgetett. A porta közölte vele egy iradé kibocsátását, amelynek értelmében Fazyl basa hadosztálytábornok parancsot kapott, hogy csapataival perzsa területéről Törökországba visszavonuljon.

A parlament tiltakozott az ellen, hogy a tebrisi orosz konzulátus őrségének erősítésére küldött 50 kozáknak engedélyt adtak a határ átlépésére. A külügyminiszter kijelentette, hogy az orosz követség értesítése szerint a kozákok elhagyják Tebriszt, mihelyt a vidéken a nyugalom helyreállt.

Marokkó. D'Amade tábornok távirata szerint az ellenség az el mokrii tábornok a hó 6-ára virradó éjjel megtámadta. Eleinte a tábornok folyt a harc, a támadók később megfutamodtak és a csapatok Settatig üldözték őket. A 21 óráig tartó operációk alatt francia részről 3 ember elesett és 34 megsebesült. A tábornok újabb jelentése szerint az e hó 6-iki harc következtében dél felől jött marokkói csapatok Mechrakai irányában visszavonultak. A marokkói lovasok és gyalogos csapatok a harc előtti táborukba tértek vissza. A harcban megsebesülteket, akiknek állapota kielégítő, Berresidbe vitték.

A francia kamara mai ülésén Jaures a Marokkóban legutóbb történtek tárgyában interpellált és különösen azt kérdezte, miért mentek e hó 6-án a francia csapatok az ellenség üldözése közben Settatig. Nevelésügyesnek tartja Franciaország helyzetét, ha igaz az a hír, hogy a szultán igazán Németországhoz fordult segítségért. Kérde, kapott-e Franciaország ez ügyben valami értesítést Németországtól.

Pichon külügyminiszter azonnal válaszolva kijelentette, hogy Franciaország csak idiglenesen tartja megszállva Kazablankát és akkor fog elvonulni, ha jogai és kötelességei úgy fogják kívánni. Németország szerepét illetően kijelenti, hogy a párisi nagykövetség egyik tanácsosa arról értesítette, hogy Abdul Azisz megkérte a német kormányt, intervencionáljon a francia kormányban érdekében és hogy Muley Hafid hasonló kérelemmel járult a német kormányhoz. Muley Hafid eljárása nem lép meg, ellenben Abdul Azisz ezen lépése csodálatos. Rabati érdeklődésünknek az volt az eredménye, hogy nem maga a szultán és nem hivatalosan kérték Németország intervenczióját.

Pichon miniszter beszédének további folyamán azon reményének ad kifejezést, hogy a marokkói kérdést méltó módon fogják befejezni.

Jaures reflektál ezután a miniszter azon vádjára, hogy a multkor nem járult hozzá a marokkói csapatoknak adózó üdvözléthez.

Az angol haditengerészet titka. John Fischer tengernagy Tweedmouth lord nevében levelet intézett az Observerhez, amelyen az e lap hasábjain e hónap 2-án megjelenő és a flottát tárgyzó cikkek szerzőjének nevét kérde, valamint azt, hogy mily iratok, okmányok állottak az illetők rendelkezésére. Fischer reméli, hogy az Observer kiadója erről felvilágosítást fog adni, miután föltételezi, hogy a cikkek írtos, szigorúan bizalmas adatokat, amelyeknek meg nem engedett uton jutott tudomására, tett közzé és szüntegy az admirális magánjellegű tanácskozásait és határozatait is egész pontossággal hozta

nyilvánosságra. A lap kiadója azt válaszolta, hogy ő maga írta a cikkeket, amelyek különben nem hivatalos adatokon alapulnak, hanem oly adatokon, amelyek mindenki számára, aki tengerészeti kérdésekkel foglalkozik, hozzáférhetőek. Az Observer szövegében forgó cikke azt az állítást tartalmazza, hogy a tengerészetre fordítandó kiadással való takarékoskodás ideje véget ért, miután a jelenlegi kormány elhatározta, hogy erős és megfelelő súlyú válaszképpen a német flottafenyegetésekre az angol flottát föltétlenül kellő színvonalon tartja.

A portugál temetés.

Budapest, február 10.

Tegnap temették el a meggyilkolt portugál királyt és a trónörökös nagy pompa közepette. Az ország minden részéből rengeteg néptömeg gyülekezett Lisszabonban, hogy résztvegyen a végfisztesítésben. A részvét, mely városszerte megnyilvánult, igazolta azt, hogy Carlos király meggyilkolása a lakosság szimpátiáját a dinasztia felé fordította. Az impozáns temetést nem zavarta meg semmiféle incidens, bár szinte biztosra vették, hogy a dinasztia ellenségei nem hagyják simán lefolyni ezt a napot. A kormány, hogy minden eshetőségre elkészülve legyen, nagyszámu katonaságot összpontosított Lisszabonba. A biztonság kedvéért még a gyarmatokról is hoztak katonaságot.

E nagy katonai intézkedésre azonban nem volt szükség, mert amerre csak a menet elhaladt, a lakosság mindenütt együtt gyászolt a gyászolókkal.

Mai híreink a következők:

A braganzai herceg és a merénylet.

Bár valószínű, hogy Don Miguel braganzai herceg távol áll a merénylettől, mégis több, mint bizonyos, hogy tudomással bírt arról, hogy Portugáliában valami történni fog. Don Miguel ugyanis neivel és fiatalabb gyermekeivel január 17-én érkezett az olaszországi Viareggióba, ahol a villa Borbone-ban szálltak meg. A pretendens nyilvánvalólag tudomással bírt arról, hogy Portugáliában komoly fejlemények várhatók, különben is de Neiva gróf név alatt naponként távirati jelentést kapott az ügyek állásáról. Senki sem hiszi azt, hogy bármiféle része lett volna a királygyilkosság előkészítésében. Portugáliában, különösen az ország északi részén, nagyszámu hűve van, akik a kilátásba helyezett választásokra Lisszabonban már megalakították a Miguel-párti választási bizottságot. A Miguel-párti polgárság éppen olyan jól tudta, mint bárki más, hogy a köztársaságiak január 31-ére jelezték a forradalom kitörését, valamiként Edvárd király már hetekkel ezelőtt közölni tudta Don Carlosz-szal, hogy ellene merénylettervek készülnek, éppen úgy Don Miguel is hallhatott ezekről. Amikor azután Viareggióban megtudták a portugál király és trónörökös meggyilkolásának híret, akkor Don Miguel a családját otthagya, azonnal Dél-Olaszországba utazott és Syracusában a Malta felé induló gőzösré szállt, amely nyugati irányban haladt tovább. Valószínű, hogy Don Miguel Oportóba, vagy általában a portugáliai partra akart jutni. Az angol gőzös utközben az egyik spanyol kikötőt is érintette és valószínűnek tartják, hogy Don Miguel Cadix-ban kiszállt és a portugál határ közelében, spanyol földön tartózkodik. Ferencz József braganzai herceg, Don Miguel másodszüllött fia, február 5-én Párisba érkezett, ahol a portugáliai Miguel-párt két küldöttjét fogadta. Azt hiszik, hogy a Miguel-párt minden eshetőségre készen áll és hogy Don Miguel azonnal megtelepedik Portugáliában, ha valamely újabb bonyodalom ezt kívánatossá tenné.

A kormány tervei.

A „Times” londoni levelezője arról értesül, hogy a portugál kormány elhatározta, hogy a Franco által telosztatott kortezt nem fogja többé összehívni, hanem kéri az új választásokat, melyeket április elején fognak megtartani. Madridi jelentések szerint Lisszabonban a távirati cenzurát sohasem tapasztalt szigorúsággal kezelik. Tömegesen tartják vissza vagy csonkítják meg a legártatlanabb táviratokat is. Újabb hírek szerint

Franco tényleg nem érkezett Párisba. Bordeaux-ban kiszállt és még most is ott van. Tegnap egész nap nem hagyta el lakását és még mindig nem tudni, hogy mikor és hová utazik.

Ma éjszaka megalakult az öttagu republikánus direktórium, amelynek két tagja lisszaboni, kettő oportói s az ötödik, aki egyúttal az elnök, Machado. A direktóriumnak feladata kidolgozni a köztársasági alkotmányt, amely a köztársasági párt reménykedése szerint már legközelebb életbe fog léphetni.

Alpoin, a monarchista radikális párt vezére, visszatért Lisszabonba. Elutazása előtt kijelentette, hogy pártja kész őszintén támogatni a kormányt, ha a liberális program megvalósítására vállalkozik, ha ellenben a Ferreira-kormány reakziós politikát kezdene, akkor az ő pártja a köztársaságiakhoz csatlakozik. Machado, a republikánusok vezére úgy nyilatkozott, hogy a köztársaság kikiáltására megtettek minden előkészületet és számoltak a nép hangulatával.

Lisszabon nyugodt, de a rendőrség egy titkos rejtekhelyen négyszáz karabélyt talált.

A temetés.

Szombaton temették el a meggyilkolt királyt s a trónörökösét. A király és az özvegy királyné elvégezték imájukat a meggyilkolt király és trónörökös koporsójánál s aztán roskadozó lépéssel, kíséretüktől támogatva mentek el a kápolna lépcsőjéhez. Miután mind a hárman eltűntek a palota belsejében, a koporsókat a halottaskocsira fektették. Az összes intézkedéseket az oportói herceg tette meg. Az időjárás hűvös volt ugyan, de nagyon szép. Az egész uton óriás néptömeg állott, az összes üzletek be voltak zárva s néhány erkély fekete posztóval volt bevonva. A szomszéd helyőrségekből nagyszámu katonaságot rendeltek a fővárosba s ezek a csapatok sorfalat alkottak az utcákon. Közben gyarmati csapatok is állottak, amelyek általános föltűnést keltettek festői egyenruhájukkal.

A menetet a királyi családnak híres állami fogata nyitotta meg s utána még vagy nyolczszáz kocsis következett. A kocsisor elindult s az oportói herceg a kastély kapujából nézte a fogatokat s addig állott ott, amíg a szeme elől a legutolsó kocsis is eltűnt, aztán nem bírván tovább megfékezni indulatát, sirva fakadt s a körülötte állók is valamennyien sirni kezdtek. Amikor a menet a vásárcsarnok mellett elhaladt, beszakadt egy háztető, melyet kíváncsi emberek egészen elárasztottak és sokan közülök megsérültek. Egyéb baj az egész uton nem történt. Mindenkinél föltűnt az öreg udvari kocsis, aki a merénylet napján a királyi fogatot hajtotta s aki most sirva haladt a halottaskocsis mögött. A közönség mindenütt tiszteletteljesen fogadta a gyászmenetet, sokan levették a kalapjukat s akadtak olyanok is, akik sirtak. Amikor a halottaskocsi arra a helyre ért, ahol a merénylet történt, a lovak egyszerre megállottak s csak nagy nógatásra folytatták útjukat.

A menet csak harmadfél óra múlva délután két óraker érkezett el a Szent Vince székestemplomhoz. A templom főbejárója előtt a portugál patriárka állt az összes püspökökkel és az összes nemzetek képviselőivel. Nagy mozgás támadt a tömegben, amikor irgalmas rendi barátok levették a koporsókat a kocsikról. Ezeknek a barátoknak a tizenhatodik század óta megvan az a kiváltságuk, hogy az elhunyt királyok koporsói előtt imádkozhatnak és a halotti leplet eladhatják. Ebbe a lepelbe rendszeresen szegény vagy kivégzett embereket szoktak burkolni. A zászlót egy kilenczven éves aggastyán vitte. Mély csöndben szólaltak meg a harangok s a következő pillanatban a Tájó torkolatában vesztegő hadihajók áyul dördültek el. Amikor a koporsókat a templom ajtaján bevitték, az orgona Chopin-neg gyászindulóját intonálta. A templom belseje hatalmas látványt nyújtott ravatalával, ezer meg ezer égő gyertyájával és a számtalan ragyogó egyenruhával.

Amikor azok az emberek, akik az udvarhoz közelebb állnak, sirva hajoltak a koporsókra, hogy az üvegfedélen át még egy utolsó pillantást vessen a meggyilkolt király és trónörökös arcára, egyszerre szédítő magasságban a föltár fölött egy hosszú szakállú, gyanus embert pillantottak meg ki az egyik koronázó angyalba kapaszkodott. A rendőrök azon-

nal ott termettek s nem minden veszedelem nélkül lehozták ezt az embert s a rendőrségre kísérték, hogy megállapítsák, vajon csak egyszerű kíváncsi, vagy gonosztevő volt-e. A jelenet mindenkire mély benyomást tett.

A templomi szertartás ötödfél óráig tartott és rekviemmel végződött, amelyen az egész patriárkátus czelebrált. Ezután az udvari főmarsal letette az esküt, hogy a két holttest a királyé és a trónörökösé és átvette a két koporsónak a kulcsát. Erről az eljárásról jegyzőkönyvet vettek fel s ezután a templom körül álló gyalogság három gyorstűzet adott. Egész Portugáliában és a gyarmatokban tegnap hasonló gyászszertartást rendeztek.

A temetésen tizezernél több ember vonult el a halottaskocsik előtt, aztán betódult a St. Vicente-székesegyházba, de legalább ugyanannyi volt azoknak a száma, akik kiinnrekedtek. Egyszerű parasztok virágokat hoztak a koporsókra. A templomban olyan nagy volt a tolongás, hogy egy gyermeket agyonnyomtak.

Bűnbocsánatot hirdetnek.

Lisszabonban a lapok nagy része a teljes politikai bűnbocsánatot mondják az egyedüli módnak, amely az ország nyugalalmát helyreállíthatja és az összes lakosság szívét megnyeri az új királynak.

A királyné bucsuja.

Lisszabonban óriási néptömeg már a kora reggeli órákban állást foglalt a St. Vince-templom előtt és várta a kapuk megnyitását. A királyi palotabeliek elbeszélése szerint a trónörökös koporsójának elvitele előtt Amália királyné levette a holttestet borító zászlót és csókolgatta a halott arcát úgy, hogy erőszakkal kellett onnan eltávolítani.

Letartóztatott összeesküvők.

Lisszaboni jelentések szerint letartóztatott három altisztet és egy káplárt, akik egy tervezett felkelés czéljából fegyvereket gyűjtöttek.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A csongrádmegyei állapotok. Csongrádban a régi megyei párt és a függetlenségi párt között tegnap békés megállapodás jött létre. Ugyanis Kelemen Béla, a megye főispánja, gróf Károlyi Imre biz. tag, Molnár Jenő és Faragó Antal képviselők tegnap Szentesen találkoztak és megegyeztek abban, hogy a legutóbbi tisztújítás ellen beadott felbbezést visszavonják, ennek fejében pedig kötelezte magát a régi megyei párt, hogy a kibukott függetlenségi Herglotz főszolgabíróval valamely megállapodást abban, hogy ezentul minden bizottságba felerészben függetlenségi pártiakat választanak be.

Marosvásárhely város ma délelőtt új, Ugron Gábor főispán elnöklésével tisztújító közgyűlést tartott, amelyen a régi tisztviselőket egyhangulag megválasztották. Polgármesterré Bernády György, tanácsosokká Hoibauer Aurél, Nagy Imre, Darkó Ákos, főjegyzővé Soós László, aljegyzővé Csizsér Albertet választották meg. A polgármester köszönetet mondott a főispánnak a támogatásért. A megválasztottakat Bedőházy János és Fenyvessi Soma orsz. képviselők üdvözölték. Este a megválasztott tisztviselők tiszteletére bankettet rendeztek.

Szatmárnémeti város törvényhatósága Falussy főispán elnöklésével havi közgyűlést tartott, amelyen a szünügyi bizottság javaslatát tárgyalták. A közgyűlés utasította a bizottságot, hogy Polgár Sándor és Pestli Ihsz pályázata között döntsön.

Makó város képviselőtestülete ma közgyűlést tartott, amelyen Szakács Márk, a szociálisták vezére indítványt tett az iránt, hogy lépjen a város érintkezésbe a püspöki uradalommal, hogy a lelei réti földeket adja bérbe Makó város közönségének. A bérletet a város vennie át és apróbb parcellákban adná át a népnek. A közgyűlés elfogadta Szakács indítványát és egy bizottságot küldött ki, mely az uradalommal érintkezésbe fog e tárgyban lépni. A munkáslakásokra nézve utasította a polgármestert, hogy terjeszsen elő részletes jelentést az ügy állásáról. Makó város pénzzavara is szóba került a közgyűlésen s itt újból hangsúlyozták, hogy a város zavara abból származott, mert eddig a városi pótdó után nem kellett kamatot fizetni s erre vetendőt vissza, hogy a lakosság nem siett az adó befize-

tésével. A közgyűlés dr. Baán Zsigmond városi főügyész indítványára kimondotta, hogy 1908. január 1-étől kezdve a város késedelmi adót szed és végrehajtási költségeket számít fel a késedelmes adósokkal szemben. A közgyűlés egyben utasította az adóügyi osztályt hogy a hátralékokat a legerélyesebben hajtsa be, nehogy a város ismét ferde helyzetbe jusson.

A beregmezei közgyűlés. Beregmezeinek folyó hó 6-án tartott rendkívüli közgyűléséről egy tendenciózus távirati értesítés alapján a lapokban a valódságot nem mindenben fedő, illetve a való tényállást sok részben elhallgató tudósítás jelent meg, amelylyel szemben teljesen megbízható és elfogulatlan információ alapján az ottan történteket a következőkben állapíthatjuk meg:

A vármegyei rendkívüli közgyűlés megtartását megelőző napra a vármegyei alispánja a közgyűlés tárgyait előkészítése végett ülésre hívta össze az állandó választmányt, amelynek mandátuma és törvényes jogköre 1907. december 31-én már megszűnt. Éppen a legfontosabb választmányok megalakításának elmulasztása folytán beállott megyei közgazgatási ex-lexre a vármegye vezetőségét egyik helyi lap már január elején figyelmeztette, megjelölve azon káros következményeket, amelyek a törvényhatósági törvény imperatív rendelkezéseitől való eltérés folytán beállhatnak. Ez azonban nem arra indította a megye alispánját, hogy intézkedett volna egy közgyűlés összehívása iránt, amelynek direkté feladatát képezte volna az 1908. év tartamára az állandó, bíráló, igazoló stb. választmányok megalakítása, hanem a jogosultságát már elveszített állandó választmányt a rendkívüli közgyűlés előtt rendes ülésre egybehívta. Az ülésen az alispán elnököt, akinek megnyitó szavai után rögtön felállottak a megyei autonóm párt tagjai, névszerint Barta Ödön, Hunyady Béla és Dercsényi Ferencz, akik konstatálták, hogy az egybehívott választmány csak privát emberek értekezletének jellegével bírhat, mert a törvényben előirt és megjelölt jogköre és kötelezettsége 1907. év végén megszűnt, következésképpen a közgyűlés tárgyait előkészítésére azt hivatottak és jogosultnak nem tartják. Ennek bejelentésével és jegyzőkönyvbe vételével elhagyták az állandó választmány ülését, mely a törvényszerűleg bejelentett protestáció daczára zavartalanul tovább folyt. A másnap megtartott rendkívüli vármegyei közgyűlésen az elnök alispán megnyitó beszédében az állandó választmány eljárásának jogszerűségét vitatta, amely fejtegetéseit nagy számban berendelt pártja helyesléssel kísérte. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának egyik pontja csupán annyit jelzett, hogy az alispán jelentést tesz arról, hogy a december 31-iki tisztújítást bírósági panaszszal támadták meg. Ezen, bár szokatlan, de nem törvényellenes bejelentés alapul és ürügyül szolgált azután arra, hogy a közgyűlés hatáskörének messze való túllépésével a bírósági panasz érdemleges elbírálásába és afelett való határozathozatalba bocsátkozott. Az elnök alispán a megyei autonómpárt vezérémberei által aláirt bírósági panasz ellen hosszabb védekezésbe bocsátkozott és a közgyűlés színe előtt czáfoglalni próbálta a bírósági panaszban inkrimínált sérelmeket. Beszédével kapcsolatban egy az ügyvel semmi összefüggésbe nem hozható indítvány kapcsán a közgyűlési alispánpárt a bírósági panaszban felsorolt sérelmeket és visszacéleket egyszerűen alaptalanoknak deklarálta és az alispán mellett bizalmi votummal tüntetett. Ez az eljárás világosan ellenkezik a törvényi intézkedéseivel, amely a panasz elbírálására és a panaszban felhozott sérelmek igazságának kiderítésére, azokra vonatkozó állásfoglalásra és ítélelhozatalra nem a közgyűlést, de a közgazgatási bíróságot és a belügyminisztert jelöli meg illetékesnek és jogosítottnak. Ez az eljárás, amely prejudikált az ítélelhozatalra hivatott faktoroknak: a közgazgatási bíróságnak és a belügyminiszternek, — a legenyhébben szólva, tapintatlanság, igazában azonban a törvény rendelkezéseinek egyszerűen figyelmen kívül hagyása volt. Hiába tiltakozott ezen eljárás ellen a megyei autonómpárt elnöke, Hunyady Béla, aki óva figyelmeztette a közgyűlést, hogy ne vállalkozzék a konvent szerepére, az alispán pártja felszólalását lehurrogta és az említett határozatot meghozta. Sőt névszerinti szavazással hozták a határozatot, amelynek folyamán az autonómpárt az általa törvénytelennek tartott szavazástól teljesen tartózkodott és csak két tagja nem tudott ellentállni annak, hogy véleménynyilvánításra felhivatva, bizalmatlanságuknak az alispán iránt ez alkalommal is kifejezést ne adjanak. Ez a két bizottsági tag Dercsényi Ferencz és Ujlaky Zoltán volt. Az időt a megyei közgyűlés elé egyáltalán nem tartozó ez a demonstráció órákon át lefoglalta, úgy, hogy a tárgysorozat legfontosabb pontjára, a választmányok megalakítására már csak akkor került a sor, amikor a vidéki ember szokásához és életrendjéhez képest ebédre távoztak azok, akik — nem voltak hivatalosak az alispán ebédjére. Ekkor történt azután, hogy a közgyűlés az alispán elnöklése alatt az alispán által javasolt listák alapján alakította meg a választmányokat, amely annál fogva lehetetlen helyzet, mert a javaslattevő javaslati feletti döntésben az elnöklet nem viheti. Szóval a megyei autonómpárt úgy találja,

hogya a lefolyt közgyűlésen a törvény világos intézkedései ellenére a határozatok egész láncolatát hozták meg, amelyek meg nem állják a kritikát, ha el kell bírálni, vajlon törvényesek-e vagy törvénybe ütközök. És mintán a megyei bizottsági tagok egy rendkívül jelentékeny része az utóbbi nézetten van, a meghozott összes határozatokat felebezéssel támadták meg, szilárdabb bizalommal viseltetve a belügy-miniszter és a közigazgatási bíróság törvényisztelete és pártatlan, elfogulatlan ítélkezése iránt, mint azok, akik ezen legfelsőbb hatóságok állásfoglalásának a lefolyt közgyűlésen prejudikálni törekedtek.

Husz Ábrahámot kivégezték.

Mihálka Jánosnak megkegyelmezett a király.

A siralomháztól a bitóig.

Máramarossziget, február 10.

Hideg formalitások közt, részvétlen szívvél, a legborzasztóbb dolgot művelte ma a társadalom: ölt. A maga tulerejével rávetette magát egy bűnös emberre, kötéllal fölhuzatta egy szálkás oszlopra és markos legényekkel kiozottatta, amíg volt benne élet. És a négyeslegletesre faragott bitó körül egy csomó kulturember szegyenkezett és pirult a hallatlan brutalitásért, maradványáért a középkornak, amelyért ezt a fölvilágosult kort lenézi, megveti majd a jövő nemzedék.

Husz Ábrahám, a petrovai gyilkosság föl-bujtója halt meg a bitófán. Félvad gonosztevő volt, de az ő félvadsága tette élessé az ellentétet az áldozat és a társadalom közt, amely a szemet szemért elvért belecsik abba a bűnbe, amelyet a legborzalmasabb büntetéssel sújt, az ölésbe. Élesen és borzasztó csupaszon kirajzolódt a didergő nézők elé, hogy a józan, okos és megfontolt társadalom nem teheti ugyanazt, amit egy félvad, emberszámba nem menő egyén és cserébe egy legyőzhetetlen és szabályozhatatlan indulatért nem fizethet ugyanazzal az eredménynyel, amelylyel az állatias gonosztevő.

Undorral és fölháborodással fordultunk el attól az oszloptól, amelyre a társadalom a maga szégyenét szegezte. Valósággal összetörtünk tudatában annak, hogy tökéletesnek gondolt időnkben a jó és fenkölt mellé ily közel sorakozik a maradi, az alias, a gyalázatos, a vilá-gossághoz oly közel a középkor fájó sötétsége.

Egy embert láttam, egy üvöltő, hörgő, állatiasan rugdalózó embert, akit két óriási erejű pribék cipelt a hurok alá és láttam egy csomó kulturembert, aki ezt hidegen nézte. Elfeledtem, hogy ezek az urak törvényszéki elnök, ügyész, orvos, ügyvéd, csak azt láttam, hogy ez a sok érző ember nem rohan a pribékekre és nem üvölt lelki kínjában, mert egy embertársukat halálra hurezoliák. Lenyügözi, a földhöz szegzi őket egy borzasztó törvény, amelyet minden fölvilágosult ország kiírtott törvénykönyvéből. Leköti őket egy förtelmes törvény, amely ezerszeresen fizet egy bűnért, amely a legborzalmasabb kínzásokat adja egy erőteljes, azonnal elkábító ütést és az azonnali halálért fél évig tartja a legrémesebb gyötrődésben áldozatát.

Husz Ábrahám gyilkosságra bujtogatott, Mihálka ölt. Leütötte a csendőrt, levágta egy erőteljes ütessel és ledorongolta a kocsi. Meghaltak azonnal mind a ketten és vérző tetemük ott nyitózott a petrovai havas országuton. A bosszuálló társadalom megragadta a maga embereit és rájuk olvasta a halált. Nem hátulról, nem gyorsan, de hidegen, kiszámítva, szembe, és örjítő magányba csukta a foglyokat, hogy vergődjenek a legrémesebb kínokban és roncsolódjanak a legrettenetesebb kétségbeesésben. Száz érző férfit küldjön ki a társadalom, hogy figyeljék azt a tébolyító hatást, amelyet minden ajtónyitás, egy fél éven át min-

den szó gyakorol a leigázott emberre és üljenek ott a siralomháztól, abban a rettenetes csöndben, melyben szinte hallani lehet az idő pergesését s akkor ez a száz férfi föl fogja lármázni a társadalmat és magánkülönül fogja követelni a halálbüntetés eltörlését.

En az akasztás előestéjén órákat töltöttem ezzel az emberronccsal, amelyen reggel a társadalom kitöltötte boszuját és megrendülve elfelejttem, hogy bűnös és gaz a darócruhába öitözött félig halott, aki imakendőjét a fejére borítva előttem gubbaszt és aki körül ősz zsidók mormolnak félelmetes egyhangu imákat. Abban a fehérre meszelt, halványan világított czellában elröppen minden elkövetett bűn, csak a vergődő áldozatot láttam, akinek a vére ontásával kielégül egy középkori elv, de nem reparálódik semmiféle hiba.

Fokozott borzalmakat tapasztalok. Fél évi vergődés után a tanácsterembe ciztáljuk a két halálraíteltet és az egyiknek a király nevében odaadják ajándékba nyomorult életét és a másikat azzal ölik meg apránként, hogy a társát ily nagy jutalomban részesítették. Amíg az egyik boldogan megy az örökös fegyházba, a másik bevonul a siralomháztól és szivdobogva hallgatja, hogy ácsolják a bitót és pergamentsárga arccsal kémleli az ajtó nyílását: jönnek-e már a pribékek.

Száz érző férfit a czellába, száz érző férfit a siralomháztól és a bitó alá és megszűnik Magyarországon az a förtelen, amely szégyene minden civilizációnak, minden haladásnak, minden fölvilágosodásnak.

Az ítélet kihirdetése.

Szombaton, késő éjjel érkezett a hire annak, hogy Husz Ábrahám halálos ítéletének végrehajtásában a király szabad folyást enged a törvénynek.

— Haljon a bűnös — szól a legfelsőbb elhatározás és ez megpecsételte sorsát Husz Ábrahámnak, aki értelmi szerzője volt annak a rettenetes gyilkosságnak, amelynek színhelye a petrovai országut volt. Pénzt szállított a csilingelő szán és rajta mit sem sejtve ült a kocsi és egy csendőrmeister. Mihálka, a Husz Ábrahám által föl-bujtított ember, fölkerédkedett a szánra és egy alkalmas pillanatban leütötte a két embert. A tettes és a föl-bujtó csakhamar a törvény kezére kerültek és tulzsuított teremben, közönség előtt, amely visszafojtotta lélegzetét, fölhangzott:

— Ó felsége, a király nevében, kötél általi halál.

Fél évig huzódott a pör, amely gyötrődést jelentett a két elíteltnek. Bódult órákban megjelent előttük a hóhér és vasmarokkal fogta verejtékező tagjaikat, majd a kegyelem reménysugara világított börtönükbe s enyhítette a borzasztó szenvedést. Vasárnap reggelre eldönt a két ember sorsa. A kabinetirodából leérkezett a legfelsőbb elhatározás, amelyet reggeli nyolcz órakor hirdettek ki a máramarosi törvényszék elnöke. Üres terembe, néhány komoly ember elé hozatták a két bűnöst, akik közül Husz Ábrahám nyugodtan viselkedett, amíg Mihálka István, a volt csendőr majd elesett az izgalomtól. Először Mihálka előtt olvasták föl az ítéletet, amelyek mind halálra szoltak és amelyeket eltorzult arccsal hallgatott végig a rab s végül kihirdették a királyi kegyelmet, amely az utolsó percében nekijajándékozta nyomorult életét. Állatias kifejezéssel arcán figyelte Mihálka a kegyelmet, melyet már nem értett meg. Csak nagy későn tudtak ammi életet verni belé, hogy tudatára ébredt a kegyelmi ténynek. Rögyő léptekkel, fakó arccsal távozott czellájába, ahol csakhamar buggó imába fogott szerencsés meneküléséért. Szánalmas volt a szegény bűnös, amint a földön kuszva hálálkodott, hogy örökös fegyházzal róhatja le bűnét.

Husz Ábrahám a fanatikuskok nyugalmával fogadta a halálos ítélet megerősítését és egy arczizma sem rándult, amikor meghallotta, hogy a gyilkosság elkövetőjét megmentették a bitótól és neki halni kell a szegyenletes halált. Erős lép-

tekkel ment vissza a czellájába és száraz szemmel bámult maga elé, amikor kis időre magára maradt.

A siralomháztól.

Kevés idő múlva börtönőrök jöttek Husz Ábrahámért. Vitték a siralomháztól, amelyet a modern fogház legtágasabb czellájában, a tanteremben rendeztek be. Csupas fehér falak néznek a szerencsétlen rabra, aki darócruhában, karján az imaszijakkal, fején a zsidók imakendőjével kuporodik egy gyalultatlan asztal előtt és fönhangon imádkozik. Közvetlenül mellette szuronyos puskával börtönőr áll, aki egykedvűen mered a két égő gyertyába és a mormoló zsidókra, akik panaszkodva bucsuztatják a halálba készülő hitsorsost.

A kis vaskályhában élénk tűz pattog, a fogoly mégis reszket, majd belső forróságról panaszkodik. Táplálékot nem kíván, ajka cserepes és orrezipái megremegnek a belső fölindulástól. Az asztalon egy tubákos pikszis, egy csomag gyertya, egy zsidó zsolttáros-könyv és egy imakönyv, amelyből buggóan imádkozik Husz Ábrahám.

Meglátogatom...

Engedélyt kaptam, hogy az utolsó éjszakát Husz Ábrahámnál tölthessem. Amikor belépek a siralomháztól, Husz rémülettel eltorzult arccsal tekint az ajtóra és imát mormolva fogadja köszöntésemet. Durva darócruhában van, csupas félkarjára rituális imaszijak tekerőznek, fejére imakendő borul. Amikor megállok a szoba közepén, abbahagyja az imát és alázatosan köszön. Arcza sápadt, vöröses Krisztus-szakáll körülfogja hegyes állát, apró, szuró szeméből gonoszság csillog. Bizalmatlanul néz rám és újságíró társamra, majd gépiesen fölemelkedik helyéről.

— Gnädiger Herr — mondja lengyeles dialektussal — aztán lecsavarja karjairól az imaszijakat. Szótlatlan letelepszünk az asztal mellett álló padra, szemben a halálraítelttel. Tétova szemekkel végigmustrál, azután rám szól:

— Maga a debreczeni vizsgálóbíró? Csöndesen rázom a fejemet, amire újra megszólal Husz:

— Maga olyan sápadt, mintha jobban félne az akasztástól, mint én. Talán azért jött?

Szólok hozzá, hogy kereskedelmi utazó vagyok, aki üzleti ügyekben utazom és nem is tudtam halálos ítéletről. De Husz Ábrahám nem hitt szavaimnak.

— Maga azért jött, hogy kinevessen — dühöngött. — Mind nevetni fognak, hogy én lógok, a Mihálka és a többiek, mind, mind.

— Dehogyan — mondom én — nem fog lógni. A bátyja sürgönyözött a királynak és a kegyelem minden percében megérkezhetik.

— Ahogy Jehova rendel — feleli Husz. — Jehova egy embert tüzzel pusztít el, a másikat vízzel, a harmadikat döghalállal. Nekem bitót szánt, teljesüljön az ő akarata. Ez szégyen a zsidóságnak, hogy akasztófán pusztulok el. Az első zsidó, aki így végez.

A fogházfelügyelő biztatja a görnyedt embert, hogy jöhet még kegyelem. Husz fáradtan int:

— A Mihálkának jött, nekem nem. Nem bánom, ha meghalok, hiszen ugy se tehetek ellene semmit.

Látszólag nyugodtan mondja a szavakat, valójában azonban a láz rázza. Valahányszor az ajtó nyílik, arca eltorzul, úgy fél a veszedelemtől, amely váratlanul szakad rá. Látszik, hogy nincs teljesen tisztában azzal, mikor fejezi be életét. Néha cinikus. A fogházfelügyelő megkérdezi tőle, nem fázik-e, mire merev arccsal feleli:

— Holnap ilyenkor ugy sem fogok fájni. Majd Jehováról beszél, aki meg fogja segíteni őt.

— Ha Jehova akarja, nyakamon lehet a kötél, mégsem tehet kárt bennem. Különböleg pedig legyen Jehova rendelése. Ugyis hiába! Birkózni sem fogok a hóhérral, csak ne kiozzanak. Az Uristen előtt majd számolunk.

És látszólag közömbösen beszél bitóról, kötélről, halálról.

Biztatjuk Jehovával, aki erős és fiaiért eszükét tesz. Husz Ábrahám szemében föleslillan a reménység. Elmond egy mesét a bibliából. Lengyeles dialektusát alig érti, de valami bálványimádóról beszél, aki borjúkat s más állatokat tisztelt istenként. A fia tönkre verte ezeket a bálványokat és meherdította Jehovának az apát. Mert

Jehova nagy, Jehova erős, Jehova hatalmas. Jehovában bizik a darócruhás rab is. Jehovában bizik Liebermann Jakob is, aki Husz Ábrahámot támogatja.

— Nincs valami kívánsága? — kérdezi a felügyelő.

— Egy teát szeretnék, — feleli Husz és egy börtönőr azonnal megy a kívánt italért. Husz möhön issza az édes-savanykás italt, azután lecsap az asztalra:

— Ártatlan vagyok.

Örületben.

Husz Ábrahám hirtelen kitör az örület. Leveti magáról az imaköpenyt, ledobja az asztalról az edényt és üvölt, hogy csak úgy visszhangzik tőle a fogház és a rabok remegve huzzák magukra a takarót. Habzó szájjal üvölti, hogy ártatlan és hamis tanuk juttatják a bitóra. Rémes hallgatni a borzalmas üvöltést, amely fölveri a házat. Ideggörösök rohannak meg és hempereg a padlón. A vén zsidók fakó arccal imádkoznak Jehovához, hogy a meglévő kis időre adja vissza Husz esztét.

Lassan lecsittul a delinkvens. Izen a feleségének, hogy viselje gondját gyerekeinek és aggódva kérdezi, hogy a védőügyvéd valóban nem kér-e honoráriumot.

Megnyugtattuk, hogy az ügyvédnek nem jár semmi, mire könyező szemmel feleli:

— A gyerekeim ne járjanak koldulni az utcán. Ne vegyék el tőlük azt a keveset...

Éjjel után.

Éjjel után fölvaltják az őrt. Állandóan körülötte vagyunk, mert ő maga kér, hogy ne hagyjuk el. A néviégeinkre bucsusorokat ír:

— Gottsohlhelfen. Husz Ábrahám, 1908. február 10-én.

Azután apró ügyekről intézkedik. A felesége szedje be a kiülvő pénzeket és fordítsa a gyermekek nevelésére. Az asszony ne jöjjön be a kivégzésre, hogy ne lássa a gyalázatot.

Egy pár percig maga elé mered, azután fájdalmas arccal mondja:

— Az apám sem jön be, mert az öreg ember, különben jobb is így.

Megjön az orvos is, aki javítja, hogy a fogolynak ne adjanak szeszes italt. A cigarettáink ott fekszenek Husz előtt, aki egy évi rabság után most először dohányzik. Az orvos a nikotin tulajdonságos élvezetétől is eltávozik a delinkvenst. A halálraítelt szomorúan int, hogy ugyanis mindegy.

— Legalább sirni tudnék, — mondja vonagló ajakkal. — A múlt héten úgy zokogtam, hogy nedves lett tőle az ingem, ma föjtogatja valami a torkomat, a szívem verését elállítja a fájdalom és nem tudok sirni.

A zsidók mormoló imába fognak és a delinkvens is elmerül a fohászában. Tisztán látszik rajta, hogy fatalista hite tartja, rendíthetetlen hite Jehovában, aki nem hagyja el embereit. Csak, ha az ajtó nyílik, akkor rezzen össze és mint a tébolyodott néz a belépőre. Nem tudja, miféle veszedelmet hoz rá egy ájtónyitás.

Bali Mihálynál.

Kis időre elhagyom az elíteltet és átmegek a szomszéd szobába, ahol Bali Mihály, a hóhér lakik két segédjével, Gold Jánossal és Hermann Ádámmal. Bali Mihály egyszerű becsületes arcú földműves ember, akit a budapesti főügyészség szőlített el Fadról, hogy teljesítse szomorú kötelességét.

— Tizennégy év óta vagyok hóhér és huszonnégy kivégzést eszközöltem. Borzasztónak találok, hogy egy ember meghaljon és önszántomból egy csirkének nem tudnám kitekerni a nyakát. De nekem a törvény parancsol és így kész vagyok ölni. Valakinek végezni kell a halálraítelttel.

Hermann Ádám, az óriás bölint a beszédre és hatalmas markait mutogatja. Akit ez az ember megfog, az mozcizanni sem tud. Az öreg Gold, aki huszonöt éve pribék, az összekötésben ügyes és ezt már Kozarek alatt is eszközölte.

Mind a hárman türelmetlenek, mert vasora rá hivatalosak. Balinak valami katonapajtása hívta meg a társaságot. Később a kávéházban találkoztam velük, ahonnan rémülten menekült az egész vendégsereg. Balik azonban, mintha az egész vendégsereg. Balik azonban, mintha észre sem vették volna a menekülést, nyugodtan letelepedtek és bort rendeltek. Körülbelül félketőig ittak, azután hazatértek a fogházban lévő lakásukra.

Imádkozzék értem.

A sötét, havas éjszakában indulok vissza a fogházba. A nagy sötétségben csak a hó világít és surranó, félnék alakokra veti kísérteties árnyait. Kaftános, borzas zsidók surranak óvatosan az éjszakában és elszorult szívvel néznek föl a törvényszéki épület sötét ablakosaira. A máskor teljes néptelen éjszaka most benépesül Husz Ábrahám hitsorsosaival, atyafiaival és barátaival, akik bejöttek Petrovárról és a többi falvakról, hogy lássák a csodát, amelyet Jehova okvetlenül tenni fog. Apró csoportok áldogálnak a mellekutczákban és a nagy csöndességben halani mormoló imádságukat. Amikor becsöngetek a fogház kapuján, félnéken közelednek és szemügyre vesznek.

Ujra fölkeresem Husz Ábrahámot, akinek már csak néhány órája van. Aránylag nyugodt és imádkozik. Öt percig mulva betesz az imakönyvet és kérdően néz rám. Cigarettát adok neki, amelyre rágyújt, azután megkérdezi, jött-e sürgöny.

— Ártatlan vagyok, — hangoztatja újra, — ki kell ennek derülni, ha máshol nem, fönt Jehova előtt, aki elé bátran megyek. Mindenkinél meg kell halni, hát én belenyugszom a sorsba.

Ez a rettenetes fatalizmus tartja, ez ad neki emberfölötti erőt. Jöjjön, aminek jönni kell, ami meg van írva a sors könyvében.

— Ezen mi úgy sem tudunk változtatni, — hagyja rá az egyik zsidó rabbi, aki ott ül Husz mellett. És a többiek lehajlítják bozontos ősz fejüket.

Ott kinn lassan pirkad és a fogházba élet költözik. Biztatjuk, hogy dőljön le egy kicsit, de tagadólág rázza a fejét. A felügyelő int, hogy távozzam. Kezet fogok Huszszal, a keze hideg és verejtékes. A folyosón egy férfivel találkoztam és három apró gyermekkel. A férfi Husz Ábrahám bátyja, aki az elítelt három gyermekét bevezeti a halálhoz készülő apához. Gyermekei láttára öszszeroskad Husz Ábrahám és kitör belőle a zokogás. Sir keservesen és panaszos hangjai félelmetesen visszhangzanak a fogház folyosóján. Sorba esőkolja a kis ijedt porontyokat, akik értelmetlenül néznek apjukra. Azután leborul az asztalra és fejét oda verdesi a gyalultatlan fához. A gyermekeket sietve eltávolították és teljesen magára marad a halálraítelt.

Pirkad.

A keleti égen világosság támad, amely mindjobban terjed. Fölvirrad utolsó napja a bűnös Husz Ábrahám. A fogház körül már nagyobb csoportokban állnak a kaftános zsidók és várakoznak. A fogházat csendőrség veszi körül és Geyer százados minden kapuba erős őrszemeket állít. Jegy nélkül senkit sem bocsátanak az épületbe. Az első ember, akivel a folyosón találkozom, Bali Mihály, a hóhér, aki barátságosan köszön és ebeszéli, hogy tegnap este milyen jól mulatott. A folyosóról kilátni a kis udvarra, amelynek egyik sarkában ott áll a bitó és alatta egy zsámoly, amelyre az elíteltet fogják állítani.

Kivégzés előtt.

Lassan gyülekeznek a sápadt, sárgaarcú emberek, akiknek az arcán már előre kirajzolódik a borzalom. Ügyvédek, orvosok, katonatisztek jönnek, hogy tanui legyenek a kivégzésnek és dideregve ugrálnak a havon. Inkább a beiső hideg bántja őket, mint a csipős levegő, de titkolták fölindulásukat. Csak akkor hallatszik néhány ijedt szó, amikor meg tudják, hogy melyik kapun fogják hozni az elíteltet. Borzadva konstaltaliuk, hogy a szerencsétlen ember negyvenöt méteren keresztül fog jönni, úgy, hogy mindig szemben lesz a bitóval. Örült, képtelen, középkorba való kínzás ez. amely rettenetesebb minden halálnál. Negyvenöt méter percekig vánszorog végig egy ilyen szerencsétlen és ezalatt meg kell tébolyodni egy embernek.

Fél hétkor csendőrok állnak fel tiz lépésnyire a bitótól és mögélük sorakozik a harmincz főnyi nézőközönség. Csunya, idegölő esendő borul az udvarra, csak a csipők alatt rogo a hó. A kordonon belül kis fehér asztalt helyeznek el, amelyre vaskos írásokat rak egy törvényszéki jegyző. Sápadtan jönnek a bírák, akik a halált kimondották. Husz fejére jön Balázs bíró, a büntető tanács elnöke és Attányi főügyész-helyettes. Panyókára vetett kabáttal lép a félkörbe Bali Mihály, vele jönnek Gold és Hermann segédek.

Vezessék elő az elíteltet.

Elölép Balázs bíró és reszkető hangon kiadja a parancsot:

— Vezessék elő az elíteltet!

Binder fogházfelügyelő elsiel s Balázs a közönség felé fordul:

— Fölhivok mindenkit, hogy a törvényes aktus alatt csöndesen visekedjék.

Nem kellett figyelmeztetés, csönd volt a hallgatóság soraiban, mindenki érezte a helyzet némaságát. Az emberek némán meredtek egy kis kapura, amely felpattant és kilépett rajta három szuronyos börtönőr közt Husz Ábrahám. Mögötte hangosan imádkozva három rabbi jött. Husz Ábrahám arcza rémesen torz, bőre sötétsárga és térdei megrogynak. A börtönőrök támogatják. Amint végig jön a hosszukás udvaron, szemel kutatva néznek körül, s amikor fölfelezi az akasztófát, fölherdül, mint az állat.

A rémes aktus.

A rémes aktus nem az akasztás, hanem az a sivár és brutális formalitás, amely a kivégzést megelőzi. A félig halott embert odaállítják a kis asztal elé és Balázs bíró olvasni kezd neki holmi vég nélküli írásokat. Balázs bíró a kötelességét teljesíti, mert a törvény előírja, hogy az elítelt előtt olvassák föl a három ítélet rendelkező részét, de a jelenlevők érzik, hogy ennél kegyetlenebb törvény nincsen. Husz percig, tébolyítóan hosszú husz percig tart ez a fölolvadás. Ennyi ideig kell hallgatni Husz Ábrahámnak a száraz hivatalos fogalmazványt, amely őt erről a világról a másokra segíti.

A bíró szava meg-megcsuklik, amint olvassa az írásokat.

— Ó Felsége a király nevében — mondja és mindenki megemeli a kalapiját. És amint egyre közelebb érkezik az írás végéhez, egyre halkabb lesz a hangja. Husz Ábrahám végül azt is megtudja, hogy a király sem könyörült meg rajta és el kell pusztulnia.

— Bűnös lelkednek, Husz Ábrahám, e földön nincsen irgalom, az ég talán majd kegyesebb lesz irántad — ezekkel a szavakkal lép vissza a bíró. Most a tolmács áll a didergő, imádkozó elítelt elé és röviden oláhra fordítja az ítéletet.

Köszönet a királynak.

Husz Ábrahám félig előre bukik, azután égre emeli karait:

— Meine gnädige Herren — zokogja, azután oláhu mond néhány mondatot. A tolmács így fordítja:

Köszönöm a királynak az ítéletet és köszönöm az uraknak a hozzájáruló jószágát. Ártatlan vagyok, de ha úgy rendeltetett, én nyugodtan halok meg.

Az imádkozó zsidók panaszos felhördülése volt a válasz Husz szavaira. Sirtak, zokogtak úgy, hogy a marczona csendőrok szeméből is kibuggyantak a könnyek. Egyet úgy rázott a sírás, hogy alig tudta tartani magát.

Hóhér teljesítse kötelességét.

Attányi főügyész-helyettes megemelte kalapiját és odaszólt Bali Mihálynak:

— Hóhér, felhivom, teljesítse kötelességét!

Ezekre a szavakra a pribékek rávetették magukat Huszra és odavonszolták az akasztófa alá. Az egyik rabbi hangosan mondja a haldoklók imáját és Husz rettenetes, rekedt, a föld alatt jövő hangon mondja utána. Bali Mihály ezalatt összehurkolja kezét és a térdeivel kötözi. Hermann felkapja az elíteltet és feldobja a zsámolyra, beleállítva egy előre elkészített hurokba, amely egy rántással a lábaira fonódik. A tulsó végét a kötélnek Gold keresztülhuzza egy csigán, amely a bitófa tövében van. Most már üvöltve mondja az imádságot Husz. Rettenetesen hangzik a havas udvaron és borzalmas a saját rongyos ruhába öltöztetett alak, fején a kis kerek bársonysipkával, amint összekötözve görnyed a zsámolyon.

Bali Mihály fölzalad a létrán és Husz nyakába veti a kötelet. Gold hirtelen a szakállá alá igazítja, ezalatt Bali hátul hurkot köt. Hermann felkapja az imádkozó embert, Bali a hurkot a szögére akasztja.

— Semá Jisrael — mondja Husz, de az utolsó szótag már benne szorul a torkában. Gold elrántotta alóla a zsámolyt és a két pribék teljes erővel huzza alul a kötelet. Az imádkozó zsidók hirtelen abba hagyják az imát és a rém-

séges csöndben hallani, amint Bali eltöri a szerencsétlen ember nyak-csigolyáját. A test megnyulik, néhány reszketés fut át rajta. A hóhér előrenyul, lefogja a bitón függő ember szeméit és fölszorítja az állát. Azután fehér zsebkezdőt borít a kékülő arcra és néhány pillanatig mozdulatlanul figyel. Majd lelép a létrán, oda áll a főügyész-helyettes elé és kalapját megemelve jelenti:

— A tekintetes királyi törvényszéknek jelentem, hogy elvégeztem.

Három törvényszéki orvos lép a testhez és halló-csővel figyel a szív verését. Azután a bíróság felé fordulnak és halkán mondják: meghalt.

És lassan megindulnak kifelé az emberek. Az udvar tulsó végéből visszaneznek, a bitón ott lóg mozdulatlanul a néma Husz Ábrahám, aki amíg élt gonosztevő volt, de akin a társadalom ezerszeresen megboszulta magát. Amikor lassan elszéledünk, restelkedve gondolok arra, mennyivel rosszabbak voltunk mi, mint ő, a félvad zsidó, akit rettenetes pénzéhsége a bűnre vitt, de akinek sötét, műveletlen lelke talán nem tudta, hogy mit cselekszik.

Mielőtt végleg távoznék, betekintek Mihálka czellájának kémlelő lyukán. A padon ül és kidülledt szemekkel néz maga elé. A folyosóról beszűrődő hangokból kitalálta, mi készül odakünn és ő verejtékes arczzal gondolt arra, hogy most ő is ott állna a bitó alatt, ha a királyi kegyelem vissza nem adta volna életét. Figyelem és bizonyos vagyok benne, hogy a véres esetre gondol, továbbá Husz Ábrahám csábitó beszédeire, meg arra, hogy a fölbujtó már nincs többé, ő rá pedig örökös fegyház vár. Lassan fölkel és a falnak fordul, mintha a hideg falnak támaszkodva jobban tudna gondolkodni.

Kilépek fegyház kapuján. A csenörök a népet riogtatják, amely tolong, ágaskodva kiváncsisodik. Jóval odébb egy vézna zsidó asszony kuporodik a havon és lélektelen szemekkel néz egy pár rongyos gyerekre. Az akasztott Husz Ábrahám felesége és gyermekei. A halotttérülnek gyászta szűztiszta havon...

Urai Dezső.

TÁVIRATOK.

Orosz flotta Nápolyban.

Róma, február 10. (Saját tudósítónktól.) Február 25-én Eberhard ellentengernagy vezetése alatt Pyrausból Nápolyba érkezik egy orosz flotta. A parancsnok Rómába fog utazni, hogy bemutatkozzék a királynak.

Orosz-török viszony.

Odessa, február 10. (Saját tudósítónktól.) Katonai körökben lázas izgatottsággal tárgyalják a Törökországgal támadt és kiélesedett helyzetet. A katonai kerület parancsnoksága sem csinál belőle titkot, hogy háboru fenyeget.

Közgazdasági táviratok.

New-York, febr. 10. Terményárak. Gyapot, New-Yorkban —, márcz.-ra —, máj.-ra —, New-Orleansban —, Petroleum stand with New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 173.—, Zsir. Western Steam 7.90, Rohe testvérek 8.10. On —, Réz —.

Csikagó, febr. 10. Gabonaiársae. Zárlat. Buza irányzata engedő, márcziusra —, K., májusra 96.59—97.25 K. Tengeri bányadt, máj.-ra 61.50—58.75.

Csikagó, febr. 10. Terményárak. Zsir február 7.25, tegnap 7.30, májusra 7.47, tegnap 7.52 Szalonna short clear, 6.37 tegnap 6.37, Sertéshus májusra 11.95, tegnap 12.02.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám.

Olvásóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatilag sem szűnünk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiségünk kiépítésén, pillanatilag sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetései folytán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül viltozatosan és irodalmi nivón szerkesztett havilapjait küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megujtásáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mozgó képek.

Uj hidak.

— Hallottad?
— Majd meghallom, ha elmondod.
— Uj hidat építenek.
— Igazán?
— Szavamra mondom.
— Hol, te?
— A Boráros-térről a Lágymányosra.
— Az lehetetlen.
— Miért lehetetlen?
— Mert a Lágymányoson nincs hegy.
— Nincs-hegy? Persze, hogy nincs hegy.
— Már pedig Budapesten minden hidat valamelyik hegynek vezetnek.
— Mondasz valamit. De az uj hid kivétel lesz...
— És a kivétel megerősíti a regulát.
— Azt hiszem, ez lesz az utolsó hid, amelyet Pest és Buda közt építenek.
— Miért?
— Csak azért, mert már a Lágymányoson alul és Újpesten felül nincs se Buda, se Pest.
— Azért mégis van újabb hidakra is szükség.
— Például?
— Teszem azt arra a bizonyos aranyhidra, amelyet újra, meg újra szeretnek építeni.
— És te ezzel az ötlettel nem vándorolsz ki?
— Továbbá anyai nehézséggel küzdünk minden téren, hogy alig győzzük valamennyit áthidalni.
— Elég, elég!...
— Erről jut eszembe, hogy minduntalan elégetjük magunk mögött a visszavonulás hidját... ezt is pótolni kell!

— Hallgass, te szerencsétlen!
— Egy politikai matador fából épített vashidat. Ennek az építészeti remeknek is lesz még itt mása.
— Csak neked nincs másod a hülyeségben.
— Nos igen, mert mi szeretünk utánozni. Ezért hát a velencei sóhajok hidját fogják kopizálni.
— Bár csak már a te utolsó sóhajodat hallanám!
— Szóval, még sok uj hidat fognak Budapesten építeni.
— Szeretsz te hidon járni?
— Hógyné! Olyan édesen lehet a hidról a Duna hőmpölygő hullámaiban gyönyörködni.
— Pedig jól vigyázz, mert egy hidon fogod ezt a dicstelen életedet befejezni.
— Hidon? . . . Melyik az?
— Kitalálhatnád: A vágóhid.

Rosta.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, február 11. Róm. kat.: Dezső. — Prot.: Dezső. — Görög-orosz: Jan. 29. Ign. erekly. — Zsidó: Adar 9. — A nap két reggel 7 óra 16 perczkor, nyusszik délután 5 óra 13 perczkor. — A hold két déli 12 óra, nyusszik éjtel 3 óra 35 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 óra. — A Magyar Nyelv-tudományi Társaság ülése délután 5 óra az Akadémiában. — A Magyar Mérnök- és Építészegyesület felolvasó ülése esti fél 7 óra. — A Magyar Művelődési és Művelődési Társaság felolvasó ülése délután 5 óra a Vigadóban. — A Fészek gyermekbálla. — Az osztályorszjegyek húzása reggel 9 óra. — Az Orsz. Széchenyi-szövetség Széchenyi-estje 8 óra. — Köztelkek-utca 3. — A Magyar Társadalomtudományi Egyesület felolvasó ülése 6 óra a Vármegyeházán. — A MIÉNK kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Zempléni Tivadar gyűjt. kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kiváló-terti szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9—2-ig. — A Képzőművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10—2-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—2-ig. — Az Orsz. Ráth György-múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet királyné emlékműze nyitva 9—1 és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9—12 és 3—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2 és 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— Uj kamarások. A király ivádi Ivády Béla, a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság nyilvántartásában álló szolgálaton kívüli viszonybeli hadnagynak és domonoveci és lestinei dr. Zmeskál Zoltán nagyváradi 4. honvéd gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak a cs. és kir. kamarási méltóságot adományozta.

— Uj magyar nemes. A király Schneider Frigyes szabadkai 6. honvédgyalogezredbeli, várakozási illetékel szolgálaton kívüli viszonybeli hadnagynak a magyar nemességet „zajoli” előnévvel díjmentesen adományozta.

— Egyházi kinevezés. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király István István pacsai esperesplébánosnak a széplaki címzetes apátságot adományozta.

— Czimadományozás. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király Jacoby Károly budapesti V. ker. állami főgimnáziumi rendes tanárnak a középiskolai igazgatói címet adományozta.

— Vanderbilt Korneliuszné nem megy férjhez. Az egész világsajtót bejárta a hír, hogy özvegy Vanderbilt Korneliuszné, Vanderbilt Gladisz édesanyja, férjhez megy gróf Hadik Sándorhoz és követi leányát Magyarországra. Az amerikai lapok erre vonatkozó híreit mi is átvettük, nem is sejtve, hogy az egész dolog csak az amerikai újságírók fantáziájának születte. Ma megezdőlik ezt az egész szépen kiszinezett dolgot. Gróf Hadik Sándor, aki nemrégiben hosszabb utazást tett a külföldön, Bécsben tartózkodik, ahol ügyvédje, dr. Ellbogen Frigyes rendezti az anyagi viszonyait. Gróf Hadik a kilenczvenes években járt Amerikában s ekkor New-Yorkban Vanderbiltnél is ismételtlen megfordult. Azóta azonban Vanderbiltekkal semmiféle érintkezésben nem volt és gróf Széchenyi Lászlónak Vanderbilt Gladiszszal tartott esküvőjén sem vett részt. Az eljegyzési história így az amerikai lapok koholmánya s maga a gróf energikusan demantálja. Budapesten gróf Hadik Sándor rokonsága sem tud semmit az egész dologról.

Gróf Hadik Sándor felhatalmazta a „Neue Freue Presse”-t annak közlésére, hogy a házasságáról terjesztett hírek teljesen alaptalanok. Gróf Hadik Sándor ma néhány órát töltött Bécsben s az esti vonattal Budapestre utazott.

— **Kitüntetések.** A király Óváry Lipót országos főlevéltárnokot harmincz évi szolgálat után történt nyugalombavonulása alkalmából a miniszteri tanácsosi czimmal és jeleggel ruházta fel. A kitüntetést a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni. — A király Enyedy Lajos ítélőtáblai bírói czimmal és jeleggel felruházott balázsfalvi járásbírónak, saját kérelemre történt nyugdíjazása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— **Fényes főúri esküvő.** Abbáziában tegnap igen nagy fényűssel ment végbe gróf Széchenyi Gyula esküvője Haas-Teichen Gizella bárónővel. Egész Abbázia már a kora reggeli órákban talpon volt és a környékről is óriási közönség verődött össze. Abbázia a völgyben atyjának, gróf Széchenyi Gyula titkos tanácsosnak halálát óhajtották kifejezni azokért az érdemekért, melyeket az osztrák Riviera felvirágoztatása körül szerzett. Maga a gróf egyike Abbázia legrégebbi fürdővendégeinek. Tegnapelőtt, az esküvő előestéjén fáklásmenetet rendeztek a fiatal pár tiszteletére. Az esküvői menetben feltűnt a sok díszmagyar és a hölgyek is pompás elegáns toalettekben jelentek meg. Az esküvői vendégek az Adria-klubban gyűlekeztek, amelyet épp úgy, mint a Stefánia-szállót, ahol a dejeuner tartották, valóságos virágkerteté változtatták át. Féltenekkor megindult a nászmenet a templomba, ahol az esküvői szertartást gróf Széchenyi Miklós győri püspök végezte.

— **Kitüntetett életmentők.** A király a szabadkai 6. honvéd gyalogezred állományában levő Sass Gyula szakaszvezetőnek és Simonovits Márton ezredvezetőnek és Simonovits Márton ezredvezetőnek honvéd-örvezetőnek egy leányának a vízbeledőlésétől saját életük veszélyeztetésével történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Uray Imre meghalt.** A magyar közéletnek egy népszerű és tipikusan érdekes alakja tűnt el a közélet színteréről: Uray Imre, a tiszaháti kerület országgyűlési képviselője, hosszú nehéz betegeskedés után hetel birtokán tegnap meghalt. Kevés ismeretesebb és szimpátikusabb egyénisége volt a magyar politikai világnak, mint Uray Imre, aki hatalmas alakjával, napbarnított magyaros arczával mindenki figyelmét magára vonta, ahol megjelent s jóízű humorával, ötletes bonhomiórával hamarosan megszerzte mindazok rokonszenvét, akikkel érintkezésbe került. Mint költő, hajthatatlan negyvennyolcas és erős fajmagyar érzésű ember volt, magyaros kiszólásokkal tarkított beszédeit is ilyen szellemben tartotta. Belső érintkezésben volt Kossuth Lajossal, aki Urayt nagyon sokra becsülte. Tevékeny szerepet játszott a református egyház közügyeinek intézésében s ebben a minőségben a beregi egyházmegye főgondnoka volt.

Uray Imre Kércsen, Szabolcsmegyében született 1850. március 15-én. A középiskola elvégzése után a budapesti egyetem hallgatója lett és mint első éves jogászt már Beregmegye tiszteletbeli aljegyzőjévé nevezték ki. Katonai kötelezettségének eleget téve, 1874-ben atyja beregi jószágának kezelését vette át. Mint a megyei függetlenségi párt elnöke, a megyei ellenzék mozgalmában vezérszerepe volt. A református egyház ügyei vitelében is élénk részt vett. 1883-ban a beregi református egyházmegye tanácsbírájává, 1884-ben pedig gondnokává választotta. 1887 óta a tiszaháti kerületet képviselte az országgyűlésen, kivéve az 1896—1901. ciklust, mikor a parlamentnek nem volt tagja. A mostani ülésszakban egyik bizottságnak sem volt tagja.

Uray Imre özvegyéhez báró Bánffy Dezső a mai nap folyamán a következő levelet intézte:

A megrendítő gyászestet alkalmával fogadja Nagyságos Asszonyom igaz és mély részvételmű kifejezését. Fájdalmában igazságtalanságokat az a tudat, hogy gyászában osztozik minden magyar ember. Férjének onzenen házaszeretét ismerte az egész ország. Báró Bánffy Dezső.

— **Felrobbantotta magát.** Déváról jelentik, hogy Nagy József vulkáni bányász borzasztó módon vetett véget életének. Az idősebb ember csak nemrég fiatal feleséget hozott a házhoz és azóta buskomor lett. Tegnap reggel Nagy lakásán detonáció volt és az elősiető emberek Nagy rettenetesen elcsontított hulláját találták meg a romok között. Nagy dinamittöltényt vett szájaiba és azt meggyújtotta. A dinamit a szerencsétlen ember fejét egészen szétroncsolta.

— **Negyedmillió bírság.** Lembergben a Galicziai Jelzálogbank árverésen megvásárolta a Lukaszewicz-féle birtokot, de felelősségből a bank vezetősége nem jelentette be a vételt a pénzügyigazgatóságnál az illetéktisztabás céljából. A pénzügyigazgatóság a bankot 250.000 korona bírságra ítélte.

— **Elhunyt író.** Bodon József, a hetvenes évek kedvelt novellairója, meghalt Rimaszombatban. Bodon 1845 szeptember 29-én született Rimaszombatban. A 70-es évek elején a fővárosban telepedett meg, ahol rövid ideig ügyvédeskedett is s e közben sürűn jelentek meg novellái a szépirodalmi lapokban. Szivbaja miatt azonban 1880-ban Rimaszombatba költözött s azóta keveset írt. Önállóan megjelent munkái közül többet németre is lefordítottak. „A galagonyabokor” című ebeszélése pályadíjat nyert. Tagja volt a Petőfi-Társaságnak, amely koszorút küld a ravatalára. Temetése szerdán lesz.

— **A házbéruzsora ellen.** A szociáldemokratapárt központi vezetősége nagyszabású akciózt kezdett a lakásbéruzsora ellen. Az akcióba akariák vonni a főváros egész munkásságát. A terv az, hogy amennyiben a legközelebbi jövőben nem történnek hatásos intézkedések a lakásbéruzsora megállítására, ez év május elsején valamennyi munkás kivonul családjával együtt az utcára, hogy ilyen módon kényszerítsék a főváros tanácsát az intézkedések megtételére.

A gyűlés, amelyen ezt kimondották, délelőtt 10 órakor volt a Barokaldi-kertben Tóth János elnöklésével és dr. Vermes József rendőrkapitány hatósági képviselőnek a jelenlétében.

Az egyetlen szónok Ladányi Rezső volt, aki úgy kezdte beszédét, hogy a rettenetes lakásviszonyok okozzák a nagy halandóságot. A statisztika mutatja, hogy míg Németország 100.000 lakosa közül csak 246 tüdővészest van, addig Magyarországon minden 100.000 ember közül 469 a tüdővészest. Thuring Gusztáv, az országos statisztikai hivatal főnöke bebizonyította, hogy a budapesti házbérek jóval magasabbak a németországi átlagos házbérekénél és sehol sem fokozódott a drágaság annyira, mint Budapesten. Lakásépítő szövetkezeteket kell létesíteni és olcsóbbá kell tenni a közlekedési eszközöket. Pajlanatnyilag segítsenek magukon úgy a munkások, ahogy tudnak. Tavasszal vissza fogják szerezni azt a különbözetet, amelylyel a lakások az élelmezés rovására drágább lett, május elsején pedig nem fizesznek házbért, hanem kivonulnak családjuktól az utcára. A beszédet a munkások nagy lelkesedéssel fogadták és elhatározták, hogy a mozgalom szervezésén minden erejükkel igyekezni fognak. Hétfőn este fényoloz órákor négy helyen lesz ugyanezzel a napirenddel népgyűlésük: Kőbányán az Előd-utca 4. szám alatt levő Sörházban, a VII-ik kerületben a Verseny-utca 10. szám alatt levő Riasz József-féle vendéglőben és a Wesselényi- és Kertész-utczák sarkán levő Jablonszky-féle vendéglőben, végül a IX-ik kerületben a Soroksári-utca 84. szám alatt levő vendéglőben.

— **Dr. Mandel Pál temetése.** Vasárnap délelőtt nagy gyászoló közönség részvételével kísérték utolsó nyugovóhelyére dr. Mandel Pál ügyvédet, volt országgyűlési képviselőt. A Nádor-utca 14. sz. házban volt a gyászszertartás, amelyet dr. Kohn Sámuel főbíró végzett. Bucsuztató beszédében az elhunyt érdemeit méltatta. Utóbb az ügyvédi kamara nevében dr. Pap József mondott bucsuztató beszédet, amely után kivitték a halottat a Kerepesi-úti zsidótemetőbe. A sírnál a Könyves Kálmán páholy nevében dr. Gráber Károly bucsuztatta el a halottat, akit azután örök nyugalomra helyeztek. Az elhunyt családtagjaihoz igen sokan intéztek részvétiratot; a többi közt gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Lukács László volt pénzügyminiszter, Hieronymi Károly volt kereskedelmi miniszter.

— **Zsazsa automobilja.** Híressé vált a 326-os számú automobil, melyen Fedák Sári olyan sokszor robogott Budapest utcáin végig. A népszerű diva ellen irigyei rendszeres hajszát indítottak. Az önértékes művésznek elkedvetlenedett. Elhagyta a színházat, elhagyta Budapestet, Magyarországot és még kedves töltőjétől is megvált. Eladta Fleischl Sándornak, aki bizonyosan rajongó Zsazsa-imádó és egy „kis” emléket akart az utánozhatatlan Kukoricza Jancsitól bérni. A főkapitányi hivatal egyik határozatából vesszük ennek hírét. Ez a határozat ugyanis elrendeli, hogy az automobilokról vezetett nyilván tartási könyvekben a 326. rendszám alól Fedák Sári nevét, lakozimét töröljék, helyébe Fleischl Sándor nevét, lakozimét és az új iktató számot bevezessék.

— **Katasztrófa a tengeren.** Londonból jelentik, hogy a sűrű ködben tegnap reggel az Amsterdamból érkező Vondel gőzös összeütközött a Barronból jövő Fischer soonerrel. Az utóbbi azonnal elsüllyedt. A hajó nyolcz emberből álló legénysége a vízbe fullt.

— **Gróf Csáky György halálához.** A félhivatalos M. T. I. gróf Csáky György halálához a következő adatokat közli: A kassai cs. és kir. 34. hadkiegészítő parancsnokságnak e hó 8-án kiállított hivatalos bizonyítványa szerint gróf Csáky György tartalékos huszárhadnagy rangjáról le nem köszönt, becsületügyi eljárás ellene folyamatban, vagy feljelentés téve nem volt; tartalékos hadnagy volt tehát haláláig, épp úgy haláláig rendes tagja a Nemzeti Kaszinónak, amit viszont, nemkülönben, hogy tagdíját pontosan ki is fizette, a kaszinó igazgatósága által a részére kiállított beléptijegy is igazolt; az a körülmény pedig, hogy a kassai járásbírósgát őt a közelmúltban könnyű testi sértés és közszend elleni kihágás miatt körözette, emlékére árnyat már azért sem vethet, mert aki tudja, hogy az ily körözés tulajdonképpen csak arra való, hogy az ismeretlen tartózkodásu panaszlót lakóhelyét a bíróságnak bejelentse, ezt a dolgot másnak, mint hétköznapi jelentéktelenségnek nem tekintheti.

— **Wölling Lipót Galgóczy tábornagyról.** Az egykori Lipót Ferdinand főherceg, most már az egyszerű Wölling Lipót, igen érdekes tárczát írt, amelyet a Bécsben megjelenő „N. Wiener Tagblatt” közöl. Wölling közelebről ismerte Galgóczyt; becsülte személyes tulajdonságait; nagyratartotta katonai tudását és bölcsességét. Különös melegséggel hangsúlyozza tárczájában, hogy Galgóczy ellensége volt az ugynevezett katonai „drill”-nek. Ezeket kívül így beszél Galgóczy személyes tulajdonságairól:

— Galgóczy természetesen sok volt az ellensége is. Ellenségei többnyire azok voltak, akik nagy családjára tekinthettek vissza és akik az igazságot nem akarták hallani, ha csak vastag rétegben szirup nem fődte. De Galgóczy nem ismerte a szirupot. Keveset beszélt, de érthetően és ha valamit kimondott, azt ugyan nem lehetett többféleképpen magyarázgatni, annál kevésbbé pedig megdönteni. Galgóczy — hála Istennek — férfi volt és nem szalonhős. Ez pedig főbenjáró bűn volt abban az országban, amelyben a szaloninrika egy hatalmas gépezet minden részének működését zavarja. Nehéz volt tehát a helyzete és sok ügyesen kiesztelt és sajnos, meg is valóított kelepcezt is állítottak neki. De Galgóczyt nem lehetett megfogni éppen azért, mert becsültes, egyenes gondolkodása megmutatta neki, a helyes utat. Mint lojalitás alattvaló, semmit sem utált inkább, mint a titkos aknamunkát, amelylyel a katonákat el akarták téríteni kötelelességüktől. Ezekkel kiméletlenül bánt.

Wölling Lipót azután így folytatja:

— Amikor Przemyslsbe mentem és Galgóczy nálam jelentkeztem, igen röviden és velősen beszélt hozzám, ami még sohasem történt meg velem és később megtudtam, hogy mindenkivel úgy bánt, mint velem. De aki kilépett az ő hivatali helyiségéből, szinte egészen más ember volt. Hogy segítse őt, ha még oly szerény hátszórban is; hogy Galgóczy nemes szándékait minden erejéből támogassa; hogy katonákat neveljen háború esetére és ne parádés automatákat kinezzen: ezt tűzte ki céljául mindenkinél és örömmel is dolgozott ezen. Abban a negyvenkét hónapban, amelyet Przemyslsben töltöttem, megtanultam, milyennek kell lennie egy vezérnek: érző embernek. Az az érdeklődés, amelyet Galgóczy mint ember tanúsított irántam és a sok alkalom, amelyet nekem adott, hogy minden helyzetben feltalálhassam magamat, de különösen jószág és elnéző modora, amelylyel engem a helyes utra irányított, mindent megadott nekem, amire szükségem volt. Mély hálával tartozom neki és velem együtt sok ezren és százezren a nép és társadalom minden rétegéből nem fogják soha sem elfelejteni, mi volt nekünk, a tizedik hadtestnek, Galgóczy.

— **Apponyi ünneplése.** Temesvárott a Délmagyarországi Tanító Egylet, abból az alkalomból, hogy gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert dísztaggá választotta és nevére 5000 koronás alapítványt tett, a konviktus részére megfestette a miniszter arczképét, amelynek leleplezési ünnepsége ma folyt le Temesvárott. Az ünnepségen jelen volt Németh József püspök, Steiner Ferencz orsz. képviselő, a megye és város hatóságai és az intelligenciának sok kimagasló alakja. Muth János alelnök méltatta gróf Apponyi miniszter korszakalkotó népoktatási törvényét és egyéniségét. Amikor a lepel lehullott, perczekig tartó taps és élienés hangzott el. Az ünnepi beszéd után a konviktus tanulóiifjusága és az állami taniképző ifjusága adták elő ének és szavalatukat. Majd Minke Béla fővárosi igazgató Apponyi Alberthez ezimzett ódát szavalt. Azután Mező Dániel átadta a képet a Délmagyarországi Tanító-Egylet nevében Lövy Józsefnek és az ifjuság a Szózatall zárta be az ünnepet.

Eltűnt vidéki ügyvéd. Arany Mihály községi jegyző bejelentette a főkapitányságon, hogy testvérbátyja dr. Arany Lajos székesfehérvári ügyvéd eltűnt. Az ügyvéd egy héttel ezelőtt érkezett a fővárosba és három nappal ezelőtt azzal távozott a Budapest-szállóból, a hol lakott, hogy hazautazik. Az ügyvédnek azóta semmi nyoma nincs. Nagyobb pénzüsszeg volt nála s azért attól félnek, hogy kirabolták. A rendőrség keresi az ügyvédet.

— **Tizenhét bomba a csári palotában.** A jelek arra mutatnak, hogy a most uralkodó csár élete a legnagyobb veszedelemben forog. A szimptomák egyre gyarapodnak és azt bizonyítják, hogy a csárt rossz tanácsadók veszik körül, akik vagy nem látják, vagy nem akarják látni, hogy abban a rettenetes harcban, amelyben az új Oroszország a régi rendszerrel áll szemben, végül a csár fogja a rövidebbet húzni. A forradalmárok nem szüntették be az akciókat, sőt — ha a ma érkezett hírtudósítások nem agyremek — akkor a csár közvetlen környezetében találtak szövetségeseket a forradalmi elemek. Legújabbban a kis trónörökös ágyában a takaró alatt forradalmároktól származó fenyegető levelet találtak; a csári palotában pedig a föld alatt elrejtve tizenhét bombát. Ezek féltelmes szimptomák, amelyek azt tanúsítják, hogy a forradalmárok nem tréfálnak. A mai híreket az alábbiakban foglaljuk össze: A bécsi „Fremdenblatt” jelenti egy pétervári magántávírat alapján, hogy az orosz trónörökös ágytakarója alatt a nihilisták egy fenyegető levelét találták. Hogy miképpen került a fenyegető levél a trónörökös ágyába, azt eddig nem sikerült megállapítani. Ugyanezen alkalomból táviratozzák Párisból, hogy a pétervári rendőrség a csári család ellen irányuló nihilista összeesküvést fedeztet fel. Számos nihilistát letartóztattak. — A Párisban megjelenő „Memorial Diplomatique” című előkelő folyóirat olyan forrásra való hivatkozással, melyet teljesen megbízhatónak mond, következőket írja azokról a hírekről, melyek egy a csár ellen tervezett merényletről a minap elterjedtek: Az autokrata eszmékhez való hirtelen visszatérés, a hadsereg és a rendőrség újabb előnyomulása, a minisztérium tehetetlensége és az a kilátás, hogy a dumát újra feloszlatják, nagy elégedetlenséget idéztek elő és a forradalmárokat újból elkeserítették. A terroristákat ez arra indította, hogy azokhoz az eszközökhöz térjenek vissza, melyekkel a nihilisták II. Sándor csár ellen dolgoztak. Sikerült nekik a csár közvetlen környezetében szövetségeseket találni és valamint II. Sándor egy napon írásztalan látta a saját halálos ítéletét, most a csárné fiaeskájának az ágyához erősítve talált egy irást, amelyen a trónörökös halálos ítélete volt, azzal a megjegyzéssel, hogy épp úgy, mint szintén halálra ítélt atyja, II. Miklós csár, ő sem fogja sorsát kikerülni. Egyidejűleg, véletlen folytán, villamos drótokat fedeztek fel, melyek tizenhét, a kastély különböző helyein elrejtett bombával voltak összeköttetésben. A rendőrség megtett minden intézkedést, hogy erről a leletről semmi se jusson nyilvánosságra. Mindazonáltal kitudódott a dolog. Az bizonyos, hogy a terroristáknak éppúgy, mint II. Sándor csár idejében, a csári család közvetlen környezetében szövetségesei vannak.

— **Hóúvások.** Ötödnapja dühög a hóúvás és a vihar Galícia keleti vidékein és valóságos katasztrófa sújtotta azokon a környékeken a lakosságot. A vasut be van havazva. Lemberg—Bécs—Krakó között megszűnt a forgalom és más galicziai városok is elvannak zárva a vasuti közlekedéstől. Több vonat még mindig a hóban vesztegel. Kelet-Galicziában 16 vasuti vonalon napok óta nem járnak a vonatok. Podvolociska és Tarnopol között a postajáratokat nagynehezen szánkakkal tartják fenn. A Sandova—Visnica között lévő vonalon, amely a bécs—krakó—lembergi irányba esik, az elrekedt vonatokon éheznek az utasok. A rava—ruska—sokolai vasuti sineket öt méter magas hó borítja.

Kézsmárkról jelentik, hogy ott napok óta erős hideg szél dühög. Ma reggel óta nagy hóúvásokat jelentenek a vidékekről, amely sok helyen a közlekedést megakasztotta.

Rózsahegyen is óriási hóviharok dühöngenek, melyek az utakat több helyen teljesen elfedik úgyannyira, hogy a közlekedés sok helyütt megakadt. A vonatok nagy késéssel érkeznek.

A krakó—lembergi vonalon első eset, mióta ez a vasut kettősvágányu, hogy beszüntették rajta a közlekedést. A Krakóból legutóbb elindított vonatok csak Przemyslig juthattak a nagy hóúvás miatt. Lemberg kelet felé teljesen el van zárva az összeköttetéstől. A tegnapi esti gyorsvonat, amely Podvolociskából indult el, utközben elakadt a hóban és noha száz meg száz munkás lapátolja a havat, eddig nem sikerült a gyorsvonatot szabaddá tenni. A tá-

viróforgalom Krakótól kelet felé, a krakó—przemysli vonalat kivéve, megszűnt a nagy orkán miatt. Podvolociska is megközelíthetetlen vasuton. A kelet-galicziai helyiérdekű vasutakon is beszüntették a forgalmat.

— **Megint vasuti merénylet.** Az újabb időben előfordult számos vakmerő merényletek közt, amelyek vonatok ellen irányultak, egyike a legvakmerőbbeknek az, amelyről Brüsszelből érkezik tudósítás. Tegnap éjszaka a Spaából London felé robogó vonat mozdonya kisiklott és a töltésről lefordult az árokba. Az utasok közt iszonyú rémület keletkezett, mert a hatalmas zökkenéstől a személykocsik egymásra torlódtak, sőt az elsőnek kapcsolt vagon fel is borult és darabokra törött. Növelte a pánikot a nagy sötétség. A személykocsikban kialudtak a villamos körték és az utasok hanyatt-homlok ugráltak ki. Időközben újabb veszedelem támadt: a fűtőkészülék gőzkazánja és egy gáztartó fölrobbant, amitől néhány vagon tüzet fogott. A vasuti személyzet hamarosan eloltotta a tüzet. A katasztrófának sok áldozata van. A mozdonyvezetőt agyonnyomta a lokomotív, három vasuti alkalmazott halálosan és két utas könnyebben sebesült meg. — Újabb tudósítások szerint a vasuti katasztrófát bünyös merénylet okozta. Azon a helyen, ahol a mozdony lefordult a töltésről, egy sínpar el volt szedve. Nyilván közvetlenül a spaai személyvonat elrobogása előtt szakították föl a sineket, mert a merénylőknek már nem volt idejük, hogy a feszítővasakat és a csavarhúzókat magukkal vigyék. Ezeket a szerzőmokat a kiemelt sinek mellett megtalálták a pályán. A merénylőknek nyomuk veszett.

— **Magántisztviselők az adóreform ellen.** A Magántisztviselők Országos Otthona tanácstermében vasárnap délelőtt 11 órakor a főváros összes magántisztviselői egyesületeinek megbízottai gyűlést tartottak, amelyen állást foglaltak a benyújtott adójavaslatl szemben. Az ülésen Halász Manó elnök. Jegyzőül Vilhelm Szidóniát és Weisz Emil választották meg. Zsengeri Manó előadó. Bánó Jenő és Hamburger Sándor felszólalásai után a határozati javaslatot elfogadták, amely többek között a következőket mondja:

Mint a mostani országgyűlés már megalakulása pillanatától megállapította, hogy hogy csak bizonyos szoroson megszabott átmeneti kormányzati intézkedések megtételére, közöttük a választói reformnak, az általános és titkos szavazati jog alapján való megalkotására vállalkozik, eme átmeneti intézkedések között az adóreform kérdése helyet nem foglal; a nagygyűlés kimondja, hogy a mostani országgyűlést az adóreform kodifikálására hivatottak nem tartja, hanem annak megalkotását fentartani kívánja annak az országgyűlésnek, amely az általános és titkos, egyenlően és községenként gyakorlandó szavazati jog alapján a nép minden rétegének képviselőiből fog megalakulni. Az esetben pedig, ha az adójavaslatokat a mostani országgyűlés mégis tárgyalná, a nagygyűlés kimondja, hogy a pénzügyminiszternek az adóreformról szóló javaslatát az ipar és kereskedelem mindennemű alkalmazottjára nézve igazságtalannak és sérelmesnek, felette veszedelmesnek látja. Ennélfogva a törvényjavaslatot mai alakjában a parlamenti tárgyalásra alkalmatlannak nem tartja és a javaslatnak esetleges törvényre emelése ellen leghatározottabban tiltakozik.

— **Vasuti baleset Németországban.** Ma reggel egy Beikovenből jövő ómozdony Neuendorf előtt neki ment egy, a hóúvás miatt ottrekedt vonatnak. Az összeütközés következtében 12 utas megsebesült, még pedig kettő súlyosan. A gőzgép és az összes kocsik megsérültek. A sebesülteket segédvonat Lückbe hozta. A vizsgálat megindult. A lück-johannesburgi vonalon a hóúvások következtében a forgalom megakadt.

— **Merénylet egy ügyvéd ellen.** Déván Szilágyi Károly ügyvéd ellen ma ismeretlen tettes gyilkossági kísérletet követett el. Este 7 órakor Szilágyi irodájában újságot olvasott, midőn az utcáról az ablakon át belöttek. A lövés a kettős ablakon át a függőnyt átlukasztotta és az ügyvédet jobb kezén, vállán s arczán több helyütt megsebesítette. A fegyver nyulseréttel volt töltve. Az ügyvéd sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek. A házbeliek a lövés után azonnal keresték a tettest, de annak sikerült elmenekülnie.

— **Mosettig tanár holtteste.** Mult szerdán Pozsony mellett a Duna partra vetett egy teljesen feloszlóban lévő holttestet. A pozsonyi tisztiorvos azt hiszi, hogy ez a holttest Mosettig tanáré, aki mult évi április 25-én a bécsi Práterben a Dunába vetette magát.

— **A pápa haragszik.** Rómából érkezett tudósítások szerint Schnitzer müncheni teológiai tanárt, a nagyevü tudóst egyenesen a pápa parancsára függesztették fel állásától. Schnitzer azzal vonta magára a szentszék haragját, hogy az újabb kutatások alapját ismertette a kathedrálról Jézus életét és azt a nagy eltérést, amely a tudományos kutatások és a biblia között mutatkozik. A Vatikánban Schnitzer tanár „megtévelyedése” sokkal nagyobb felháborodást kelt, mint Ehrhardt mérész tanítása.

— **Gyulai Pál egészsége.** Az egyik hétfői hírlap riasztó hírral döbbsentette meg a főváros társadalmát. Gyulai Pál, legjelesebb stilsztánk egyike, a kritika doyenje, a nagyhírű író beteg, írta a lap és hogy leányfalvai villájában az agkori elgyöngülés már hetek óta az ágyhoz szegezi. A hír városszerte ijedelmet keltett. Azok a körök, ahol a szigorú, de arany szívű ősz poéta gyakrabban megfordul, az a társaság, amelynek nélkülözhetetlen tagja, a legnagyobb megilletődéssel fogadta a hírt. A hír azonban — hála istennek — nem volt igaz, mert, amint a „Hiresarnok” a leghitelesebb helyről értesült, Gyulai Pál a magas korához mért legjobb egészségnek örvend és nem is odakünn Leányfalván, hanem a fővárosban, Sándor-utca 13. szám alatti otthonában tölti napjait.

— **Legyilkolta a családját.** Rémületes vérengzést követett el a Themze mellett lévő Hevley városában egy Holmes nevű sörgyáros. A város közelében fekvő Crockmore birtokon lakott egy hatvanéves Holmes nevű gazdag sörgyáros. Kivüle még a kis villában lakott neje, 24 esztendő leánya és két nőcseléd. Amikor szombaton reggel a kertész bement a házba, rémülten látta, hogy Holmesné, a leánya és a két cselédleány holtan fekszenek ágyaikban. Valamennyin revolvergolyótól eredő löbés volt látható. A szomszédok erre az eltiint Holmes felkutatására indultak és a közeli erdőben rá is akadtak Holmes hullájára. Mellette hatlövétű forgópisztoly hevert. A házbeliek legyilkolása után golyót röpitett agyába. Holmes távollevő gyermekeit, akik közül a leány ápolónő Londonban, a négy fiu pedig papok és tanítók, táviratilag értesítették a katasztrófáról. Miután Holmes a legkedvezőbb anyagi viszonyok között élt és élete is boldog volt, csakis pillanatnyi elmezavarban követhette el rémes tettét.

— **Megint elszabadult egy léghajó.** A német aeronautákat csapás érte. Egy nagy léghajójuk arra a sorsra jutott, mint a „Patrie”: elszabadult. Berlinből jelentik, hogy a német léghajósok egyesületének hatalmas léggömbje tegnap, amikor éppen megtöltötték, hogy felszálljon, a nagy viharban szerencsétlenül járt. A sziléziai léghajós-egyesület elnöke akarta megtenni próbautját, hogy megkapja a kiegészítő oklevelet a léghajóvezetésre s már korán reggel hozzáálltak a ballon megtöltéséhez. Orkán dühöngött, de a sziléziai léghajós-egyesület elnöke nem riadt vissza az utól, sőt feleségét is magával akarta vinni. Kétszerannyi ember tartotta a köteleket, semmint rendes körülmények között, nehogy a ballont elkapja a vihar. Mikor már meg volt töltve a léghajó, egy szélroham féloldalt fordította, a ballon kiszabadult a kötelek alól és egy szempillantás alatt eltiint. A vihar Szilézia felé ragadta a léghajót.

— **Házasság.** Bátor Lajos február 9-én délután 5 órakor tartja esküvőjét bessenyi dr. Kertész Aba cs. és kir. udvari orvos leányával, Tullival a királyi várpalota Szent István-kápolnájában. Kappéter Géza, okl. műépítész e hó 8-án, szombaton délelőtt 11 órakor tartotta esküvőjét a II. ker., Szent Anna-templomban Póka Juliskával.

Molnár Antal kungözi földbirtokos február 12-én tartja esküvőjét Fritze Erzsikével, özv. Fritze Józsefné, szül. Gabrovits Clementina leányával Veszprémben, az Angolkissasszonyok templomában.

Dr. Bender Béla György orvos e napokban jegyezte el Radványi Bertalannak, a Fairbanks mérleggyár kereskedelmi igazgatójának leányát, Miczikét Budapesten.

Dr. Veszprémy Lajos február 17-én tartja esküvőjét a marosvásárhelyi róm. kat. plébániatemplomban Gáspár Margittal.

Özv. nedezei Nedeceky Gusztávné, szül. draskóczy és jordanföldi Bohunka Izabella leányát, Erzsikét, Balassagyarmatról eljegyezte Németh József m. kir. besztercebányai 16. honvédegyalgezerdeli főhadnagy.

Dr. Szalay József, az „Üstökös” szerkesztője, e hó 16-án a budapesti V—VI. kerületi anyakönyvvezető előtt házasságot köt Spinner Céliával.

Weil Sándor eljegyezte Márkus Etelkát Budapesten.

Pausi Emil budapesti magyar királyi államrendőrségi felügyelő honlap, e hó 11-én vezeti oltárhoz losonci Farkas Kálmán egri törvényszéki bíró leányát, Mártát Egerben

zett tudósítá-
ógiai tanárt,
francsára füg-
vonta magára
tatások alap-
és azt a nagy
és a biblia
mitzer tanár
porodást kelt,

k hétfői hir-
ros társadal-
ok egyike, a
rta a lap és
elgyöngülés
városszerte
szigorú, de
fordul, az a
ja, a legna-
A hir azon-
mert, amint
ól értesült,
gjobb egész-
nyfálván, ha-
m alatti ott-

mületes vé-
t lévő Hev-
rgyáros. A
irtokon la-
zazdag sör-
lakott neje,
éd. Amikor
t a házba,
ánya és a
aikban. Va-
lösebb volt
nt Holmes
erdőben rá
e hatlővetű
egyilkolása
s távollevő
blónó Lon-
nitók, táv-
Mitán Hol-
yok között
pillanatnyi
tettét.

A német
háijók arra
dult. Berlin-
gyesületének
megtöltöt-
rencsétlenül
akarta meg-
tő oklevelet
ozzállatták a
de a szilő-
t vissza az
ni. Kétszer-
rends kö-
oja a vihar.
y szélroham
a kötelek
vihar Szi-

r 9-én dél-
dr. Ker-
val. Tullia-
lnájában.
e hó 8-án,
ívőjét a II.
liskával.
s február
ével. özv.
na leányá-
k templo-

napokban
Fairbanks
ányát, Mi-
7-én tartja
lébaniatem-
vné, szül.
lla leányát.
émeth Jó-
valogezred-

erkesztője,
nyakönyv-
lival.
telkát Bu-
államrend-
ti oltárhoz
széki bíró

— **Leugrottak a vonatról.** Borzalmas módon lelte halálát két fiatal ember; mindketten tragikus véletlen folytán nem arra a vonatra kaptak föl, amelyen utazni akartak s ez okozta halálukat. Nyiregyházáról jelentik, hogy Merk Jakab kádársegéd és Nagy István földmives ugyanis Szerencsre készültek. Jegyeik megváltása után azonban a nagy tolongásban tévedésből az ugyanakkor induló debreczeni vonatra szálltak fel. Tévedésüket csak akkor vették észre, amikor a vonat már teljes gőzzel robogott. Körülbelül öt kilométernyire lehettek ekkor a nyiregyházai állomástól. Mindkettőjüknek sürgős dolguk volt Szerencsén, ezért nem sokat gondolkoztak, hanem csomagjaikat felszedve előbb Nagy, utána pedig Merk leugrottak a száguldó vonatról. A vonat utasai nem tudták ezt megakadályozni. A vonatot persze megállították és ekkor borzalmas látvány tárult az utasok szeme elé. Nagy István rettenetesen összeroncsolt holtteste ott feküdt a sínparon, nem messze tőle pedig Merk Jakab feküdt vérben fűrődve. A vonat kerekerei mindkét lábát tőből leszakították. Merket még élve szállították a nyiregyházai kórházba, ahol azonban szombaton irtózatok kinok közt kiszendvedt.

— **Halálos szki-kirándulás.** Wolff Jenő, az anglo-osztrák bank bécsi helyettes-igazgatója, aki nagyobb társaságban szki-kirándulást tett Löttschenlückéről Grindenwaldba, felszállás közben, mintegy 70 méternyi mélységbe zuhant és összezúzta magát. Ma éjjel a holttest felhozására 12 emberből álló mentőcsapat indul el.

— **Külföldön elítélt magyar.** Hamburgból fávratózzák nekünk, hogy az itteni esküdtszék ma ítélte Rics József budapesti huszonegy éves timársegéd fölött. Az elítélt gonosztevő a csanád-megyei Sajtényben született, akit lopás miatt régebben körözlet a budapesti rendőrség. Rics kéjgyilkosságot követett el a tizenkét éves Müller Aranka iskolásleányon, egy hamburgi fogadó gyermekén. Az esküdtszék bűnösnek mondta ki, a törvényszék pedig tizenkét évi fegyházra, polgári jogainak tíz évi elvesztésére és szabadulása után rendőri felügyelet alá leendő helyezésére ítélte Riest. A gyilkos suhancz Budapestről Bécsbe menekült, mikor lopásért köröztek s csak tavasszal került Hamburgba.

— **Tűz egy gőzfürdőben.** Vasárnap, a reggeli szélviharban veszedelmes tűz támadt az Első Magyar Gőzfürdőtársaságnak a Kazinczy-utca 40. számú házában levő fürdőjében, de szerencsére semmi komolyabb baj nem történt. Kilenczédfél óra tájban észrevették, hogy a fürdőépület tetején láng csap föl, melyet az orkászserű szél komoly veszedelemmé fejlesztett, mire a nyolczadik, hatodik és negyedik kerületi tűzörségek megérkeztek. A fürdőépület mélyen be van építve magas házak közé s azért a tüzet csak nehezen lehetett megközelíteni, de végre is sikerült másfél órai munka után lokalizálni. A szűk utcában óriási tömeg nézte a félelmes látványt, amely megremítette a környék lakosságát, de igen hiányos öltözetben menekülésre kényszerítette a fürdő vendégeit is. A kivonult lovas és gyalogos rendőresapat csak nagy bajjal tudta a kíváncsi tömeget a tüztől távol tartani. A tűz elfojtása után nyomban megtartották az előzetes tűzvizsgálatot, amely megállapította, hogy a tűz a padláson a forróvíz tartóknak kiszáradt faburkolatától keletkezett, amelyet valószínűleg egy eldobott gyújtó lobbantott lángra.

— **Allj meg, kutya!** — kiáltották s rárohantak a meglepett Luda s r a. Mellbevették, letépték a földre és fojtogatni kezdték. Befogták a száját is, hogy ne kiálthasson segítségért. Egyikük épp a kabátját gombolta föl, hogy kifoszthassa, amikor odaérkezett egy Fancsek Kálmán nevű uriember, aki véletlenül járt arra. Fancsek kirántotta a revolverét s rálőtt az utonállókra, akik aztán futásnak eredtek. Az egyiket lábán találta a golyó, de azért tovább futott. A durranásra odasietett egy rendőr is, aki üldözöbe vette a rablókat, de nem sikerült elfogni egyiküket sem.

— **Csüddélet a Józsefvárosban.** Luda s Gyula posztógyári munkavezető tegnap éjjel hazafelé igyekezett a Tisza Kálmán-téren. A bokrok közül egyszerre három munkáskülső férfi ugrott elő.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Fenyőházáról jelentik, hogy a kassa-oderbergi vasut Oderberg felé haladó 2. számú gyorsvonata szombaton a hatalmas hóvihár következtében a Fenyőháza állomás bejárájánál nekiment a 144. számú tehervonatnak. Az összeütközés következtében a gyorsvonat málhakocsija és a tehervonat két waggonia kisiklottak és a gyorsvonat mozdonyával együtt erősebben megrongálódtak. A szerencsétlenség következtében Schulek József, a tehervonat egyik fékezője meghalt, a gyorsvonat egyik utasa pedig könnyebben megsebesült. A vizsgálatot megindították.

— **Rabló katona.** Inhoff Ferencz közkatona, aki a 23-ik gyalogezredben szolgált, az upesti Koháry-utczában nekiugrott Berger Fáni cseléd-leánynak és kirántotta kezéből a ridikülijét, aztán futásnak eredt. A leány segítség-kiáltásaira a járó-kelők elfogták a katonát s átadták egy rendőrnek, aki bebiszerte a gróf Károlyi-kaszárnyába. Az ügyeletest iszt ott rögtön lecsukatta.

— **Öngyilkos család.** Marosvásárhelyről jelentik, hogy Csibi Imre 24 éves medgyesfalvi tekintélyes gazda ma vadászfegyverrel szívenlőtte magát és meghalt. Az öngyilkos ünneplő ruhát öltött. Sajátságos, hogy Csibi Imrénének úgy atyja, mint öregatyja önként váltak meg az élettől. Tettének oka buskomorság.

— **Lövöldöző ór.** Belgrádban a hadügyi muzeum közelében tegnap egy őrségen álló Ilits nevű katona a Nikolics hadnagy vezetése alatt álló járőrre rálőtt. A hadnagy sulyosan, egy közember könnyebben megsebesült. A járőr azonnal visszavonult. Amidőn később az őrparancsnok Ilitset felkereste, halva találta. Hirlapi jelentések szerint Ilits elfelejtette a jelszót és félelemből először a járőrre lövöldözött, majd maga ellen fordította fegyverét. Ez ügyben vizsgálatot indítottak. A király tegnap meglátogatta a hadnagyot, kit a kórházban ápolnak.

— **Halálozás.** Wiener Gyuláné, szül. Seligmann Katalin e hó 10-én rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt uriaszony, akit férjén, gyermekein és apján kívül nagyszámu előkelő rokonság gyászol, szívóssága miatt közszeretettnek és becsülésnek örvendett. Temetése szerdán, e hó 12-én lesz a korepesi temető halottas házából.

Koromházi és alsóruttkai Korda József állami polgári iskolai tanár e hó 8-án 45-ik, a tanügyi terén eltöltött szolgálatának 24-ik évében meghalt Újvidéken. Sterner Henrik váci asztalosmester neje, született Hartmann Róza, e hó 8-án élete 27-ik évében Váczon meghalt.

Özv. nyéki Nyéky Gyuláné, született báró Rédi Claudia, Marcz.-Dombegyházán, február 5-én, 73 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt.

Dr. Suhayda István köz- és váltóügyvéd, az Országos Központi Hitelszövetkezet főügyésze, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tb. főügyésze, életének 58-ik évében hosszas szenvedés után e hó 8-án elhunyt Budapesten.

— **Gyermek-matiné a Fővárosi Orfeumban.** Az a páratlanul álló rendkívüli siker, amelyet Merian világhírű kutyaszínháza hozott az Orfeum agilis igazgatóságának és a közönségnek ama rendkívül nagy érdeklődése, amelyet e ritka kiválóságú varieté-attrakcióval szemben mutat, úgy, hogy esténként százan és százan mennek haza jegy nélkül a pénztártól, arra készíti az igazgatóságot, hogy f. é. február hó 13-án, csütörtökön délután 4 órakor különleges jellegű gyermek-matinét rendezzen. Ez előadás nemcsak Merian remek kutya-színháza, hanem a „Gödöllő fénykora” című tánczkepek és a februári műsor legkiválóbb attrakciói vesznek részt. Ez előadás, tekintettel annak különleges voltára, a dohányszás az öszes helyiségekben tilos lesz. A helyárok mérsékeltek. Bővebbet a falragaszok közölnek.

x **Fodor-féle vivóterm** a Koronaherceg-utca 13. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **D. Hönig Izsó** elektroterapeutai és Röntgen-intézete (Károly-utca 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, szabában, álmatlanságban szenvedők stb., találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Variété színház.** A februári műsor minden egyes száma eisórangú s ezt legjobban az igazolja, hogy minden este telt ház van. G. Gobson, fejenjáró művész valóságos szenzáció. Ilyen érdekességben még nem volt része a budapesti közönségnek. The Elrados, komikus nyújtóműtáványok, kitűnő mókáikkal kacagtatják meg a közönséget. Továbbá The Guoton, zenebohócok és a Longscsalád, akrobaták ügyes mutatványai tetszenek. Az énekesnők közül Solti H., Ricza G., Csillag L., Diósy Irén és Szepesi F. énekszámait aratnak öszinte elismerést, valamint Sarkadi, Gerő, Erdélyi, Pápai és Solti D. komikusok osztoznak a sikerben. Rendkívül nagy sikere van Tábori Ernő „A tolvaj” című bohózatának, mely a februári műsor slágere.

x **Olvasóinknak** ajánljuk szives figyelmébe Neumayer Fülöp újonnan berendezett impozáns szönyeg-áru-üzletét (Budapest, Váci-körut 2-4.), ahol nemű cikkek a legdusabb választékban s jutányos áron szerezhetők be.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**
x **Zászlók,** címerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítónél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Amerikai útja előtt vasárnap lépett fel utoljára Burrián Károly az Operaházban. Bucsfellépte alkalmából zsufozásig megett a nézőtér; az egész este a tüntető szeretet dokumentálása volt a kitűnő művész mellett. Az érdeklődést nagyban növelte az a körülmény is, hogy Burrián ezuttal először énekelte nálunk Rodolphe szerepét Puccini népszerű operájában: a „Bohémélet”-ben. A bucsuzó művész erre az alkalomra olaszul tanulta be a poéta szerepét, melyet eddig Drezdában számtalanszor ábrázolt németül. Hamar eloszlatta annak a néhány skeptikus operajárónak az aggodását, akik attól tartottak, hogy a nehéz fajsúlyú drámaszerepekhez szokott művész organuma nem fogja elbirni a tisztán lírai karakterű szerepet. Ámde Burrián csodálatos énekbéli készsége, előadásának finom stílizáltsága megszámlálhatatlan élvezetet hozott a jól ismert áriákban, melyek csaknem újszerűen frappáns hatást keltettek a publikumban. A szünni nem akaró tapsok az utolsó felvonás után tizenhétszer hívták a lámpák elé Burriánt, aki a kimerültségtől már alig győzte a hajlongást. A nagy lelkesedés kellemes visszhangjaként hangzott, amikor a meghatótt művész magyarul kiáltotta le a közönségnek:

— A viszontlátásra!

Az ünneplésből bőven kijutott Szamosi Eizának, Ambrusnének, Takácsnak és Dalnoki-nak is, akik a legjavát adták képességeiknek. A zenekar étellel teli vezetésért Márkus Dezső illeti dicséret. A sokáig emlékezetünkben maradó előadást az „Álom” című ballet követte.

(*) **Jászai Mari aranykoszoruja.** A Nemzeti Színház nagy tragikája, mint már mult számunkban is fölemeltettük, nagy érdeklődéssel kíséri a Magyar Színház fiatal gárdájának művészi fejlődését. Nem elégedett meg azzal, hogy a „Császár katonái” bemutató előadásakor a szereplőket virágadományokkal tüntette ki, ujabban levél kíséretében azt az aranykoszorút küldte el nekik, melyet az „Elektra” emlékezetes sikere alkalmával a főváros közönségétől kapott A Réthey Lajoshoz intézett levélből kikapjuk e néhány szép sort:

Ezért a belőletek kisugárzó hazaszeretetért, mely művészeteteket megacélozza, fogadjátok tőlem arany-babér koszorúm maradványát, melyet Elektraért adott nekem a főváros közönsége, és melynek felét a meg nem jutalmazott költőnek, Csiky Gergelynek törtem le. Eme felén kérlek, osztozzatok meg olyan formán, hogy mindenitek, akik a Császár katonáiban játsztok, törjön le belőle egy levelet, ha mi még megmarad, azt kérlek, adjátok át nevemben a darab irójának, Földes Imrénének, aki valóban egész arany koszorút érdemel, egész és szívverével írott hős költeményeért. Kérlek mondjátok meg neki, hogy Petőfi csodás mondása „Ha

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26, Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Sürgönyosim: ANTRACIT BUDAPEST

senki sem védné is a Hazát" jutott eszembe drága, megszentelt munkája hallatára!

Beöthy László vasárnap este, a „Császár katonái" előadása előtt a színpadon összegyűjtötte a szereplőket és beszéd kíséretében nyújtotta át a becses ajándékot, s a Jászai Mari elismerésének emlékére két egyenkint 200 koronás jutalomdíjat alapított, amelyet évenként az igazgatása alatt álló társulat egy fiatal férfi és egy fiatal nőtagjának fognak február 1-én, a Császár katonái első előadásának fordulónapián színes működéssel elismerésül a társulat ítélete alapján kiosztani. E díjakat Jászai-díjnak nevezik el.

(*) A Kisfaludy-Társaság diszgyűlése. Az Akadémia díszterme ritkán lát akkora és olyan előkelő közönséget, aminő vasárnap délelőtt ott szorongott, a Kisfaludy-Társaság diszgyűlése alkalmából. A délszaki növényekkel díszített elnöki emelvény mögött a Kisfaludy-Társaság tagjai és az előkelőségek foglaltak helyet. Ott voltak: Gróf Apponyi Albert vállas- és közoktatásügyi miniszter, gróf Csáky Albin, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Herczeg Ferenc, Zsilinszky Mihály nyug. államtitkár, Fülepp Kálmán főpolgármester, Beöthy Zsolt, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Emich Gusztáv udvari tanácsos, Concha Győző, Heinrich Gusztáv egyetemi tanár, Ábrányi Emil, Pekár Gyula, továbbá Márkus Emília, a Nemzeti Színház tagja, akinek a kultuszminiszter mellett jelölték ki a helyét.

A diszgyűlést Beöthy Zsolt egyetemi tanár, a Kisfaludy-Társaság elnöke nyitotta meg magas szárnyalású beszéddel, amelyben azt bizonyította be, hogy magyar vers nem addig lesz, míg magyarul írunk, hanem míg az a magyar lélek tolmácsa lesz. Az éljenzés lecsillapultával Kozma Andor előterjesztette titkári jelentését, majd a másodtitkári jelentést a lejárt pályázatok eredményéről. A jelentés szerint a Lukács Krisztina-pályázatra, amelyet a drámaírás főbb irányainak ismertetésére tűztek ki, két munka érkezett. A pályabírák, Alexander Bernát, Beöthy Zsolt és Riedl Frigyes a jutalmat egyhangúlag a II. számú pályaműnek ítélték oda, mert a munka méltán rászolgált a társaság koszorújára. A „Mivel hogy egymást forma s tartalom mindig feltétlenül követelik" jelíggel levél felbontása után az elnök kihirdette, hogy a koszorúzott mű szerzője dr. Lukács György miniszteri segédfogalmazó, a másik Lukács Krisztina-díjat, amelyet klasszikus dráma műfordítására tűztek ki, a Hegedüs István, Haraszthy István és Radó Antal tagokból álló bíráló-bizottság egyhangúlag Euripides „Föniciái" című dráma művészi fordításának adták ki. A mű szerzője, ahogyan az a jelíggel levél felbontása után kitűnt, dr. Csengery János egyetemi tanár. A Bulyovszky-jutalomra beérkezett 22 pályamű közül a pályabírák, Négyessy László, Endrődy Sándor és Kozma Andor „A bosszu" című költsélt elbeszélést tartották legérdemesebbnek. A verset Zemplény Árpád írta, akinek a közönség a jelíggel levél felbontásakor megéljenzett és megtapsolt. Az előadói asztal mellé ezután Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke ült, aki „Pulszky Ferenc emlékezete" címen fényes méltatást adta a kiváló ember érdemeinek irodalmi, publicisztikai és társadalmi tevékenységének. Komolyság, tudás, leplezetlen igazmondás föllelmononásai az elmúlt évtizedek e nagy alakjának, aki sokkal nagyobb volt, semhogy az utókor számára mesterséges talapzatra kelljen állítani. A felolvasás végével Ábrányi Emil elszavalta „Levél Gyulay Pálhoz" című költeményét. Éljenzéssel és tapsal honorálták Ábrányi előadását. A tárgyisorozat következő pontjaképpen Pekár Gyula Herczeg Ferenc „Mese" című allegóriáját olvasta fel. Még Jakab Ödön szavalta el „Róza utja" című szép versét, melyet hosszantartó zajos tapsok jutalmaztak, aztán elszólt a diszgyűlés közönsége. A gyűlés után a Kisfaludy-Társaság tagjai a Continental-szálló külön termében lakomára gyűltek össze.

(*) Backhaus Vilmos. Budapesti tisztelői ma nagy számmal keresték fel Backhaus Vilmost, a fiatal zongoraművészt, akiben ma is lelkesen ünnepeleik a régi ismerőst. Brahms-ot, Schumann-t, Beethoven és Chopin hozta magával ezuttal programján, sokszor méltányolt precizitásával, technikájával és ítemérzésével interpretálva az illetőket. A legtöbb megértést és művészi elmélyedést ma is Brahmsnál mutatta, akinek Paganini változatait, aligha van zongorista, aki tökéletesebben tudná előadni nálánál. Beethoven borongó mélységét már kevésbé tudja megközelíteni, ahol tultengő technikai tudása megakadályozni látszik szinte a valódi mély érzések érvényesülését. Fiatalos temperamentuma,

erőteljes fizikuma azonban gyakran feledtetik ezeket a mélységi hiányokat, melyek alig látszóttak zavarni Chopin etudeinek előadása közben. A Royal közönsége sokat tapsolta a fiatal, nagy művészt.

(*) Népszerű filharmóniai hangverseny. Vasárnap délelőtt rendezték a filharmónikusok harmadik népszerű hangversenyüket a Vigadó nagytermében. A széksorok ezuttal is megteltek a diákság és munkásság nagy seregével. A hangversenyt Brahms „Akadémiai ünnepi nyitány"-ával kezdték meg, majd folytatták Händel multkor bemutatott „Concerto"-jával és Schubert befejezetlen h-moll szimfóniájával. Liszt Ferenc „Les Preludes" című szimfóniai költeménye volt a műsor befejező száma, melyet a hálás közönség éppen olyan lelkesen tapsolt meg, mint a produkció előző számait. Kerner István karnagyot meleg ovációban részesítették minden egyes alkotás után.

(*) A Nagymama bemutató előadása. Az a nagy szeretet, melylyel a közönség Blaha Lujza iránt viselkedik, a legintenzívebb formában nyilvánkozott meg a Nagymama holnapi bemutatója előtt. A Népszínház-Vigopera eme premiérjére az összes jegyek elővételben keltek el, sőt a heti összes előadásokra is rendkívül nagy a közönség érdeklődése. Csiky Gergely vigjátékából, mely Pásztor Árpád átdelegálásában, Mader Rezső zenéjével az újdonság erejével hat, ma délelőtt volt a házi jelmezes főpróba. Mikor Blaha Lujza, mint nagymama, — ősz hajjai megjelent a színen, zajos tapsal fogadták a sajtó referensei. A Népszínház-Vigopera igazgatósága azzal a tiszteletteljes kéressel fordul a közönséghez, hogy fél nyolc órakor pontosan kegyeskedjék a nézőtérre megjelenni, mert a darabnak nyitánya nincs. Az első előadáson a zenekart a zeneszerző: Mader Rezső igazgató vezeti.

(*) Báró Eötvös József és a külföldi kritika. A Magyar Tudományos Akadémia II. osztálya ma este báró Nyáry Jenő legidősebb rendes tag elnökle alatt ülést tartott, amelyen Concha Győző érdekes értekezést olvasott fel „Báró Eötvös József és a külföldi kritika" címen. Az osztály tagjai ez alkalommal nagy számban jelentek meg s azonfelül ott volt báró Eötvös Lóránt, Berzeviczy Albert, az Akadémia elnöke, Kautz Gyula alelnök, Wlassics Gyula igazgatósági tag s más vendégek. Az előadást zajos tetszéssel fogadták.

(*) A varázskeringő 100-ik előadása. Strauss Oszkár operettje, amely tegnap, vasárnap délután és este is megtöltötte a Király-Színház nézőterét, e hó 26-án (nem 24-én) szerdai napon jut el sorozatos előadások folyamán a századik előadás kivételes jubileumához. Az igazgatóság előkészületeket tesz, hogy ez a jubiláris előadás minél fényesebben sikerüljön és hogy a közönség előtt is emlékezetes maradjon.

(*) A magyar zenepedagógiai társaság vasárnap, február 9-én tartotta ülését az országos magyar királyi zeneakadémia termében Hubai Jenő elnökle alatt. Az ülésen megvitatták a belügyminiszter által leküldött és némi módosítással ellátott alapszabályokat, majd Hackl N. Lajos titkár javaslatára elfogadták a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztendő kérvény szövegét, amely a nagy zsűnidőkből az énektanítók és tanárok gyakorlati és elméleti ismereteinek kibővítése végett egy négy heti szünidei tanfolyam létesítését tervezi. A titkár bemutatta a Liszt Ferenc születésnapjának százéves évfordulóján rendezendő országos zeneművészeti kiállítás munkálatait. Az ünnepélyt az 1911. év folyamán fogják megtartani. A titkár aztán áttért arra a mozgalomra, amely a bécsi polgármester kezdeményezésére Haydn József hamvait Kismartonból Bécsbe kívánja átszállítani. A választmány Hackl Lajos előterjesztésére elhatározta, hogy felkéri Esterházy Miklós herceget, ne engedje meg, hogy a magyar zeneművészetre s az Esterházy-család művészi történelmével oly szoros összefüggésben álló Haydn József hamvai Kismartonból elvittessenek. A zenepedagógiai társaság április 5-én tartja évi közgyűlését.

(*) Magyar művész külföldi sikere. Vécsei Dezső József, Sauer és Jossely mesterek tanítványa, ki a nyáron Monte-Carloban kellett játékaival feltűnést, két héttel ezelőtt tartotta Berlinben a filharmónikus zenekarral a bemutató estélyét, mely alkalommal szenzációs sikert aratott és újabb dícsőséget szerzett a magyar interpretáló művészetnek. Vécsei pesti hangversenyét február 24-ére állapította meg, melyet a Royal-teremben a honvéd zenekarral rendez. Jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben kaphatók.

(*) Akadémiai zenekar. Az új szimfonikus zenekarnak harmadik hangversenyét, amely e hónap 17-ére volt hirdetve, egy héttel elhalasztották, vagyis 24-én, hétfőn tartják meg.

(*) Czimbalom-hangverseny. A Nemzeti Zenede cimbalom-tanszakának növendékei vasárnap délután öt órakor szépen sikerült hangversenyt rendeztek az intézet helyiségében. Közreműködtek: Battyala Ilona, Rónay Ilona, Koknya Anna, Eszláry László, Szőllősy Ferenc és Gerendásy Géza. Ez alkalommal báró Eötvös József „Vár és kunyhó" című költeményéből alkotott melodramát is bemutatták, melyet Battyala Ilona szavalt nagy hatással, a zenei részt pedig Rónay Ilona játszotta cimbalmon. A közreműködő növendékek mindegyike alapos készütségének tanujelét adta, ami dicséretére válik agilis tanárunknak, Erdélyi Dezsőnek.

Mulatságok.

** Fehér-bál és felér-kabaret. A Budapesti VIII—IX. Ker. I. sz. Nőgyűlet vasárnap tartotta ezidei fehér bálját a fővárosi Vigadó összes termeiben. A bált délután egy fehér cabaret előzte meg, mely iránt az érdeklődés oly nagy volt, hogy már délután 5 órára a termék zsúfoltság megteltek. A VIII. és IX. kerületek számos előkelősége ott volt; a fővárosi tanács több tagja, a kerületek képviselői és a kerületi hatóságok fejei. Az est anyagilag is fényesen sikerült és igen tekintélyes összeg fog a népkonyhának jutni. A fehér kabaretet dr. Weiller Ernő elnök rövid beszéddel nyitotta meg, melyben a gyermek-népkonyha hivatását fejtegette. Utána Komlóssy Ilonka monológot adott elő. Majd Csillag Teréz lépett a pódiumra és Kiss József verseinek előadásával aratott tapsokat. Szilágyi Arabella operarészleteket énekel, műsorát a közönség kívánságára magyar dalokkal kellett megtoldania. Viláros tappsal fogadta közönség Komlóssy Emmát, ki magyar dalokat énekel ismert temperamentumával és hangtudásával. Minden dalát szünni nem akaró taps követte. Medgyaszay Vilma cabaret-dalokat adott elő nagy tetszés mellett. Győző Lajos hatáson szavalta a Kenyér című monológot. Végül Guttman Béla bécsi főként Schubert-dalokat énekel. A cabaret konferenciájára Ferenczy volt; Fligl József zongoraművész a kíséretet látta el. A fehér bál 10 órakor kezdődött és a legjobb hangulat mellett reggel 6-ig tartott. Az első négyest 300 pár táncolta.

** Széchenyi-bál. A közelgő virágjelmezes, illetve fejdíszes bála való tekintettel az egyetemi ifjúság Széchenyi-Szövetsége, hogy a meghívott társaságot tájékoztassa programja felől, kedden, holnap este 6 órakor a Köztelek (Üllői-ut 25.) fehér termében pompás Széchenyi-estély-re készül, melyre Hubay, Dobrziniczky lovag és más művészek zeneszámai közt Baross János országgyűlési képviselő tart szabad előadást, Rubinek István pedig a szövetség célját ismerteti. Nagy hatásra számíthat egy zenés költemény, melyet a karatról zigányzenekar kísér. Az estélyen a bál meghívott közönség, valamint az egyetemi ifjúság minden külön meghívás és belépődíj nélkül jelenik meg.

** Halógyári-bál. Az öbudi halógyár e hó 15-én a Budai Vigadó termeiben bált rendez.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrolitápi és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 103—39.

Gyógylényezők:

Elektromágneses gyógyítás.	Ideggyengeségi állapotok
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Almatlanság.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Hűdések (Paralysis).
Kék fényvel való kezelés.	Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Gerincvelősorvadás (Tabes).
Villamos fényfürdők.	Szívbetegségek.
Villamos massage (Vibratio).	Véredényelmeszesedés.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Köszvény és csusz (Rheumatismus).
Villamos vízfürdők.	Ma, hűgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok.
Szénsavas fürdők.	Székrekedés.
Főbb javallatok:	Anyagcserebajok. (Elizás ozukorhaj, vérszegénység).
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).	Bőrbajok bőrvizketeg.
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —	Hajbetegségek (Hajhullás kopaszág).
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus	Aranyeres csomók.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

EGYESÜLETEK.

(—) Száz katolikus népszövetségi gyűlés. A Katolikus Népszövetség megkezdte vidéki szervezkedését. Tegnap volt az első agitációs vásárnap, amikor az ország nagyobb városaiban két-három beszédet mondtak a népszövetség céljáról, szervezetről és hasznáról. Nagyobb gyűlések voltak Kecskeméten, Nagykátán, Tápióbicskén, Kálcsán három, Mélykúton, Veszprémben, Kolozsvárt, Püspökladányon, Baranyaszentlőrincen, Gyulafehérváron, Bodajkon, Mohácson, Ozdon, Dunaszerdahelyen, Szombathelyen, Temesváron, Erdőszéplakon, Hegykövön, Ugodon, Sarródon, Palánkán, Kunosvágáson, Handlován, Úrömön, Lajosmizsén, Óbudán, Vaskúton, Szatmáron, Paksán, Budafokon, Helykőn, Boglárán, Szabadkán, Nagykárolyban, Csánafoson, Tétényben, Kaplonyon, Zentán, Békésszentandrásán, Győrben, Szaniszlón, Segesváron, Miskolcson, Szerencsen, Rábakövcsin stb.

(—) Építőiparosok nagygyűlése. A „Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége” idei nagygyűlését a hó 15-én, délelőtt 9 órakor tartja meg az új városháza dísztermében.

FŐVÁROS.

(A főváros költségvetése. A pénzügyi és gazdasági bizottságnak a költségelőirányzat tárgyalására szánt és két ízben elnapolt ülését ma délután tartották meg. Bárczy István polgármester elnöklésével.

A pénzügyi és gazdasági ügyosztály részéről szerkesztett költségelőirányzati tervezet szerint — amint már említettük — a deficit összege 3,826.802 korona. A kiküldött albizottság és a tanács apasztotta a kiadásokat, miáltal a deficit leszállana 2,672.358 koronára. Amde, ha a kiadásokba föl akarják venni a napidíjakok, szolgák és a tanügyi ideiglenes személyzet fizetésjavítását, akkor a hiány ismét felszökken az eredetnél kiszámított nagyobb összegre.

A tárgyhoz ma először Preyer Hugó szólt, aki Budapest adminisztrációját legdrágábbnak tartja a világon. Érdekesen részletezett tárgyalása után Feleki Béla r ílektál Preyer beszédére, kijelenti, hogy a polgármesternek és a tanácsnak az adminisztráció javítása iránt való törekvése iránt bizalommal van. Az előtte szóló számításait kritizálja és úgy látja, hogy Preyer tervezte szerint sokkal többbe kerülne az alkalmazottak helyzetének a javítása, mint ahogy ezt az elnökség s a tanács tervezte. Indítványozza, hogy a tanács utasítsa a telek- és értékkadó-javaslatra vonatkozó előterjesztésnek mielőbb való megtételére. Egyebekben elfogadja a költségelőirányzat tervezetét.

Báró Herzog Péter nagyon veszélyes kísérletnek tartaná bármely új adó behozatalát, amennyiben ez ellentétben áll a főváros polgrágának adó-képességével. Helyesli a Preyer Hugó felszólalásában foglaltak legnagyobb részét. Hibáztatja az utóbbi időkben követett telek-politika, amely oda irányul, hogy még a közre nézve leghasznosabb vállalatoktól is megtagadják a telek-átengedést. Ennek az a következménye, hogy a vállalkozók vonatkoznak attól, hogy Budapesten alapítsanak gyár-, vagy ipartelepeket.

Székely Ferencz tartalmas beszéde után Heltai Ferencz szólalt fel. A nagy városok kiadásai — ugymond — folytonosan fokozódnak, mert ma már olyan szociálisirányú berendezkedésekre van szükség, amilyenekre a multban nem is gondoltak. Így van ez Budapesten is. Ez hozza magával, hogy ugyanazokkal az eszközökkel, amelyekkel eddigelé folytatták az adminisztrációt, ezennel megélni nem lehet. A polgárság megterhelhetőségének azonban soha sem szabad túlmennie azon a határon, amelynél annak az elviselése anyagi romlással jár. Megokolja többféle szempontból az adóemelésnek, illetőleg az új adó behozatalának a szükségességét. Ami a lakáviszonyokat illeti, azt a nézetét fejezi ki, hogy ezek mindaddig nem fognak javulni, amíg a mai gazdasági és pénzügyi viszonyok meg nem változnak. Ma a bankok csak nagy nehézségek mellett adnak jelzálog-kölcsönöket és különben az építkezések költsége schol sem nagyobb,

mint Budapesten, amiben sok mindenféle tényezőnek van része. Reátérve ismét az új övedelmi források megteremtésének a kérdésére, ő a leghelytelebnek tartaná, ha a száz koronán aluli adót fizetőket teljesen mentesíték. Ez azt jelentené, hogy a fővárosi adózók 75 százaléka mentesítették és ha azt látjuk, hogy egyre szaporodik azoknak a száma, akik községi adót nem fizetnek, akkor ez a mentesítés azt hozná magával, hogy mintegy prémiumot adnának az adófizetésről vonakodóknak. Csak az olyan fővárosnak lehet tekintélye, amely rendben tartja a háztartását. Ha ennek a lehetőségét megakadályozzák, vállalják ezek magukra a felelősséget.

A vita folytatását máskorra halasztották. Az ülés nyolcz órakor ért véget.

(A főváros közigazgatása. Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklete alatt ma tartotta meg a közigazgatási bizottság ülését. Csaplovits Pál tanácsjegyző felolvasta a kormányhoz felterjesztendő félévi jelentést, amely magában foglalja a főváros bajait és mindazokat a kívánásokat, törvényhozási és kormányhatósági intézkedések életbeléptetését, amelyek ezen bajok sürgős orvoslására alkalmasak. masak.

Hangoztatja a jelentés a fővárosi törvény korzerű revíziójának a szükségességét. A megélhetési viszonyainak ugyszólván minden téren tapasztalható súlyosbodása folytán hatásos intézkedésekre van szükség, különösen az élelmiszer-szükségletek folytonos drágulásának ellensúlyozására, illetőleg csökkentésére. E célból kívánatos, hogy a miniszterelnököt, a részéről tervezett kormányhatósági és törvényhozási intézkedések sürgős életbeléptetésére, a közigazgatási bíróság is fölkérje. Nemzetgazdasági de meg a fővárosi közönségének az érdekei szempontjából is föltöbbé kívánatos, hogy a kormány az üzembe helyezett állami szénbányáknak szobafűtésre alkalmas termékei részére a fővárosban elárúsítást rendezzen be, hogy így a közönség a drága külföldi szén helyett megszokja a magyar szén használatát. Súlyosan nehezedik a főváros lakosságára a lakások drágasága, ami a nagymértékben mutatózó lakáshiányban leli a magyarázatát. Ez az állapot közegészségi szempontból is hátrányos, amennyiben a fertőző betegségek elkövetése teljesen nem vihető keresztül és nem lehet megszüntetni a lakások zsúfoltságát. Az ujonnan életbeléptetett törvények közül szociális jelentőségére nézve kiemelkedő munkásbiztosító törvényre vonatkozólag felkérendő a kereskedelemügyi miniszter, hogy a biztosított munkások részéről a munkás-biztosító pénztár ellen tett panaszok elbírálására hivatott, választott bíróságok mielőbb megalakíttassanak.

Kívánatos volna, hogy a kormány a főváros pénzügyi viszonyaira annyira fontos községi tüzkár-biztosító intézet létesítésére, az állami fizetek községi megadóztatására, a községi vagyon-átruházási illeték-pótlékre vonatkozó közgyűlési határozatokat minél előbb jóváhagyja. Alig kerülhető el a rendőralkalmazottak létszámának a szaporítása, mert a bal-eset-vizsgálatok és a nyomozások végzésére a mai létszám elégtelen és ennek a közbiztonság látja a kárát. A kivándorolni szándékozó egyének közül 1600-at utasítottak vissza; részben, mert kiskoruk voltak, részben pedig, mert utlevél nélkül vagy másnak az utlevélével akartak kivándorolni. A királyi tanfelügyelő a tanfelügyelőség fejlesztését és megfelelő szervezését tartja szükségesnek. Az árvaszéki elnök megemlíkezik a félévi jelentésében az erkölcsileg züllött gyermekek megmentése érdekében kiadott hellyminiszteri rendeletről, amelynek a végrehajtásától igen üdvös eredmények várhatók.

Az ekként összeállított félévi jelentést felterjesztik a kormányhoz.

(A Boráros-téri hid. A Kelenföldi Kaszinó nagytermében népgyűlést tartottak tegnap s elhatározták, hogy akciót indítanak a Boráros-téri hid megépítése dolgában. A kaszinó nagyterme zsúfolásig megtelt közönséggel. A megjelenteket Szébenyi Antal országgyűlési képviselő üdvözölte s a népgyűlés elnökének megválasztották Ballagi Aladár országgyűlési képviselőt. Ballagi Aladár rámutatott arra, hogy a hid megépítése nemcsak az első és a kilencedik kerületnek az életkérdése, hanem nagyfontosságú érdeke az egész fővárosnak és az országnak. Azután Szébenyi Antal ismertette azt a nagyarányú akciót, a mit már huszonöt év óta kifejtettek a Boráros-téri hid érdekében. Bizik abban, hogy a polgárság egyhangu megnyilatkozása elől a kormány nem fog elzárkózni. Fölsorolta a hid megépítésének hasznát s azt az indítványt tette, hogy emlékiratot adjanak át a miniszterelnöknek és a kereskedelmi miniszternek. Sztankovics Ferencz, Reményi Antal, Waigand József, Siposs Agoston és Tompa Antal felszólalása után az indítványt egyhangu lelkesedéssel elfogadták s elhatározták, hogy száz-tagu küldöttség adja át az emlékiratot a miniszterelnöknek és a kereskedelmi miniszternek.

Nyilt-tér

(E rovatban közöltékekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Minden háziasszony saját érleleében

kérje az e héten megjelent Dr. Szuly-féle legújabb árjegyzéket
Dr. SZULY ALADÁR
tűszer- csomag- és gyarmatár
nagykoroskedése
Bpest, IV., Múzeum-körút 23-27.

Elismert tény,

Hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen fizetést, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

adás-vevést

követelő vállalathoz fordul Budapest, Rákóczy-ut 32.
Telefon 87-80.
Vezetője Löwy Alfréd.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpépítő
Kapható: **MÜLLER J. L.** or. és kir. udv. száll.
Budapest, IV., Koronaherceg-ut, 2.
Fogászorvos, fogorvos és finomabb fogtechnikai.
Kis tabax 40 fillér.
Egy tabax 1 korona. **Fogpép**

OVSZEREK

Gummi és hálhólyag, 30% engedmény tucatszámra 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frtig Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

WIKUS TATRA

NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoladé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

THE GRESHAM

Eletbiztosító Társaság Londonban.

ALAPITTATOTT 1848.

Magyarországi Igazgatóság Budapesten

V, Ferencz József-tér 5-6. (saját palotában.)

Köt és biztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham kötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Köcsönök fedezetére szolgáló kötvényei

azonnal nyújtanak fedezetet
öngyilkosság vagy párbaj
ugyszintén bírói ítélet

folytán beállott halál esetében.

A kötvények megtámadhatlanok és el-
évülhetlenek.

Vagyonállás 1906. december 31-én 229,546,518.48 K
Érvenyben levő biztosítások ... 600,000,000.—
Biztosított feleknek kifizetelt ... 571,800,000.—
Magyar értékek, elhelyezett díj, tartalék 25,940,909.10

SPORT.

() A gyorskorcsolyázó világbajnokság. A davosi meetingen megtartott gyorskorcsolyázó világbajnokságot Mathiesen Oszkár nyerte meg oly kitűnő eredményekkel, amilyeneket még nem ért el senki az eddig megtartott világbajnokságokban. A meeting keretében nemzetközi hölgy- és férfi-műverseny is volt, melyet Méray-Horváth Opika és Szende Andor, a budapesti gyorskorcsolyázó-egyesület tagjai nyertek meg.

A bajnokság és műkorcsolyázó versenyek eredményeit a következőkben adjuk:

I. 500 m. 1. Wikander (finn) 44.8 mp. világrekord. 2. Oeholm (Stockholm) 45.2 mp. 3. Mathiesen S. (Krisztiania) 45.4 mp., 4. Saeterhoug (norvég) és Bohrer (Klagenfurt) 46.2 mp.

II. 5000 m. 1. Mathiesen O. (Krisztiania) 8 p. 55 mp., 2. Wiklund (finn) 9 p. 1.4 mp., 3. Strömsten (finn) 9 p. 1.6 mp., 4. Saeterhoug (norvég) 9 p. 4.6 mp., 5. Oeholm (svéd) 9 p. 4.8 mp.

III. 1500 m. 1. Mathiesen O. (norvég) 2 p. 20.8 mp. világrekord. 2. Wiklund (finn). 3. Strömsten (finn). 4. Oeholm (svéd).

IV. 10.000 m. 1. Mathiesen O. (norvég) 18 p. 1.8 mp., 2. Strömsten (finn) 18 p. 4 mp., 3. Bohrer (Klagenfurt) 18 p. 21.2 mp., 4. Wiklund (finn) 18 p. 24 mp., 5. Saeterhoug (norvég) 18 p. 28.6 mp., 6. Oeholm (svéd) 18 p. 30.2 mp., 7. Pittersen (svéd) 18 p. 53 mp., 8. Schrey (finn) 18 p. 55.2 mp.

A végeredmény tehát: Gyorskorcsolyázó világbajnok: Mathiesen Oszkár (Krisztiania), aki a múlt héten Oeholm után második lett az Európa-bajnokságban. Mathiesen megnyerte az 1500, 5000 és 10.000 méteres futamokat, 2. Wikander (finn), 3. Wiklund (finn).

Nemzetközi hölgy műkorcsolyázó-verseny. Győztes: Méray-Horváth Opika (Budapest), 2. Miss Cochrane (Davos), 3. Hamilton Anna (Stockholm).

Nemzetközi műkorcsolyázó-verseny. Győztes: Szende Andor (Budapest), 2. Vogel Ferencz (Davos), 3. Seitz Károly (Davos).

() Korcsolyázó verseny Budán. A budai tornaegyesület vasárnap délutáni versenyének eredményeit a következőkben adjuk:

I. 500 m. 1. Levitzky 1 p. 19 mp., 2. Virányi, 3. Szentgyörgyi. II. 1500 m. 1. Schick 4 p. 39 mp., 2. Virányi, 3. Szentgyörgyi. III. Vegyes páros műkorcsolyázó-verseny: 1. Tóth Angela—Meszlényi Tivadár. IV. Országos műkorcsolyázó-verseny: 1. Hamburger.

() Labdarúgó mérkőzések. A lehető legkellemesebb időben tartották meg az esztendő első mérkőzéseit, melyeken kevés élvezetes játékban volt részünk, a csapatoknak sokat kell dolgozniuk, hogy a téli pihenő hátrányait elhárítsák.

BTC.—33FC. 2:2. Fehő 1:2. Bíró: Langfelder Ferencz (UTE). BAK.—MTK. 1:1. Fehő 1:0. Bíró: Vámos Soma (Föv. TC.). MTK. II.—BAK. II. 2:0. Fehő 1:0. KAOE.—Fővárosi TC. 3:1. Meglepetésszerű a II. osztály 4 helyen álló KAOE.-nek ez a győzelme. NSC. II.—UTE. II. 2:1. Fehő 2:1. Bíró: Bakó Gyula (MAC). Föv. TC. II.—KAOE. II. 7:2. MAC I.—MAC II. 12:0. Pénteken MAC. II.—Nemzeti SC. 6:0.

() Nemzetközi hockey-mérkőzés. Meglepetésszerű szép győzelmet aratott a budapesti gyorskorcsolyázó egyesület csapata a prágai Deutsche Eishockey Gesellschaft fölött. Játékosaink közül különösen Lauber Dezső és gróf Csáky István tündek ki, az ő kitűnő támadásuknak köszönhetjük, hogy 3:1 eredménnyel nyertük meg a matchet.

() Birkózó-verseny. A Budapesti Athletikai Klub a múlt héten rendezte országos birkózó-versenyét, amelyen olyan sokan vettek részt, hogy a múlt vasárnapon csak a nehézsúlyú versenyeket tudták lebonyolítani, míg a könnyű- és középsúlyúak tegnap délután küzdöttek az elsőségért. A versenyek végeredménye: I. Könnyűsúlyúak: 1. Maróthy (Törekvés), 2. Dulin (M. A. C.), 3. Schillinger (M. T. K.), 4. Keszely (M. A. C.). II. Középsúlyúak: 1. Gyapay (M. A. C.), 2. Gergely (Postás), 3. Nagy (M. T. K.). III. Nehézsúlyúak: 1. Payr (M. T. K.), 2. Marin (Fiume), 3. Hudák (Törekvés) és Előd (M. T. K.). Pontversenyt a magyar testgyakorlók köre nyerte meg egy ponttal a magyar atletikai klub előtt.

Téli sport-czikk

Mű- és versenykorcsolyák. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály NO fillér. Svéd-, norvég-, svéd-, finn-, holl., holl.- és amerikai rodol sport és gyermek-szánkók, tobogánok stb. Ellenfelei skil 30 korona. Norvég skil, lábszárak, hókapok. Téli sportlőőzések és felszerelések. Sportlőőzések ingyen.

KERTÉSZ TÓDJR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉ 1

TÖRVÉNYSZÉK.

A Kardos-ügy fejleménye.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 10.

A Kardos-ügyben ma újabb letartóztatások történtek. Stefkovics Ferencz rendőrfogalmazó ugyanis a délelőtti folyamán beidézte Alsze ghy Kálmán asztalos-mestert, Kardosék sógorát és kihallgatta, a kihallgatás után pedig letartóztatta. Alsze ghynek, ki teljesen vagyontalan ember, a Kardos-féle bankban mintegy 40 ezer korona értékű váltója volt, amelyet azután a bank saját girójával ellátva leszámítottait. Ezenkívül Alsze ghynek folyószámlája is volt a banknál, noha betétet soha sem helyezett el. A rendőrség ma egyébként házkutatást tartott Alsze ghy lakásán, ahol számos betéti könyvet talált, amelyekben Kardos Dezső, volt rendőrségi segédtszít szerepelt napibiztosként. Stefkovics fogalmazó erre két detektívvel előállította Kardos Dezsőt és kihallgatás után letartóztatta.

Dr. Székely Lajos vizsgálóbíró vasárnap délelőtti kezdte meg Kardosék kihallgatását, melynek végeztével Kardos Árpád, Géza és Zoltán ellen hitlen kezelés címén elrendelte a büntvizsgálatot, valamint a vizsgálati fogságot. Mind a hárman védőjük, Pollák Illés útján a vizsgálati fogság ellen felterjesztéssel éltek. Ugyanek ma hirdette ki a vizsgálóbíró Kardos Zoltán előtt, hogy a Práter-utcai gézmosodára a bíróság elrendelte a büntügyi zárlatot. A család felet, Kardos Lipótot ma Pollák Illés védő közbenjárására két egyetemi tanár megvizsgálta, annak megállapítása céljából, hogy nem fenyeget-e a súlyos czukorbetegségben és érelmeszesedésben szenvedő embert közvetlen veszély. Az orvosi véleményt a védő ma terjesztette be a vizsgálóbíró elé, aki ennek alapján fog dönteni Kardos Lipót további sorsa felett. A bankárok ellen utabban Székely Rezső pénzügyi számszít 1100 korona elikkasztása miatt, Ehrlich Gyula és Társa czég pedig 2000 korona értékű hitelezési esalás címén tettek feljelentést. Kisebb összegekben még Dobos Antalné 300 korona, Kohn Ignác kávés 500 korona, Horváth Eszter vasalónő 156 korona és Szabó Sándor 600 korona ereleig vannak érdekelve.

Kardosék lakásán dr. Kósch Elemér és dr. Horváth Ákos panaszosok kérelmére dr. Székely vizsgálóbíró elrendelte a büntügyi zárlatot az összes ingókra. A zárlatot dr. Horovitz József a panaszosok ügyvédjének közbenjöttével a rendőrség fogatosította. Alsze ghy Kálmánt és Kardos Dezsőt ma meg a rendőrségen tartják és csak a szokásos formáságok elintézése után kísérik át őket holnap az ügyészszégre.

§ A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportja a Magyar Tud. Akadémia kis dísztermében február 14-én, pénteken d. n. 6 órakor ülést tart a következő napirenddel: A N. B. E. 1908-iki amsterdami kongresszusára kitűzött második kérdésnek tárgyalása: A tanuvalomások pszichológiája. Előadó dr. Moravcsik Ernő Emil. Vendégeket szivesen lát az egylet.

§ Választási mozgalom az ügyvédi kamarában. A folyó hó 23. s következő napján végbemenő ügyvédi kamarai tisztújító közgyűlésre most bocsátotta ki a Reform-párt jelöltjeinek névsorát. Előnknek ajánlja a párt dr. Szivák Imrét, elnökhelyettesül dr. Brüll Ignácot, titkárnul dr. Pap Józsefet, ügyészül dr. Baracs Marczelt, pénztárnokul dr. Novák Sándort. Választmányi tagságra a párt jelöltjei: dr. Ardó Aliréd (uj), dr. Berger Miksa, dr. Bihari Mór, dr. Burián Béla (uj), dr. Darvai Fülöp, dr. Enessey Pál, dr. Feleki Béla (uj), dr. Fuchs Mór, dr. Glasner Samu, dr. Glücklich Emil, dr. Gold Simon, dr. Graber Károly, dr. Gyöngyössy József, dr. Horvát Gyula, dr. Keresztesy József, dr. Kollár Lajos (uj), dr. König Vilmos, dr. Köves Béla (uj), dr. Kővér Sámuel, dr. Lovrich István, dr. Messinger Simon, dr. Metzler Gusztáv, dr. Mihalovics Béla, dr. Nagy Dezső, dr. Oesterreicher Samu, dr. Radó Lajos, dr. Reik Ferencz, dr. Stern Sámuel, dr. Szilágyi Artur Károly (uj), dr. Szmik Lajos, dr. Fehér Miksa (uj), dr. Tóth István, dr. Várkonyi Oszkár (uj), dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Wolf Vilmos.

VITA FORRÁS
SÓSKUT VASMEGYE
ALKALIKUS NATRON-LITHIONGYOGYVIZ
Orvosilag ajánlja: húgysavas diathesis, köcsvény, czukorbetegség, gyomor-, vese s húgyhólyag-bántalmaknál stb.
Mint üdítő és borvív páratlan,
Bővebb felvilágosítással szolgál: a
Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.
Főraktár: Édeskuty L. unál Bpest, Erzsébet-tér

KÖZGAZDASÁG.

Magyarok bankja Romániában. Emilitettük már, hogy Bukarestben az ottani magyarok bankot szándékoznak alapítani. Ma alkalmunk volt a bank alapítási tervezetbe betekintést nyerni, amelyből a következőket veszszük: A bank czége lesz: „Romániai Magyar Kisiparosok Bankja“, székhelye: Bukarest. A bank tíz évre alakulna, mi nagyon is szokatlan egy pénzintézetnél. A kölcsön csak olyan iparosnak adatik — mondja a tervezet — ki részvényes, kivételesen szegénysorsu iparosnak is, ki részvénybe tőkét befektetni nem képes, az esetben, ha két részvénytulajdonos váltóját ellenjegyzí, vagy az igazgató-bizottsága egy kivételes határozat által jóváhagyja. A kölcsönök három havi időtartamra adatnak, mely azonban hetenként vagy havonként törleszhető lenne. Az a kitétel, hogy kölcsönt csak részvényes vehet, valósággal szövetkezeti formát létesít, ellenben helyes a tervezetben az a rész, hogy igazgatószági tag kölcsönt nem vehet, habár tőle megkövetelik, hogy részvényes legyen. A tervezetből azonban hiányzik egyike a legfontosabbaknak, hogy mennyi tőkével alakul meg a bank. Mivel a román törvény értelmében pénzintézet csak azon esetben létesíthető, ha az igazgató-bizottság egy harmada román állampolgár, erre a kérdésre vonatkozólag is találunk valami homályosnak látszó megoldást a tervezetben. A romániai magyarok bankalapítási mozgalma bármily szimpátiikus is előttünk, nem hallgathatjuk el a tervezet közlésekor azt a megjegyzésünket, hogy az egész tervezet a hozzánemértők munkáját mutatja s így a bankhoz sincs valami nagy bizalmunk.

Csődök. Eszékről táviratozzák, hogy Spitzer Zdenko, a Schwarz és Spitzer czég bealtája, aki a pozsegi kereskedelmi és iparbank igazgatója volt, esődbe jutott. A passzívák 100.000 koronát tesznek. — Trecsénből táviratozzák: A trecsényi kir. törvényszék Singer Bernát vaskereskedő ellen, kinek passzívái 180.000. Hecht Ármun zsolnai vegyeskereskedő ellen, kinek passzívái 280.000 koronát tesznek, elrendelte a csődöt.

Az Országos Központi tisztviselőinek közös ebédeje. Ismeretes, hogy az utóbbi időben pénzintézetünk közül a Magyar Kereskedelmi r.-t. volt az első, mely a folytatólagos munkaidőt meghonosította s ezzel kapcsolatban közös konyhát rendezett be, hol a tisztviselők olcsó áron ebédet kaphatnak. Most egy másik pénzintézetünk követi ezt a czélszerű és a tisztviselőkre nézve előnyös berendezkedést s ez az intézet a Magyar Országos Központi Takarékpénztár, hol a központban a folytatólagos irodai órákat már régebben behozták. Az intézet Deák Ferencz-utcai épületében a harmadik emelet lakóinak már felmondták a lakást s e helyiségekben rendezik be a közös ebédőt.

Új agyagáru-gyár. Maurer Vilmos udvari tanácsos vezetése alatt — mint értesülünk — új agyagáru-gyár van alakulóban. Az új gyár a beregme gyel Medenceze község határában feltárt fehéragyagnak agyag-iparczikkékké, u. m. tűzálló téglává, tetőcsereppé, kö-agyagosövekké és edényekké, falburkolati lemezekké stb. agyagban való feldolgozására és hasznosítására alakul 380.000 korona alapítókével, amelyből 1000 darab egyenkint 200 koronás, összesen 200.000 korona n. é. részvényre aláírást nyitnak.

Kartel-törekvések a magyar gépiparban. Már megírtuk, hogy néhány nappal ezelőtt Günther György, az osztrák Skoda-művek vezérigazgatója Budapesten járt és felolvasást tartott a Magyar Gépgyárosok Országos Szövetsége ülésén s ennek a felolvasásnak az volt a czélfja, hogy az osztrák gépgyári kartel czélszerűségének dicsőítésével a magyar kartel előnyét is lanszírozza. Azt is fölére megírtuk.

ORRÁS
CSOKUT
ASMEGYE
NYOGYVIZ
vony, csnkor-
almaknál stb.
ratlan.
-kört 54.
Erzsébet-tér

ÁG.

...itettük már,
bankot szán-
a bank ala-
melyből a kö-
sz: „Romániai
Bukarest. A
szokatlan egy
parosnak ada-
yes, kivétele-
vénybe tökélt
két részvény-
igazgató-bi-
jövöhagyja. A
datnak, mely
szíthető lenne,
ényes vehet,
ellenben he-
szagatósági tag
vetelik, hogy
ban hiányzik
nyí tőkével
vény értelmé-
síthető, ha az
állampolgár,
k valami ho-
ben. A román-
bármily szim-
el a tervezet
gy az egész
utaltia s így a

...hogy Spitzer
feltagja, aki a
igazgatója volt,
át tesznek. —
kir. törvény-
kinek passzi-
gyeskereskedő
tesznek, elren-

...előinek közös
en pénzügyi-
t. volt az első,
honosította s
dezett be, hol
nak. Most egy
zeri és a tiszt-
s ez az inté-
képzőtár, hol
rákat már ré-
Ferencz-utczai

...már felmond-
kik be a közös

...udvari taná-
— új agyag-
a beregmegeyi
t fehéragyag-
tégglává, tető-
ényekké, fal-
aló feldolgozá-
korona alap-
200 koronás,
ényre aláírást

...iparban. Már
Günther
vezérigazgatója
Magyar Gép-
s ennek a fel-
osztrák gép-
ével a magyar
előre megirtuk.

hogy a kartel-beajánlás után Günther bizalmas csevegés közben ismételtlen figyelmébe ajánlotta a gyárosoknak a magyar gépgyári kartel megalkotását, hogy azután a két kartelt közös kartellé boronálják össze. Most úgy hírlik, hogy a magyar gépgyárosok kartel-törökveisei konkrét formát öltenek s kilátás van arra, hogy a kartel megalakul. A magyar gépgyári ipar nagyon szét van tagolva; 45 gyár van, amelynek a kartellálása bizony nehéznek ígérkezik. A kartelt ugyanolyan formában kötnék meg, mint az osztrákoké s azután megvalósulhatna Günther álma. Egyelőre azonban még csak a megbeszélésnél tartanak a nagyobb gyárak.

A Gyapjamosó r.-t. közgyűlése. Az Első Magyar Gyapjamosó és Bizományi Részvénytársaság vasárnap délelőtt tartotta harminczkilencedik közgyűlést Hajós József elnöklésével. Az igazgatósági jelentés örömet konstatalja, hogy a kedvezőtlen ár-alakulás dacára, a múlt évit meghaladó anyagi eredményt terjeszthet a részvényesek elé. A tiszta nyereség 49.493 korona 70 fillér, amelyből a levonandók után 42.054 korona 42 fillér állott a közgyűlés rendelkezésére. Ebből 28.000 koronát a részvényeknek 40 koronával (10 százalék) való beváltására, 5000 koronát a külön tartalékalapra fordítanak, 9054 korona 42 fillért pedig a jövő évi számlára irnak. Az alapszabályszerűleg kilépő Gajári Ödöntől új beváltástották az igazgatóságba. Végül köszönetet szavazott a közgyűlés Steinberger Jakab vezérigazgatónak buzgó működéséért.

Az Agrária közgyűlése. Az Agrária magyar gépforgalmi r. t. tegnap egy új állomáshoz jutott. A társaság ugyanis vasárnap reggel 9 órakor Váci-ut 2. szám alatt levő helyiségében Kellner Antal vezérigazgató elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a nagy számban összegyűlt részvényesek hozzájárultak a vezérigazgatónak ahhoz az előterjesztéséhez, hogy a részvénytársaság továbbra is fennálljon és kiegyezkedjék hitelezőivel. A vezérigazgató jelentése szerint az egyezkedési tárgyalások már megkezdődtek és a nagyobb hitelezőkkel is sikerült az egyezés. A társaság helyzetéről már több ízben megemlékeztünk s jeleztük, hogy a nagyobb hitelezők hajlandók az egyezésre, de a kisebbek még huzódnak a békés megegyezésről.

Csődök és fizetésképtelenségek 1907-ben. A Budapesti Hitelezői Védegyelet most küldte szét múlt évi működéséről szóló jelentését, mely szerint a lefolyt évben összesen 704 fizetésképtelenségi eset lett az egyesületben bejelentve, szemben az előző év 612 esetével. Ezek közül 415 esetben 2.806.000 korona érdekeltséggel alakult csoport, szemben a múlt év 362 esetével és 2.075.000 korona érdekeltségével. Ebből esik Budapestre 41 eset 354.000 korona érdekeltséggel, szemben az előző év 38 esetével és 300.100 korona érdekeltségével. A vidékre 374 eset 2.452.000 korona érdekeltséggel, szemben a tavalyi év 324 esetével és 1.765.000 korona érdekeltségével. 80 esetben 365.000 korona érdekeltséggel csőd lett nyitva, míg tavaly 98 esetben történt csődnitítás 514.000 korona érdekeltséggel. Csődönkívüli eset volt 335 esetben 2.441.000 korona érdekeltséggel, míg tavaly ilyen eset 264 volt 1.561.000 korona érdekeltséggel. Egyezség útján 241 eset rendeztetett 2.016.000 korona érdekeltséggel, az előző év 201 esetével és 1.328.000 korona érdekeltségével szemben. Ennél fogva a bejelentett esetekből, melyekben csoport alakult, 58 százalék lett egyezségre rendezve, az előző év 56,5 százalékával szemben, míg az érdekeltségi összeg szerint 70,5 százalék lett rendezve az előző év 64 százalékával szemben. Megjegyzendő azonban, hogy számos ügy, mely december hónapban lett bejelentve és biztosan várja elintézését, még függőben van. Egészen elintézetlen 37 eset maradt 105.000 korona érdekeltséggel.

Egy kisbank érdekeltsége. A lefolyt szövetkezeti válság, valamint az utóbbi időben előfordult bankbukások érzékeny veszteséggel sújtottak néhány kisbankot. Az Általános Bank Részvénytársaság — amint értesülünk — 200—250 ezer koronával van ilyen módon érdekelve.

A kopenhágai bankbukás. A kopenhágai föld-birtokos-bank zavarai a nyugati tőzsdéken, de különösen Németországban nagy izgalmakat keltek. Ma már nyugodtabban ítélik meg a helyzetet, mivel a segítő akció folyamatban van. Amint Kopenhágából jelentik, a kopenhágai öt legnagyobb banklépéselői Lassen pénzügyminiszter elnöklésével tartott ülésükön elhatározták, hogy a kincstár és az öt

bank kezességet vállal a földbirtokos-bank és a kereskedők bankjának kötelezettségeiért úgy a betevőkkel, mint a bankok egyéb hitelezőivel szemben s e czélból egyelőre 20 millió koronát folyósítanak. A kincstár és az öt bank felerészben vállalják a kockázatot. A kincstár és a bankok delegátusaiból bizottság intézi a két bank ügyeit és ha szükségessé válik, a felszámolást. Ugyane bizottság állapítja meg, mikor kezdődnek a kifizetések. Feladata azonkívül e bizottságnak az is, hogy intézkedéseivel az itteni pénzügyi nyugalmát és bizalmát visszaszerezze. A pénzügyminiszter a törvényhozás jóváhagyásától tette függővé e határozatot.

A malmok üzemredukciója. Az „Egyetértés” annak idején behatóan foglalkozott a malmok üzemredukciójával s megírta, hogy a malmok kénytelenek az üzemredukciót életbe léptetni, mert az igen mecsappant lisztfogyasztás miatt óriási lisztkészletük van. A malmok a redukciót most hivatalosan is bejelentik és pedig annyiban, hogy a „malmok üzemét április 30-ig hetenként nem két napon, hanem három napon át szüneteltetik.” Az „Egyetértés” már régebben megírta ezt, most közöljük pedig azt, hogy egyes malmok teljesen beszüntették üzemüket. Így az Erzsébet malom és a Budapesti gőzmalom mind a két malmával — megállt és állni is fog addig, amíg óriási lisztkészletük meg nem csappan. A magas lisztárakra való tekintettel pedig a fogyasztás rövid időn belül alig fog fellendülni s így nincs kizárva, hogy e malmok hosszabb ideig nem fognak örölni.

A fővárosi állami hidak vámja. A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete legutóbb tartott ülésében tárgyalta a Magyar Hajózási Egyesület azon indítványát, hogy a fővárosi állami hidak vámjának eltörlése végett általános mozgalmat indítsanak. Minthogy a jelen állapot semmiképpen sem felel meg fővárosunk nagyvárosi jellegének s a kontinensen alig található egy nagyobb város, ahol, mint nálunk, a város egyes részei között vámoikat szednének s ezzel megdrágítván az ipari termékeket és fogyasztási cikkekét: az egyesület az eszmét helyesnek és pártolandónak találja, csatlakozik a mozgalmhoz s az e czélra egybehívandó értekezletre elnökét és vezértitkárát jelöli ki.

Új pályaudvar Aradon. Már közöltük azt, hogy Kossuth Ferencz nagyszabású vasutfejlesztési programja legközelebb a megvalósítás stádiumába kerül. Most úgy értesülünk, hogy ezt már a tavasszal megkezdik. Elsőnek pedig Arad város közönségének régi óhaja teljesül: új pályaudvart kap Arad, de ezenkívül az előirányzott 200 millió koronából huszonnégy millió korona jut az aradi üzletvezetőség területére. Hatmillió korona költséggel újíják az aradi pályaudvart s átalakítják a békéscsabai, két-egyházi, orosházi, hódmezővásárhelyi és máriaradnai állomást. Budapesttől Szolnokig megépítik a második sinpárt és nagyszabású beruházásokat tesznek annak érdekében is, hogy az ország szénszükségletét a magyar széntelepek gyorsan és bőséggel kielégíthessék. E czélból a petrozsényi, zsilvölgyi és piskii vonalakat tetemesen kibővítik, illetve alkalmassá teszik, hogy a vonalak mentén lévő szénbányák termékeit akadálytalanul, bármily nagy tömegben is vehessék és idővesztés nélkül továbbíthassák. A szénszállítás megkönnyítése végett ezeken a vonalakon szénrakodókat építenek és külön szénszállító vonatokat járatnak majd. A kocsiiparkot, a sineket, s az állomásépületek technikai berendezését a Máv. házilag készíti el. A többi munkálatot vállalata adják. Az árlejtés feltételeit már megállapították, a műszaki leírások is készülöben vannak, úgy, hogy az árlejtést már a közeli hetekben kiírják.

Egy iparvállalat vesztesége. A Hungária Mészipar r.-t., mely csak a múlt évben alakult 300.000 korona tőkével a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. protektorátusa alatt, most tette közre lefolyt évi mérlegét. Az első év mérlege nem valami biztató; a vállalat üzleteredménye ugyanis 406.60 korona veszteséggel zárul.

A Kreditanstalt mérlege. Ez a hét a bécsi nagybankok mérleg-publikálásának ideje. A Kreditanstalt — hír szerint — szerdára hívta egybe azt az igazgatósági ülést, melyen a mérleget előterjesztik. A mérlegről pénzügyi körökből a követ-

kezőket vesszük: Az intézetet az elmúlt évben jelentékeny veszteségek érték, 1½ milliót tesz ki a nyersolaj-előlegeknél szenvedett kár, azonkívül a Finzi-féle fizetésképtelenségénél is nagyobb volt a veszteség, de mindezeket, összesen 2 milliót leírják a mostani mérlegben. A folyó üzlet azonban kedvező volt 1907-ben. Konzorciális üzlet kevés akadt a múlt évben, az orosz kölcsönt már 1906-ban számolták el, ellenben a Skoda-művek relatív csekély nyeresége az 1907-es mérlegben kerül elszámolásra. ½ millió megtakarítás lesz az idén az adótartaléknál, mert ezt az alapot az idén már nem fogják dotálni. A kamatszámítás nagy plus mutatkozik, a többlet a magas kamatláb folytán több mint egy millióra rug. A bankok kondíció-kartelja folytán a jutalék az idén szintén nagyobb lesz. A Skoda-művek az idén megint abban a helyzetben lesznek, hogy osztalékot fizessenek, mi szintén kedvezőbb kilátásokat nyújt a jövőre vonatkozólag. Ami az osztalékot illeti, — amint már jóval előbb közöltük — ellentétben a korábban forgalomba került hikkkel, éppugy mint tavaly, harmincz korona lesz.

A B. U. R. vasút közgyűlése. A Budapest—Ujpest—Rákospalota Villamos Közúti Vasút Részvénytársaság ma tartotta meg évi rendes közgyűlést Radocza János elnökle alatt. A kereskedelmi minisztérium képviselőjében Papp Árpád miniszteri tanácsos volt jelen. Az előterjesztett üzleti jelentés szerint a társaság tavalyi bevételé 791.338 korona 34 fillér volt, a kiadás pedig 522.942 korona 60 fillért tett ki. A 268.395 korona 74 fillérré rugó tiszta nyereségből 247.040 korona, részvényenként 10 korona (5%), a tavalyi 8½ koronával szemben, osztalék kifizetésére fordítatik. Az osztalék kifizetése e hó 10-étől kezdve a társaság pénztáránál fog megtörténni.

Egy községi takarékpénztár nyeresége. A nagy-körösi városi községi takarékpénztárnak múlt évben 80.816 korona, vagyis 20.000 koronával több tiszta jövedelme volt a tavalyinál. Ebből levonva az alapszabályszerű jutalékokat, a város 67.000 korona tekintélyes összegű jövedelemben részesült.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésképtelenségeket közli: Goldstein József kereskedő Nagyberezna; Lebowits József kereskedő Kolozsvár; Rechnitzer Zsigmond kereskedő Károlyváros; Nagy Sándor vegyeskereskedő Budapest, V., Hold-utca 15., Weiner Arnold kereskedő Ruttka.

Petroleumfinomítók eladása. Azok a magyar és osztrák petroleumfinomítók, melyek korábban a kartelben résztvettek, elhatározták, hogy mártól kezdve megkezdik az 1908/9. évi (1908. május 1-től 1909. április 30-ig) campagne-ra való eladásokat. Mint alapárát 27 koronát állapítottak meg (ab Oderberg). Ez az intézkedés a Standard Oil Co. Ausztriában való előrenyomulása ellen irányul.

Az új ipartörvény-javaslat. Az Országos Ipar-egyesület összes szakosztályai ma délután 6 órakor az egyesület helyiségében rendkívüli látogatott ülést tartottak Ghicz Béla igazgatósági tag elnökle alatt, amelyen az egyesület igazgatója, Gelléri Mór kir. tanácsos az új ipartörvény-javaslat főbb elveit ismertette. A rendkívüli nagy tetszéssel fogadott beható előadásban Gelléri mindenekelőtt rá tért azokra a hosszas küzdelmekre, amelyek a törvény-javaslat létesítését megelőzték és nagyon fontos és örvendetes eseménynek tartja az új törvényjavaslat közreadását, amelyet az ország egész iparosága majdnem negyedszázad óta sürgetett. Végleges kritikát a javaslatról ma még azért sem lehet mondani, mert annak legkardinálisabb része, nevezetesen, amely a munkaadók és munkásszervezetek, a sztrájk-ügylek és az ipari bíróságok ügyét fogja felkarolni, csak legközelebb jelenik meg, de magában véve az a munkálat, amely előttünk fekszik, egyik legsikerültebb kodifikátor alkotás, amit azoknak is el kell ismerni, akik egyes rendelkezéseivel nincsenek egy véleményen. Közel két óra hosszat tartó tüzetes előadásában ismertette ezután a törvényjavaslat összes eddig megjelent fejezeteit, az új intézkedéseket összehasonlította a régiekkel, mindenütt rá mutatott az eltérésekre és reformokra és különös elismeréssel szólt az iparoktatás és a szociális intézkedéseket felölelő részekről. Az Országos Ipar-egyesület a törvényjavaslatot ki fogja nyomtatni, minden egyes tagjának megküldi, hogy mindenki elmondhassa róla véleményét. A törvényjavaslatot hosszas vitaciklusban fogják alapos megbeszélés tárgyává tenni.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Hosszúfata valódi áldás gyomorbeteg-
nak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az éretlőt gyomrot
2-3 csa alatt fel-
jósza renábe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér

Kárpitosok állandó kiállítása. A budapesti kárpitos-ipartestület tagjai részére a Városligeti Iparcsarnokban az időleges kiállítások céljaira fentartott és a bejárattól baloldalra eső részén, vásárral kapcsolatos kiállítást rendez. A kiállítás megnyitását tavaszra tervezik. A kiállítás sikere érdekében az ipartestület saját kebelében egy kiállítási alkalmi szövetkezt létesített. Ugy a szövetkezés, mint a kiállítás élére az ipartestület egy bizottságot küldött ki.

Kéményseprők országos értekezlete. Az összes magyarországi kéményseprő-egyesületek és társulatok tegnap, vasárnap, országos értekezletet tartottak, amelyen hosszas eszmecsere után határozati javaslatot fogadtak el, hogy az új ipartörvény-tervezettel szemben követendő eljárás egyöntetű megbeszélése céljából az összes társulatok két-két tagot küldjenek ki és ez a bizottság az ipartörvényre vonatkozó véleményét felterjeszti a kereskedelemügyi minisztériumhoz. Az országos egyesületet illetőleg nagy többséggel elhatározták, hogy a régi országos egyesületet tartják fenn, egyben megválasztották az országos egyesület védnökének Szász József orsz. képviselőt és elhatározták, hogy a gyűlés határozatait küldöttségileg adják tudomására Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek és Szerényi József államtitkárnak. A küldöttség ma tisztelgett a kereskedelemügyi minisztériumban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és Szerényi József államtitkárnál, kiket Szász József, az egyesület védnöke arra kért, hogy továbbra is oly pártfogásban részesítsék az egyesületet, mint eddig. Végül azt kérte, hogy a kéményseprők országos egyesületét is hívják meg az ipartörvény revíziójáról szóló törvényjavaslat ankéti tárgyalására, hogy azon a kéményseprők kiküldötte is előadhassa az egyesület kívánásait. Ugy a miniszter, mint az államtitkár igen szívesen fogadták a küldöttséget és kijelentették, hogy céljuk az új ipartörvényben a kéményseprő-ipar érdekeit megvédeni és ezért kérik az országos egyesületet, ha valami észrevételük van, azt terjesztsék elő. Egyben kilátásba helyezték az ankétre való meghívásukat.

Tőzsde Szegeden. Szegedről táviratozzák: A Lloyd-társulat ma tartott közgyűlése örömmel vette tudomásul Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek nek a Szegeden tervezett áru- és értéktőzsde szabályait, amely ma érkezett le. A tőzsde már az idej ősszel megnyílik.

Sókereskedők szövetsége. Kolozsvárról táviratozzák: Az erdélyi részi sónagykereskedők elhatározták, hogy szövetséget létesítenek és az erre vonatkozó alakuló közgyűlést ma tartották meg, amelyen ugyszólván valamennyi sónagykereskedő megjelent, illetőleg levélileg bejelentette csatlakozását. Az alakuló ülésen a pénzügyi hatóságot Szűcs Antal felügyelő, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságot, mint a magy. kir. sőjövődék vezérigénkségét Szalai Béla igazgató, valamint a marosújvári és dészaknai kirendeltségek főnökei képviselték. A közgyűlés a sónagykereskedők közérdekű kívánalmainak megvalósítása, a tapasztalt nehézségek megszüntetése és a sócsempészet megakadályozása, valamint a sóárusítás jogviszonyainak modern szabályozását tűzték ki feladatukul. A szövetség azután megalakult és megállapította egyhangulag az alapszabályokat. Előnké Boskovics József kolozsvári sónagykereskedőt választották meg, ezenkívül 12 biz. tagot választottak. A közgyűlés táviratilag üdvözölte Wekerle Sándor miniszterelnököt, Désy Zoltán pénzügyi államtitkár és Bakonyi Géza min. tanácsost. A szövetség memorandumát egy küldöttség viszi a legközelebbi napokban a miniszterelnök, mint pénzügyminiszterhez.

A Magyar Általános Biztosító forgalma. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál 1908. év január havában 7,734,789 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6,692,889 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvénykiállítás által lett elintézve. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 404,926 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. 1906. év december 31-dikével 385,390,768 korona biztosított tőkéről és 1,247,009 korona életjáradékról szóló 111,476 db életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 104,391,288 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk címén az 1906. évben 3,642,524 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 457,449,883 korona összeg fizettetett ki.

Új erőt ad

a SCOTT-féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó. **Gyengeség esetében különösen lábadozóknál, vagy vérszegénység üdöbaj, túlterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbízhatóan hat.** Ez a szer a

az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

A gabonátőzsde helyzetén ma sem változott semmi. A malmoknál nincs üzlet és a buzavásárlás teljesen szünetel. Ma is csak egy malom vett mindössze 11 vagon búzát, melyért változatlan árat adott. A határidőpiacon csak a helyi spekuláció csinál nagyobb és kisebb variációkat minden kifejezett irányzat nélkül. Ma az áprilisi rozson próbálkoztak ide-oda játszani és végeredményül ezen cikknél 12 fillér áremelkedés marad. A többi terminusban a szombat esti zárathoz képest alig mutatkozik változás.

Gabonakiviteléi tilalom a jeruzsálemi szandzsákból.

A konstantinápolyi cs. és kir. nagykövetség jelentése szerint a porta a gabona-félék kivitelét a jeruzsálemi szandzsákból megtiltotta; ezenfelül Beirut felé, a lisztbehozatalra adómentességet biztosított.

A romániai vetések kilátásai.

Bukarestből jelentik, hogy a vetés az egész országban kedvezően áll. A december havi meleg, nedves időjárás lehetővé tette, hogy a tavaszi sántást elvégezhessek. Csak a Moldvában akasztotta meg a fagyos időjárás a munkálatokat. Az utóbbi időben lehullott hómeleg hasznára volt a vetésnek.

Eladatok:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 78.8 kg. 24.30 korona, 100 mm. 77.8 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77 kg. 24.10 korona, 100 mm. 76 kg. 23.80 korona.

Pestvidéki: 200 mm. 79 kg. 24.15 korona, 100 mm. 77 kg. 23.60 korona, 100 mm. 76.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 76.3 kg. 23.70 korona.

Tengeri: 200 mm. 13.35 korona, paritás.
Zab: 400 mm. 16.60 korona, 200 mm. 16.25 korona.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. február 7-től február 9-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	7121	—
Rozs	170	102
Arpa	4004	—
Zab	615	—
Tengeri	1472	—
Liszt	—	7900
Korpa	—	2580

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtti:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra 12. —, 11.02, 11.91, 12. — 11.96
Buza 1908. októberre 10.40, 10.41, 10.38, 10.46.
Rozs 1908. áprilisra 10.44, 10.45, 10.30, 10.51.
Rozs 1908. októberre 8.96, 8.92, 8.96.
Zab 1908. áprilisra 8. —, 8.02, 7.96.
Tengeri 1908. májusra 6.80, 6.85, 6.82.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.95	11.96
októberi buza	10.42	10.43
áprilisi rozsa	10.44	10.45
októberi rozsa	8.94	8.95
áprilisi zab	7.95	7.96
májusi tengeri	6.86	6.87

Délutáni forgalom.

Délután gyenge külföldre az irányzat ellanyhult.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra — — — — — 11.91—11.92
Buza új októberi — — — — — 10.41—10.42
Rozs 1908. áprilisra — — — — — 10.46 10.47
Rozs új októberi — — — — — 8.94—8.95
Zab 1908. áprilisra — — — — — 7.95—7.96
Tengeri 1908. májusra — — — — — 6.85—6.86

Értéktőzsde.

A felfelé törekvő ármozgalom az értéktőzsdén egyelőre megakadt, vagy legalább is vesztett erejéből. Ma is ezt a jelenséget tapasztaltuk; a vezető értékek alig változtak s a mérsékelt forgalom mellett sem a kereslet, sem a kínálat nem tudott befolyást gyakorolni az árfolyamok alakulására. Aránylag legjelentősebb volt a forgalom Jelzálogbank-résvényekben, melyeknek ára kezdetben csökkent, utóbb azonban 2.50 koronával javult. Javulás mutatkozott az Államvasut-részvényekben, melyek 680.50 koronáig emelkedtek. A helyi piacon szintén mérsékelt volt a forgalom.

Szilárd irányzattal, nyugodtan folyt le a mai előtőzsde és az árfolyamok alig változtak, csupán Jelzálogbank-részvények gyengén indultak, később azonban némileg javultak. A többi értékekben csendes üzlet volt és az általános forgalom nyugodt maradt. A déli tőzsde változatlan berlini jegyzésekre ösztönzés híján üzletlenül folyt le és a forgalomba került értékek árfolyamai csekély ingadozások után tartottan zárultak. Az utótőzsde szilárdabb volt, mivel Berlin és Bécs jobb jegyzéseket küldött.

Előtőzsde.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 648.75—649.25. Magyar hitelrészvény 782.85—783.25. Osztrák-magyar államvasut 679.50. Jelzálogbank 431.—434.—. Városi villamos vasut 279.25—279.75. Hazai bank 293.—. Brassói cellulose-gyár 424.—.

Déli tőzsde.

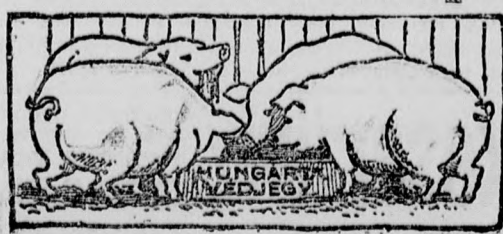
A déli tőzsde tartott.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 648.50—649.—. Magyar hitelrészvény 782.25—783.50. Osztrák-magyar államvasut 679.—680.50. Déli vasut 146.50. Rimamurányi vasut 538.—. Magyar leszámítoló bank 497.50—497.75. Jelzálogbank 432.50—433.50. Közüti vaspálya 566.—. Városi villamos vasut 278.50—279.75. Magyar koronajáradék 94.75—94.82^{1/2}. Hazai bank 293.50. Hazai sorsjegy 104.—. Orosz járadék 92.15—92.25. Fiumei hitelbank 150.—. Kereskedelmi részv.-társ. 606.—. Belvárosi takarékpénztár 606.—. Magyar országos közp. takarékpénztár 16.5.—. Drasche-féle téglagyár 509.—. Salgótarjáni közsébbánya r.-t 607.—. Danubius hajógyár r.-t. 223.—224.50. Brassói cellulose-gyár 418.—428.—. Erzsébet királyné szanatórium sorsjegy 840—845.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, február végére 20.—22.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata szilárd maradt. Kölettek: Osztrák hitelrészvény 649.75. Magyar hitelrészvény 784.25—784.50. Államvasut 680.50. Végül maradt: Magyar hitelrészvény 784.25.

Kovács Menyhért és Társa

„Hungária Gyorsbizlaló abrakfűszer-vállalat”

Budapest, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám.

M. kir. földművelésügyi miniszter által 1908. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorsbizlaló Abrakfűszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kiváló eredményről lett kipróbálva szarvasmarháknál, lovaknál, sertéseknél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levelek rendelkezésre állanak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

BECSI GABONATÖZSDE:

Bécs, február 10. (Az Egyetértés távirata.) A hét végéről szóló külföldi jelentések általában lanyhák s ez tette főképen, hogy a vásárlási kedv még mindig nem mutatkozott, de gabonanemiekben az árak nem változtak, mert az eladók tartózkodtak a kínálattól. Buza irányzata változatlanul nyugodt, rozsbán pedig tartott árak mellett több kötés volt, így eladásra került 500 mm. prima pestmezei 73-74 kg. 11.50 korona Bécsből. Tengeri és zab tartott árfolyamokon egynéhány kisebb tételeben kötöttek.

Jegyezett buza: fizaviidéki 12.80-13.05 korona, mosoni 11.55-11.90 korona, tótfelvidéki 11.50-11.95 kor., déli vasuti 11.45-11.75 korona, marchfeldi 11.20-11.60.

Uj-rosz: tótfelvidéki 10.30-10.55 korona, csepeli 10.30-10.50 kor., pestmezei 10.40-10.60, korona különféle magyar 10.30-10.50 kor., osztrák 10.20-10.40 korona.

Arna: morvaországi 9.-9.40 kor., marchfeldi 8.50-9.-kor., bécsvidéki 8.40-9.-kor., tótfelvidéki 7.60-9.-kor., csepeli 7.80-8.50, győri - - - - - kor., déli vasuti - - - - - kor., fizaviidéki 7.-7.40 korona.

Magyar tengeri: régi 7.35-7.55, új - - - - - kor., korona, cinguanit 8.20-8.55, új - - - - - korona.

Magyar zab: selejtes - - - - - kor., közepes 8.40-8.65 korona, elsőrendű 8.65-8.90 kor., válogatott 8.90-9.15 korona.

BECSI ÉRTÉKTÖZSDE

Bécs, febr. 10. Kedvező alapirányzat mellett szilárdan folyt le a mai előtőzsde. Az üzleti tevékenység szűk körre szorított. A külföldi tőzsdéről szóló jelentések semmi biztatót sem foglaltak magukban és különösen a newyorki piacról gyengébb jegyzések érkeztek. Hitelrészvények kissé javultak. A déli tőzsde nyugodtan, kevéssé változott árfolyamokkal indult. A forgalom későbbi során az árfolyamok szilárdak. A zárlat nyugodt volt. Államvasuti részvények tartottak voltak.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 649.-, Magyar hitel. 782.-, Länderbank -.-, Államvasut 678.75 -.-, Elbavölgyi vasut -.-, Déli vasut 146.-.-, Alpési bányatársulat 629.50, Rimamurányi 538.50, Májusi járadék 98.05, Magyar koronájár. 97.85, Orosz érték -.-, Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.64.

A déli tőzsde nyugodt hangulattal nyílt meg.

1 órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 648.25, Magyar hitel 782.- Länderbank 420.50, Unio-bank -.-, Államvasut 678.25, Anglo-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 145.50, Gőzhajó 10.39, Alpési bányarészvény 629.-, Májusi járadék -.-, Magyar koronájárjradék -.-, Török sorsjegy 186.25, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut -.-, Rimamurányi 538.-, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, február 10. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.85, 4 százalékos osztrák arany járadék 117.10. 1860-as sorsjegy 152.40, Osztrák hitelsorsjegy 455.- Angol osztrák bankrészvény 308.75, Bécsi Bankverein 539.25, Osztrák-magyar bank 172.80, Déli vasut 145.10, Dunagőzhajózási társaság 1035.-, Dohány részvény 422.-, Cs. kir. arany (vert.) 1135, Német bankváltók 117.69, Osztrák Lloyd 430.-, 4,2 szazal. ezüst járadék 97.85-99.-, Osztrák koronajáradék 97.85, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 648.-, Union-Bank 551.50, Osztrák Länderbank 420.10, Osztrák-magyar államvasut 680.50, Elbavölgyi vasut 426.-, Alpési részvény 629.-, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.85, Lipótkohó 443.-, Töröksorsjegy 185.75. Tartott.

Bécs, február 10. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.-. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 151.25, Magyar hitelbank részvény 785.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 497.-, Rimamurányi 536.60, Magyar cukoripar 16.65, Adria hajózási részvénytársaság 417.-, Magyar koronajáradék 97.70, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 95.10, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény 368.-, Magyar jelzálogbank 430.-, Magyar keresk. bank 3480.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, febr. 10. (Tőzsdejelentés.) Az üzlet az új hét elején nem igen bátor tünetek mellett indult. A newyorki tőzsde kedvezőtlen híre, a James Laing és fiaí sunderlandi és deptfordi hajóépítő cég fizetésbeszüntetése, valamint a napi pénz drágulása további gyengüléseket eredményezett, főleg amerikaiak és járadékok piacán. Bankok nagyobb ellenállóképességet fejtettek ki, mindazonáltal ezek is alacsonyabb árfolyamok mellett zárultak. Kohóértékek gyengültek. Hajózási értékek ellenben ma is kiűntek szilárdságukkal. Osztrák értékek az utolsó órában érkezett azon hírre, hogy az északi vasut államosítása ügyében megállapodás jött létre, javultak. Zárlatkor az irányzat gyenge. A készpénzpiac ipari értékei szintén gyengültek. Magánleszámitolási kamatláb 4%, napi pénz 5%.

Zárlatkor jegyeztek: 4-2 százalékos papírjradék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjradék 99.40, osztrák hitelrészvény 204.30, Déli vasut 26.25, orosz bankjegyek 214.35, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.25, Disconto Commandit 175.25, Dinamit-truszt 160.50, Harpeni 199.10, Unifikált török járadék 95.50, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.90, 4 százalékos magyar aranyjradék 94.50, Magyar koronajáradék 94.75, Osztrák-magyar államvasut 145.90, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék -.-, Alt. villamossági Edison 199.75, Gelsenkircheni 184.15, Laurakohó 217.50 Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) február 10. 4-2 százalékos papírjradék 99.85, 4 százalékos osztrák aranyjradék 99.45, 4 százalékos magyar aranyjradék 95.-, Osztrák hitelintézeti részvény 204.10, Osztrák-magyar államvasut 145.-, Északnyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 204.60, Bécsi Bankverein -.-, Villamos részvény 148.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.50, 42. százalékos ezüstjradék 99.85, Osztrák koronajáradék 97.90, Magyar koronajáradék 94.65, Osztrák-magyar bank 123.40, Déli vasut részvény 26.30, Elbavölgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 849.33, Párisi váltóár 813.25, Union bankrészvény -.-, Alpési bányarészvény 316.- Nyugodt.

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: fizaviidéki, tótfelvidéki, pestvidéki, dánvári, bécsi.

Table with columns: Egyéb gabonanemek, Rozsa, Arpa, Zab, Tengeri búza, Repce. Rows include: elsőrendű, másodikrendű, harmadrendű.

Table with columns: Buronyia, Kőröslőti-környék, Dunántúli, Kőrösmagyarországi, Némethi, Erdélyi, Hántási, Pesti.

Table with columns: Különléte szemények, Faj, Pénz, Ár. Rows include: hazai, idegen, szilárd, változó.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Magyar aranyjradék, koronajáradék, All. köv. Vaskapu csigár.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Magyar aranyjradék, koronajáradék, Osztrák aranyjradék, koronajáradék.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Magyar aranyjradék, koronajáradék, Osztrák aranyjradék, koronajáradék.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Magyar aranyjradék, koronajáradék, Osztrák aranyjradék, koronajáradék.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Magyar aranyjradék, koronajáradék, Osztrák aranyjradék, koronajáradék.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujlaki téglai és mészégető, Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujlaki téglai és mészégető, Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujlaki téglai és mészégető, Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujlaki téglai és mészégető, Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujlaki téglai és mészégető, Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár.

Hamburg, (Zárlat) február 10. 42 százalékos ezüstjárdék 99.70, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 25.90, 4 százalékos Aranyjárdék 99.10, Osztrák hitelrészvény 104.15, Osztrák-magyar államvasut 145.90, Olasz járdék 104.10, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.95 Nyugodt.

London, február 10. Angol consol 87 1/16.

Páris, február 10. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járdék 96.75, Osztr. aranyjárdék 99.35, Magyar aranyjárdék 94.90, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 487.50, 4 százalékos Olasz járdék 103.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 317.—, 5 százalékos marokkói járdék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.—, 4 százalékos Kons. amort. román járdék 90.85, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. 92.75, 5 százalékos Orosz járdék 1906. 96.85, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 508.—, 4 száz. Szerb járdék 1907. —, 4 százalékos spanyol járdék 94.30, 4 százalékos unifikált török jár. 96.15, Török sorsjegy 178.75, Török dohányrészvény 448.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 461.—, Magyar Jelzálogbank 468.—, Banque de Paris 14.73, Banque Ottomane 717.—, Osztr. magyar államvasut 725.—, Déli vasut —, Meridional vasut 678, Keleti vasutak 690, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 572.—, Rio Tinto 16.33, Sucrerie d'Egypte —, Tula 347, Thomson Houston —, Uríkányi közsén 155, Chartered 20.75, De Beers 363.50, East Rand 92.75, Iagersfontein 97.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 50.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18 Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Osztr. aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 2 1/16. Bányadt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Köbánya.

Budapest, február 10-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 117-118 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 118-120 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120-122 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) — fillérig.)

Sertétszámla 1908. évi február 7. napján volt készlet 21145 drb., 1908 február hó 8-án felhajtott 312 darab, 1908 február 8. napján elszállított 261 darab, 1908 február 10. napjára maradt készletben 21196 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, febr. 10. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 82 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 517 darab sertés, 91 darab süldő, — darab malacz, összesen 599 darab sertés, 91 darab süldő 1 darab malacz. Eladatott 582 darab sertés, 42 darab süldő, 1 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 17 drb sertés, 49 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 96-98 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 118-122 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 114-122 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 122-124 fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 96-110 korona. Malacz 100 korona. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendő.) A vásár irányzata élénk, az árak szilárdak.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, febr. 10. (Saját tud. telefonjelentése.) Felhajtott 3479 drb vágómarha és pedig 1880 drb magyar, 558 drb galicizai marha. A jegyzések: elsőrendű hizott magyar ökrökért 78-84 koronáig. Elsőrendű hizott tarka ökrökért 84-92 koronáig, kivételesen 94-98 koronáig, métermászánként, élősulyban. — Az irányzat lanyha.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (Inn, Duna, etc.), date (febr. 8 febr. 10), and water level (méter). It lists various stations and their corresponding water levels for two consecutive days.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908 február 10-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban változékony, szeles és számos helyen viharos idő uralkodott. Többnyire kevés havazás az ország északi és keleti részén volt. A hőmérséklet ma reggelre általánosan süllyedt és maximuma: Fiumében 10 C°, minimuma: Rozsnyón 13 C° volt.

Budapesten a műszerek tegnap este 7 óra 33 perctől 8 óra 43 percig közepes erejű távoli földrengést jeleztek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős, hűvös idő várható, elvélve leginkább keleten — csapadékkal.

Table with columns: Allomás, Legnagyobb suly, Hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérő-számok. It provides detailed weather data for various locations including Budapest, Pécs, Szeged, etc.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Péter Margit Ida okleveles tanítónőt a csabrendeki állami elemi iskolához rendes tanítónővé, Radó Lipót okleveles tanítót a romuli-sztrimbatelepi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Fuchs Jakab és Müller Péter okleveles tanítókat a temeskubini községi elemi iskolához rendes tanítókká, Küzdényi István okleveles tanítót az iszakai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Simonfi Kálmán okleveles tanítót az aranyos-polyáni állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Karácsony Irma egyesületi kisdudóvónőt a bazini állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, Mátéffy Mária okleveles kisdudóvónőt a dévényi állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé; az igazságügyminiszter ifjú Moóré Károly lőrinczrévi reform. lelkészét a szamosújvári kir. orsz. fegyintézet-hez egyelőre ideiglenes minőségben, református lelkészszé; a temesvári ítélőtábla elnöke Putnoki Miklós lugosi lakos, ügyvédjelöltet a temesvári ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Berendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ferenczy Dezső állami elemi iskolai tanítót a torontál-vármegyei tanfelügyelőséghez szolgálattételre rendelte be.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Buzságy György délibáti községi elemi iskolai

tanítót a temesiklői községi elemi iskolához ugyan- ebben a minőségben áthelyezte.

Pályázatok. A bajai adóhivatalnál díjtalan gya- kornoki, a lugosi pénzügyigazgatóság kerületében egy szemlélni állásra 2 hét; Orehoviczán (Zalavármegye) postai ügynöki állásra 3 hét alatt lehet beadni a pályá- zati kérvényeket.

Advertisement for Színház (Theater) featuring National Theater (Nemzeti Színház), Sámson, and Magyar színház. It lists various plays, actors, and performance times.

Advertisement for Fővárosi Orfeum (City Opera House) featuring Gödöllő fénykora. It lists the opera, cast members, and performance details.

Advertisement for Budapesti Cabaret Teréz-körút 28. It lists the venue, showtimes, and ticket information.

Advertisement for Vécsei Dezső, József zongoraesztélye. It features the first performance in Budapest and lists ticket prices.

Advertisement for Deutsch Alfred ékszerkereskedő. It lists the shop's location and services.

KÜLÖNFÉLÉK.

Csobogó Dunámnál.

Csobogó Dunámnál, a budai parton,
Égő homlokomat, hideg köre hajtom
S újra elfog a vágy, szende őszi éjjel:
Felejtis az utolsó hulló falevéllel.

Csobogó Dunámnak játszi, hűvös habja,
Sok édes-bús álmom van temetve abba;
S most belésőhajtom könnyfakasztó kéjjel:
Felejtis az utolsó hulló falevéllel.

Csobogó Dunámon, itt-ott kis koboldok,
Tánczolnak a fodrán aranyszínű lombok,
Egy erősebb hullám szórja szana-szójel...
Felejtis az utolsó hulló falevéllel.

Csobogó Dunámban, holdas égbolt látszik,
Távol egy propeller szikra-esőt játszik;
Borus pillantásom másik partra kémlel:
Felejtis az utolsó hulló falevéllel.

Dunámtól a lelkeim búcsút venni szálldos
Egy liliumfehér, szenvedő szép lányhoz:
Kis emlék-virágom száraz szirmát tépd el
S felejtis az utolsó hulló falevéllel.

Zvarinyi Szilárd.

(Ujkori csodák.) Ha Stephenson feltámadna sírjából, ugyancsak elámulva nézné, hogy milyen monstrumokká lettek az ő egyszerű gőzparipái. Különösen nagyok és óriási szerkezetűek a vontató hegyi mozdonyok, melyek a pálya nagyobb emelkedésénél vontatják a tehervonatokat. Ilyen óriási lokomotivok a magyar királyi államvasutak petroszény-piskii vonalán vannak forgalomban s melyeket általában mamut-gépeknek neveznek nagyságuknál fogva. De ezeket a hatalmas géppalkákat messze felülmúlja a három gőzmozdony, melyet az amerikai Erie-Railroad Company rendelt nemrég az American Locomotive Companytól s melyeknek egyike már el is készült s nemsokára átadják a forgalomnak. Ez a lokomotiv valószínűleg vasakosság, mely minden eddigi társát messze túlszárnyalja. Hossza a szer-

kocsival együtt 24 méter és súlya a szerkocsi nélkül 205 tonna, míg a szerkocsi 81.5 tonna súlyu. Figyelemreméltó szerkezetében az, hogy két teljesen különálló szerkezetből áll, melynek mindegyike négytengelyű kerékvázon dolgozik. Az előlő alacsonynyomású gép, négy tegelyével teljesen független a lokomotiv főrézeitől és külön keretbe van foglalva, az u. n. forgó alvázba, melynek révén, a hossza dacára, a folyton váltakozó kissugáru pályagörbületeken is veszély nélkül keresztül haladhat. A lokomotiv egész hosszában végighúzódnak 11 méter hosszú és átmérője 2.5 méter és 405, egyenkint 6.4 méter hosszú és 5 cm. átmérőjű tücsöveget foglal magában. A rostély területe 9 négyzetméter, a fűtőfelület pedig közel 500 négyzetméter s az előállított gőznek 15 atmoszféra nyomása van. A kazán maga 50 tonnát nyom és vízzel töltve 70 tonna a súlya. A kazánban előállított gőz a kazánburkolaton emelkedő gőzkupon keresztül a kazán oldalán látható csövek segítségével vezetetik a hátsó magasnyomású dugattyukba, melynek átmérője 63 cm. Ezekből a dugattyukból a gőz a kazán alvázán végigvonuló csöveken keresztül az előlő alacsonynyomású dugattyukba kerül, melyeknek átmérője egyenkint 99 cm. Elképzelhető, hogy mennyibe kerülhet egy ilyen lokomotiv, mikor pl. nálunk a kontinensen egy 40 tonna súlyu lokomotiv átlagos ára 64.000 korona.

(Kínai babona.) Sanghaiban és a környékbeli falvakban ezen a télen rendkívül nagy arányokat öltött a gyermekhalálozás. A kínaiak nagy bölcsen „kiderítették”, hogy a halálesetekért a külföldiek kell felelősségre vonni, akiknek „nagy vashidai építéséhez” gyermekekre van szükségük”, ugyszintén „azon vasutak (villamos) építéséhez, melyeket sem elő állatok, sem gőzgépek nem huznak”. Az a hit, hogy erre a célra a külföldiek gyermekeket használnak fel, széles körben van elterjedve a kínaiak között. Még az európai családok kínai szolgái is vallják e hitet és az alsóbbrendű tea-házakban, hol a nép közönséges elemei megfordulnak, más nem képezi a beszélgetés tárgyát.

(A vízsepp ereje.) A vízsepp is kivájjja a követ, mondja a példaszó és igazságaról minden nap meggyőződhetünk. Hogy a lassan és állandóan az emberi test ugyanazon pontjára cseppenő vízsepp elviselhetetlen fájdalmat okoz, mely még a legmegátalodottabb gonosztevé is megtöri, azt a kínaiak fedezték fel. Ezt a körülményt nemrég egy párisi egyetem tanár is megemlítette egyik felolvasásán és amikor haligatón ajkán mosoly jelent meg, ennek hallatára kijelentette, hogy senki sem képes egy liter vizet cseppenként a tenyerére cseppentve elviselni.

Miután egyik diákja ezt kétségbevonta, kísérletet tettek. Hozattak egy literes edényt, ennek fenekén egy parányi lyukat furtak s a diák egy méternyi távolságra alá helyezte a tenyerét. Azután megtöltötték az edényt vízzel és a kísérlet kezdetét vette. Az első száz cseppet nevetve viselte el a diák, de azután lassankint megkomolyodott az ábrázata. A háromszázadik csepp után a keze vörös lett és dagadni kezdett, végül a bőre kirepedt és a 412-ik csepp után már nem bírta az irtózatot kint elviselni és megadta magát.

(Kánikula az Alpsek tövében.) Mig nálunk a zimankó a rövid tartalmu enyhe idővel váltakozik, Piemontban, Észak-Olaszországban, az Alpsek tövében valószínűleg kánikula járja. Susa, piemonti városka környékén a minap a csaknem méteres hótakarót vértalanul jött meleg szelek kezdték ki. Megjött a „vento marino”, a tengeri szél, mint ahogy a hegylakók hívják. A levegő annyira megmelegedett tőle, hogy délben 35 fokra szökött a hőmérséklet és éjszaka sem ment alább 18 foknál. A hirtelen meleg persze rengeteg bajokat okozott a bércezes-völgyes kis országban. A roppant mennyiségű jég és hó most vízözön alakjában dől le a hegyekről és mindent elmosással fenyeget. Egyéb bajt is tartogat az abnormis időjárás. A „vento marino” után rendszerint fagy és zimankó következnek, ami tönkreteszi a sarjadó növényzetet.

(Holger Drachmann és a halászkok.) Holger Drachmann rajongott a tengerpart vidékéért és népeiért és nemcsak a skageni, akik körében a legszívesebben tartózkodott, hanem a hornbäckei halászkok is jóbarátja volt. A halászkok nyers természete nagyon tetszett az egyenes jellemű költőnek és Drachmann saját szavai szerint, minden halászbán egy hőst látott. Ezért a hornbäckei halászkok elhatározták, hogy szeretett költőjük holttestemének Koppenhágába való szállítása alkalmából közülük is fog tartani egy megbízott, gyászbeszédet. E célra kiválasztották maguk közül egy hatvan esztendő, vihar-edzett vén bajtársat, egy szökobajszu tipikus halászt, aki a koporsó előtt, a jelenlevők feszült figyelmével a következő „beszédet” tartotta:

— A hornbäckei halászkok nevében akarok én is Isten hozzád-ot mondani Holger Drachmannak. Ő mindig szívesen látott vendég volt Hornbäckben!

Ez a rövid bucsuztató meglepte az egybegyűlteket, az egyszerű, minden megindulás nélkül elmondott szavak mindamelllett mély benyomást gyakoroltak mindenkire. Aki ismeri a dán halászkok szófukarságát, az megérzi, hogy e keresetlen pár szóban minden el van mondva, amit ezek, a nyers külső dacára is csupa szív-emberek barátjuk elhunytá felett éreztek.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

6

Monk rátette kezét a kajüt ajtajára. Az ajtó felnyílt, mialatt a kiáltás fűszaggató élességgel hatolt a füleinkbe.

Berohantunk a heviségbe, mely a felső világiton által teljesen meg volt világítva, de hirtelen megálltunk, a fegyverek leereszkedtek és Monk elmosolyodott.

— Az ördögbe! Ez az egész! mondta Holt, a megkönnyebbülés hangján — én voltam az utolsó és ezáltal nem tekinthetem át a helyiséget, de a következő pillanat meghozta nekem is a felvilágosítást; az asztal közepén, hátulsó lábán egy nagy, fekete macska ült.

Mind a négy lábára állt beüvetelünkör és sárga szemével barátságosan pislogott reánk; azután leugrott az asztalról és hízog nyávgással dörgölődött hozzá a lábunkhoz.

Megezírógattam s ő lassan megindult a kajüt másik vége felé. Ez az ajtó az étkezőbe vezetett. Egy hosszú asztal állott viaszon vászonnal leterítve. Támlás padok, melyeket köröskörül leeresztettek, az asztalon meg a reggeli maradványai: vaj, kenyér és egy nyitott doboz tejszín-konzerv, kásvékanna, néhány tányér és kés. A macska felugrott az asztalra és a tejszínbe nyalakodott bele.

Visszamentünk a kajütbe. Nagy, tágas szoba volt, csinosan berendezve. Az előlő fal mellett fiókos szekrény állt, melyet szintén odaerősítettek a falhoz. A nyitott fiókok mind üresek. Egyébként semmi rendetlenség sem látszott, sem az, hogy emberek ijedten, kapkodva hagyták volna el a hajót.

A kormányfedélzeten két ajtót s a hátulsó fedélzeten három ajtót találtunk. Kezdtük sorra nyitogatni. A kormányfedélzeten a legutolsó lát-

szólag a kapitány kajütje lehetett. Aránylag elég tágas helyiség volt, széles ágygyal, az előlő fedélzet oldalán. A belső oldalon állt egy szekrény, szintén kiürítve, mint az előző kajütben.

A fedélzetre nyíló második ajtó fűrdőszobába vezetett, de a lakberendezése már évek óta használatlan lehetett.

Az ajtók a hátulsó rekeszekhez, a hajó tulsó felén nyitva állottak. Ugy látszott, hogy röviddel ezelőtt még ki-be jártak rajtuk. A fiókek rendben voltak, de a polczok itt is üresek. Az utolsó kajütben néhány régi asszonyi és különböző gyermekruhát találtunk. A kajütben kis asztalon varrógépecske állott, amelyben még a félfenmaradt varrás is benne szorult. Egy zsebkendő félig beszegve.

A hátulsó fedélzet egyik ajtaja be volt zárva, a kulcs pedig hiányzott. Egyelőre úgy hagytuk és ismét átmentünk az étterembe. Ott is mindegyik oldalán két rekesz volt. A hátulsó fedélzeten levő alkalmasint a felszolgáló pin-czéré lehetett és ugyanolyan állapotban volt, mint a többi kajüt. A másik pedig a tálaló-helyiség volt: benne csészék, tányérok, tea-tálca, minden a legnagyobb rendben a polczokon állottak. Némli sósus, szalonna egy tányéron és mellette egy kávé-üst. Ezek az egyik sarokban hevertek.

A kormányfedélzeten levő két benyíló — valószínűleg a kormányosoké — teljesen üres volt. Ott még ágyeműt sem találtunk.

Különös érzés vett rajtam erőt s alkalmasint a társaimat is hatalmába ejtette, amikor ezeket az üres fiókkat megláttam. Egyikünk sem beszélt, mialatt a vizsgálódást folytattuk. A macska is jóllakott ezalatt és nyávgóva követett minket minden lépésre.

— Mit szólsz ehhez? — kérdezte végül Holt.

— Ez Monkra tartozik és nem én reám — volt a válasz — én nem vagyok alkalmas a rejtélyek megoldására.

Mindketten ránéztünk Monkra.

— Ha az egész hajót átkutattuk, talán megkapjuk a kívánt felvilágosítást — felelte Monk.

— Egyelőre még nem voltunk a kajütön kívül sehol.

— De hát amit eddig láttunk, ezekből nem tudsz mit sem következtetni?

— Azt meg fogom mondani akkor, ha már mindent láttam, most menjünk előre — hangzott az órákulum-szerű válasz.

— De nem volna-e jobb, ha előbb az elzárt rekeszeket itt a kajütben felnyitnók? — Odamentem az ajtóhoz s hatalmasan bele rugtam, de az ajtó nem engedett. Monk megpróbálta a többi ajtó kulcsaival, de egyik sem volt jó.

— Valószínűleg oly zár, mely az egész uton csukva volt s ezáltal a kulcs is elveszett — vélte Holt. — Különbösen később feltárhathatjuk most fogadjuk meg Monk tanácsát és menjünk előre.

Az ajtón kiléptünk a kormányházikó peremére. A fedélzet visszhangzott lépéseink zajától. A hajó meg volt nehezítve — az alsó helyiség elől és hátul üres, a nehezek pedig a közepén, a nagy nyílás alatt, a hajómentén fekszik s többnyire homokból és kővekből áll; ezáltal a hajó kényelmesen tud mozogni a vizen.

Kutatásaink alatt rábukkantunk a nagy csónakra. Holt végighuzta a kezét az erősítő karikákon, mely odakapcsolja a fedélzethez. — Hónapok óta nem volt leoldva — és a többi csónak is a helyén függött.

Követtük a pillantását: a hátulsó részen a házikó mellett egy bakon két kisebb csónak függött, egy gig és egy lélekvesztő.

Az előlő fedélzeten két kisebb helyiséget találtunk: egy nagy fiókéban állt a két fekhely — valószínűleg az ácsmesteré és a csónakosé — a másik helyiség konyha. Egy kis deszkabódében, mely hátul oda volt szegve, állt egy gőzüst, ugynevezett Donkei-kazán. Ilyeneket a nagy vitorlás hajókon szoktak használni, ezek mozgatiák a pumpákat, a horgonyokat, az árbocztartót stb.

(Folyt köv.)

FEUM

kora.

Regel H.

N

feleség című

MOEDIA

Párisi star

többi szen-

örakor.

február 13-án

Merian kura-

l. Ezen elő-

s.

3-6 óráig.

S ELEK czi-

yez.

Teréz-körül 28

telefon 52-88

KERÜ FEBRUARI MÜSO

rethen. A stájerolás. A

modern táncról. Reklam

reporter-lény című szin-

es cabaret-szám.

Ferenzy Károly,

Magda, Kopti Jolán

, Kováry.

drassay-ut, Zipsor-nél

Al, Teréz-körül. 28.

r a Royal-teremben

József

pesten.

edzenekar dezséri

att kísér.

rmonia: zenemű-

zi-u. 20., kaphatók.

dulákat

yal, ezüstöt,

egmagasabb

ok és teljes

ESZERKESKEDŐ

Petőfi-utca sarok

SZÍNHÁZAK

Kedden 1908. február 11-én

Népszínház-Vigopera

A nagymama.
Székes vizjáték 8 felvonásban. Csiky Gergely darabjából szinpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzelte Mádor Rezső.
Szerepmegnevezések: Blaha L. Turcsányi Dola Donna Horváth Pázmán Ballina Kúrti Marosi A. Nagy
Kezdeté 8 órákor

Várszínház

Zárva

Király színház

Varázskeringő

Operett 8 felvonásban. Irák Örmann és Jacobsohn. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerzelte Strauss Oszkár.
Kül. Joahim Némethi Pápir Pétrás S. Ráthonyi Csapó Gyula G. Ötvös G.
Vendéglátó miniszter Szabó
Kezdeté tel 8 órákor

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)
Alléa-verseny a Vanderbilt serlegért.
Önfeláldozó asszony. Spanyol táncz.
A hirnök.
Baleset egy kirandulásban.
Póstkocsi megtámadása Texasban. A ravasz fiú.
A köpeniki kapitány szobra
Kezdeté tel 5 órákor.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 98-16.
Utazás egy síker körül. Tréfa, Ista Hiltai Jenő.
MIZZI HERCEG
Zenéje Lehár Ferenczétől, operette 1 felvonásban Szomolyák. Mizzi hercege — Nyári, Jorzsabinka — Boros, Pizsa — Keleti Júlika, Amoranle — Medgyaszay Vilma.
Szepe asszony kocsisa. Párisi kocsitörténel.

Kabaretszámokat adnak elő: Medgyaszay Vilma, Nyári, Keleti Júlika, Sarkadi, Vörösi Illi, Kardos, Kökény Illi, Poor Lili, Bárcsony, Béros.

Urania színház

A szerelem története.
Kezdeté tel 8 órákor

„METEOR” SZÁLLODA

Budapest, Erzsébet-körut 6.

Tulajdonos: **RENDES SZIDOR.**

120 kényelmesen berendezett szoba.
Melegvizfűtés.
Teljes 24 órai liftszoigálat.
Vácuum-Cleaner.
Fürdők a házban.
Szállodai automobil.
Salonok, társalgók.
Figyelmes kiszolgálás.
Mérsékelt árak.
Feltétlen tisztaság.
Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között.
A technika minden vívmányával felszerelve.
A város központján.

Szobák 4 koronától.

TATRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

Igazgatósig: **WABITS és GRUNER.**

Budapest lezelölkelebb családi mulatója.

Ma, 1908. február hó 11-től

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul

Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottidalok (hartakiserítel) La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és tánczosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.
Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.

Telefon 15-10.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalanak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó
a m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM.

meri már most is a legelőkelőbb körök ezalonjeit megnóditó. Ahol Zongora van, ott csakis akkor teljes a Harmonia, ha vele szemben egy Harmonium van.
A Harmoniumok legelőkelőbbje az **AEOL-HARMONIUM** melynek egyedüli képviselője az előnyös és szolid kiszolgálásáról híres **Reményi Mihály cég** m. kir. zeneakadémia házi hangszere készítője nyerte el.
Ne vezven tehát Harmoniumot, míg **REMENYI** legújabb kepes Harmonium árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről. VI., Király-utca 62. szám.

Iskolák, dalárdák, kápolnák és templomok ezére különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, mert azok hangja teljesen olyan, mint az Orgonáé és azt teljesen pótolja. Javítások szakszerűen mérsékelt árakon. Zongorák, Pianónak ujak és átjavítottak 1-2 fittól felfebb minden árban. Hírsmerő levelek megtekinthetők. Telefon 87-84

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szemlívcek és látóeszközök is legelőkelőbbek kaphatók. Inyen árjegyzék bérmentve.

Benoid-gáz

villágító készülékek és motorgenerátorok
a legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csakhogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generator-készülékek, ugy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoidgáz részv.-társ. Arad

Raktár és iroda:
Budapest, VI., Andrassy-ut 17. szám.

CIMBALKOK,

legújabb szabadalmazott acéll belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül ónak bizonyult. részletfizetésre is legmesszebbmenő jóállással kaphatók. Fonografok, gramofonok hegedűk, fuvolák, csellók, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kétféle tetve elismert 10 munkáért.
Arjegyzékét ingyen küldi
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyártó
Budapest, VIII., Rákoczi-ut 71.
Telefon 58-20.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/29 óra kor.
1/10 órákor: Ma Uldonság
„A házibarát”
Böhözet írta: Nemó. Rendező: Werner Mauó.

„Kirándulás a szabadba”

(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete.
Rendezők: Rott Sándor és Geiger J. balettmeister.

Végül **Was Männer tesselt?** 11 órákor

Böhözet írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Nappali pénztár 9-10 és delután 3-6 óráig.

Az 1-ső emeleti **Casino de Pariban** reggeli 5 óráig zene és tánc.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákoczi-ut 63. szám.

Február 1-től új műsor.

The Elrados kémiikus nyújtó to nászok.

The Great 4 Longs akrobata csoport.

A TOLVAJ. Böhözet egy felvonásban. Írta Tábori Emil.

Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.

Vasár és ünneppapokon delután tel 4 órákor delutáni előadás mérsékelt helyárakkal.

HETI MŰSOR.

Február	Nemzet Színház	m. kir. Operaház	Várszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig.-Opera)	Urania színház	Var Színház	Urania színház	
12	Szerda	Cyrano de Bercezac	—	Sámson	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonája	—	A szerelem története
13	Csütörtök	Hazug törvény	Valkür	Az ördög	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonája	—	A szerelem története
14	Péntek	csüvelen hazaság. — Ne fogadj fel soha semmi	—	Sámson	Varázskeringő	Czigánybaró	Gretchen	Regényesek	A szerelem története
15	Szombat	Eszményi férj	Saba királynője	Josette kisasszony a feleségem	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonája Maria	Esex gróf	—
16	Vasárnap	d. u. Mary Ann este Hazug törvény	Eliána	Az ördög	Janos vitez	Füderszerelem	Kerülő ut	—	A virágok varosa A szerelem története

NÇOIS
YLVANIA
EO

lát?

em, akkor for
on bizalommal
-kört 6. sz. ahol szem-
legelősebben kaphatók
zék bérmentve.

gáz

generátorok
mánya, egyformán
erőátvitelre. Kisebb
mint az acetylen,
búze és más kelle-
engedély nélkül)
ók — Generator-
erőátviteli czélokra
szülnek.

v.-társ. Arad

ut 17. szám.

MOK,

badamasoit aczi belst
metnek hangja, hang-
kivüli fónak bizonyul-
tésre is legmessz-
lótállással kap-
ogرافok, gramofonok
ivólok, ozitorák, oka-
lcsón legjobbak. Kifüg-
smert 10 munkást.

ket ingyen küld
rossy Gyula

almazott hangszergyáros
VIII. Rákóczi-út 71.
telefon 58-20.

ékok

ésre

os áron

MÁN

epén

29. l.em.

és bérmentve.

Urania színház

A szerelem története

A szerelem története

A szerelem története

A szerelem története

A szerelem története

A szerelem története

A szerelem története

Egyenruhák

és egyenruhái, polgári ruhák elegáns és jutá-
zati cikkek, nyes kivitelben

BLUM SÁNDOR

perzsa császári, szeb királyi és orosz császári nagy
hercegi udvari szállítónál,

Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

Ujdonság!

Most jelent meg!

PEDAGÓGUSOK, ORVOSOK,
JOGÁSZOK ÉS A MŰVELT
KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA

A GYERMEKI

ELME

ÉP ÉS RENDELLE-
NES MŰKÖDÉSE,
EGÉSZSÉGTANA
ÉS VÉDELME

Irta: Dr. Ranschburg Pál.

Második, lényegesen
bővített és átdolgozott
kiadás 2 melléklettel
és 89 szöveggel.

Megrendelhető a kiadó ATHENAEUM
részv.-társ.-nál (Budapest, Rákóczi-út 54.)
és az összes hazai könyvkereskedésekben.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek

mint húgyszó és hólyaggyógyítók, húgyszószűkítők, vicskái zava-
rok, éjjeli magömlések, sebek és bajkóros bántalmak (syphi-
lis), az önterítés utóhatásként fellépő időszakok, korai fertő-
erő elgyengülés, bármily békülteket stb. nőknél fehérhólyag,
moh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szűke-
runa tudomány és lelkiismeretes gyógyászatjánál
fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. ca. és kir. osztály főorvos országos nemi és a legújabb 82
óra fennálló rendelt. intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időnt húgyszó és hó-
lyag bajok vizsgálatá villamos húgyszószűkítő segítségével.
Védőkék levélre kimert 3 válszt és szakosított (szűke-
sok, gyógyászat) gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerleltt gazda
tapasztalata alapján, melyeket a kórház húgyszervi
és bajkóros osztályán való működése alatt számos
éven át szerzett.

Dr. FABINYI

speczialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac
nemi betegséget

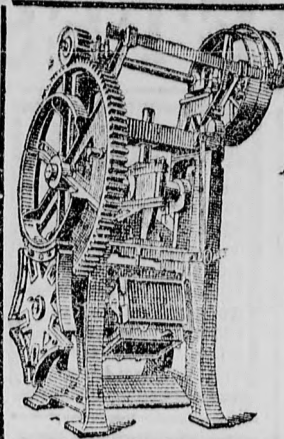
(húgyszófolysást ebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség
megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendes
foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos alkgy feltétlen a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerék.

Rendelés: ó. e. 9-3-ig és este 9-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(A Raanonia szállodával szemben.)
Aljáró ház. — Bejárati a lépcsőnél. — Külön várószobák.

Mindennemű
tégla és cse-
répgyári gépek
MARCHEGGI GÉP-
GYAR és VASÖNTÖDE
BUDAPEST,
V., Sziget-utca 4.
TELEFON: 44-81.

3 ÚJ SZÓ...
ALTVATER
GESSLER
BUDAPEST
GESSLER SIEGFRIED
JÄGERNDORF-BUDAPEST
GESSLER-FÉLC VALÓDI
DANUBIUS
MUSTÁR
KIVÁLÓ UJDONSÁG

Fényképezőgépek

Grammofonok

Hangszerek

Látcsövek és

Fegyverek

esekőly havi
részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Godschmied

áruházban

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.

Külső-külön képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

XXXVI. rendes közgyűlését

1908. évi február hó 15-én délután 4 órakor
az intézet helyiségében (IV., Deák Ferencz-
utoza 7. szám, I. emelet) tartja meg.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárszámadások előterjesztése a felügyelő-
bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapítása, nyereség felosztása
és kifizetés iránti határozathozatal.
4. Két igazgatósági tag választása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen
részvenni szándékoznak, sziveskedjenek rész-
vényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében*
f. évi február 12-ig d. e. 12 óráig az intézet
pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg
is rendelkezésükre álland. **Az igazgatóság.**

* 23. §. Közgyűlésen részt vehetnek mindazon részvé-
nyesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a
le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le
a társulatnál, mely legalább két héttel előbb iratott a le-
tendő saját nevére.

Most jelent meg
a valódi
Szegedi
Szakácskönyv

ezernél több ételké-
szítési utasítással.

Irta: RÉZI NÉNI

Kilenczedik javított és
a legújabb ételrecept-
ekkel bővített kiadás

Ára bekötve 5 kor.

Kapható a kiadó ATHE-
NAEUM iródnál és nyom-
dai részvénytársulatnál,
Budapest, VII., Rákóczi-ut
54 valamint minden hazai
könyvkereskedésben.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és csukorkagyár ZSOLNA.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsóválaszték.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatá alatt minden fogfájalmat, óltságon megemlítve a fogak
romlását a kellenetlen szájbűzt — Egy üveg szájvíz ára 40 kraj-
czár 40 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 2 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vizet használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fog-
betegségeket tovább terjedését is megállítja. Doboza 60 krajczár és 1 forint 60 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 80 krajczár Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor.
Minderről fontos kezelőanyagok orvosi utasítás után kaphatók.

MÜLLER J. L.

sz. és kir. udvari hátszerecs és pipere-azappan gyárosnál

Budapest, IV., Koronahéczeg-ut. 2. Az országban mindenütt kapható.

A című
teszték
szent.

VALÓ.

di francia különle-
gösségek (óvszer)
csakis

F. BERGUERANPILS
leghíresebb párisi
gyárosól legelőnyö-
sebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker.,
Erzsébet-körút 50.

Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és
bérmentve.

3 hirdetés rovában minden szöveg egyszerű beiktatás közönséges póttól befűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fillérral fizetendő

KIS HIRDETESEK

3 hirdetés rovában minden szöveg egyszerű beiktatás közönséges póttól befűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fillérral fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C 286

Vadászlegyver

örökségből származó gyűjtemény, potlom áron egyenként is eladó. Modern Toplever kulcsu 18 fűt. Grener záru angol lakatu visszaugró kakasu 25 fűt. Öntöltő és töltényvető sörösés Winchester 35 fűt. Több szép Hammerles és Drilling feltűnő olcsó áron. Ismétlőpisztolyok és revolverek köztük velodoghammerles és Brauning is ugyiszint fényképező gépek alkalmi vételárban. Radó Ezvelem tér 5E

Zongorát,

hegedűt, gondonkát, cimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy sextett megalakításához állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nvug tisztviselő Ecser, Pestmegye.

Könyveket,

regénysorozatok, egész könyvtárakat jó áron vásárolnak. Ajánlatokat "Könyvkezelő" jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít

A Falkogen

tűdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII Rákóczi tér 2. sz. 27 96

Csemegeszőllöt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédess narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Biskunhalagán 27850

Polgári, gimnáziumi

kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetve és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 27858

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családai ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platintát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR. Sip-utca 8. 27133

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelviség és ingatlan nyilvántartva.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényes ruhák, kőrömmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 130 fűt, francia szőnyegszekrény, olajfestmények 2 fűt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 égu villany 14 fűt. Árverési butorok. Dob-utca és Haldó-utcazi szőnyegpince. 26616

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárszaktól is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén Államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI. Róssa-u. 44. III. 8.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes feltételek törlésére felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építési iroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Koporsó asztalosok

részére mindennemű koporsók díszítése összes temetkezési cikkek képek árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E. 46. szám. 27903A.

Lakást,

bérhelviséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába "Huszárhoz" kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia Válaszbélyeg. Minden bérhelviség naponta nyilvántartva

1000 családnak

azonaíra szerzett "Huszár" lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelviség, ingatlan naponta nyilvántartva. 27665

Diszkertkedvelők

kérjenek árjegyzékét az első magyar diszfenyőiskolából Tulaidonosa: Copony Ede Körmen en. 120 taja ülevélűfák, lombfák, sorfák díszcserjék és rózsafák kaphatók. 28030

!! Figyelem !!

Cséplőgéptulajdonosok! Az elromlott gabonaszálazó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa céznek (Bpest - Népszínház-utca 1-3), a hol a legszakavatottabb és legújatnyosabb javítátnak, illetve újra befontatnak.

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent "Huszár" Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, teljes bérhelviség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Polgáriskolai

gymnázium és bármely más magánvizsgára előkészíttetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányukat félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csakkorlátolt számban vételnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosításai szolgál "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Ki a YES-OUI-SI

csakú lapot megrendeli, látvány minden megöröltetés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfőtési ár negyödven. Kén: minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadói hivatal. Budapest, Andrássy-u. 97. szám. 27799

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálókat és statisztikai számításokat, Váglószel műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzékét ingyen. Fuchs Dávid utoda Budapest, IV., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Parketagyár

Gyöngyösön átjárja arányait. 27733

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KÖZSERVYÁR Felka, Szepesm. 26973

Ajtók ablakok,

FASREDŐNYÖK, FASRÁCSOK, kapuk használata és újak olcsón kaphatók

Lefkóvits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót körút közelében.

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgár egyesyes önkéntességi, bármely erőttségű vizsga letovéséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vételnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. Goitein Heinrich Budapest, VII, Damjanich-utca 89. II. emelet 10

30 korona

Ísmen szövekből divatos förtőtőny vagy felöltő mérték után remek szabás és ísmen kivitelben "Hazel verseny-szabóság" Puda post. VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

STENOGRAFIA

Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V., Váci-körút 33

BUTOR

árverésről, ísmen és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák szalon börteltek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Páldes B., VII, Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Csemegealma

tölti nemes fajalma és óriás borsalma postakiosarankint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Külön borsalma-sajt 2 kor., Csukor-édes szőlő 1.40 K. Kijáza Farboroknak heclostort 100 koronáért szállítja Szabó K. I. Csongrád. 28010

Veresáfonyabefőt

B A R T A-féle, 5 kilós postakiosarankint 6.-ko reze FELKA, KÖZSERVYÁR Felka, Szepesm. 26972

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller

Budapest.

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőt, malna, szamóca, erpkobogyót, gomba- és huskonverveket, pasztomokat stáni a FELKAI KÖZSERVYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzékét.

Modern

urasági butorok

alkalmi vétel és eladása

háló, ebédő, szalon-uriszoba és terdal teljes berendezések Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca Telefon 14-09

Kolozsvári

jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készíttünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speozialis tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár. Macevar-u. 2.

Rekedtség

Biztos és kellemes orvoscága a Réthy-féle csekorka, 60 filléért mindeutit kapható 7216

Biztos vigasz

valahára rheumában (közvény) és csuszban (Gicht) szenvedőknek!

Költség, belső gyógyszerkenés és fürdő nélkül elérhető, hogy 8-10 nap alatt egyszerű, kényelmes, ártalmatlan és kellemes eljárás mellett végképen megszűnnek a legmakacsosabb rheuma és csúz okozta fájdalmak a végtagokban, a törzsben vagy akár a fejbe is ha vannak 40 évi tapasztalat mint gyógyszerész — midőn látam és látom, hogy a legkülönbözőbb drága gyógyszerek, eljárások és fürdők is csütörtököt mondanak holott az én eljárásom biztos sikerre vezet — készíttet arra, hogy eljárásomat közöljem sze vedő em erk társaimmal díjtalanul. Csak a hirdetsi költségek fedezésére tessék 2 koronát utalványozni vagy a körülmenyesen megírt levélben levélbélyegeket beküldeni, midőn aztán eljárásomat azonnal bérmentve megküldöm. Cim: "Órangyal gyógyszer-tár" Kékes Szolnok-Doboka megye 28791

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltook és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

Videkre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegeyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterem-

BUDAPEST,

Andrássy-ut 56. I. em.

Állandó Válasz! k a legdivatosabb angol és bel-

földi szövekből.

Urasági

butorokat, szőnyegeket, osillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választók a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédő, uriszoba és szalonbutorokban. Borszék, börtarnturák és kárpitosfélékben Porzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gaz, villamos stb.-hez.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapnyarácsozatok, kortkörtések, koramitlapok, Kehlheimi, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontó vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. 4. sz. szel Szécl-ut 5.

Borszék ipar

borszékjavítás és börtaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi borszékék és karosszékében, jóval olcsóbb áron, mint eddig.

Használt székék átalakítása borszékékre olcsó áron. Legolcsóbb börtorok és állványok.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni börtoszobákat, ebédőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsés és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujváros)-

utca 21., kapubejárat Az

egész házban. Telefon

17-77.

Fióküzlet nincsen.

26619